

SUSIE MORGENSTERN

bà
NGOẠI
thời
@

Bà Ngoại Thời @

Susie Morgenstern
Hội Nhà Văn (2017)

BÀ NGOẠI THỜI @

Tác giả: Susie Morgenstern

Người dịch: Trần Thị Khánh Vân

Soát lỗi: Nguyễn Ngân Hạnh, Son Anh Lo, Nguyễn Phạm,
Nguyễn Huyen, Quach Hoa, Võ Hoàng Nhật An

Soát lỗi & Ebook: Nguyễn Ngọc Thủy

13-7-2018

Tặng Mayah

người lo lắng cho thế giới

và cháu trai của bà

Và tặng Noam, người cất lên giai điệu du dương

với bất cứ phím đàn nào

hãy rung ngân cuộc sống

sự hình thành

trí tưởng tượng

niềm vui

và tình yêu trong cháu

NHỮNG ÂM MƯU

- Mẹ nghĩ sao về việc này mẹ ời?

Martha nào có dịp nghĩ đến điều gì khác ngoài "Thế là hết, cuộc đời tươi đẹp của ta!" Nhưng trí não luôn xử lý nhiều việc cùng một lúc: trong đầu, bà đã đang bố trí lại căn phòng, sắm một chiếc piano tốt hơn, đăng ký cho thằng cháu vào trường Trung học Âm nhạc Nice.

- Sao mẹ không nói gì?

- Coralie con yêu, con xem, mẹ còn phải suy nghĩ chứ. Việc con yêu cầu mẹ không hề đơn giản. Trách nhiệm này quá sức với mẹ.

- Con ép mẹ chứng tỏ con tin tưởng vào mẹ. Hơn nữa, mẹ vẫn thích dang tay cứu rỗi các linh hồn mà! Với cháu mẹ, mẹ phải thích hơn ấy chứ!

- Con luôn trách mẹ là một người mẹ tồi đấy thôi.

- Mẹ đã tự cải thiện khi thành bà ngoại rồi mà.

- Cho mẹ hai mươi tư giờ để quyết định. Mẹ còn phải tính xem mỗi ngày vác được bao nhiêu cân khoai tây đã.

- Mẹ mua mì đi, đỡ nặng hơn đấy. Với lại nấu chín nó sẽ nở ra.

- Tại vì con trai con ăn giỏi quá cơ! Nếu phải nấu ăn cho nó thì xin bái bai chế độ kiêng khem mà con là người đầu tiên cho rằng đó là bí quyết để mẹ giữ gìn sức khỏe. Ấy là chưa kể đến bánh trái...

- Mẹ sẽ qua được thử thách này thôi, mẹ ời.
- Đúng là mẹ rất yêu thằng nhóc nhà con. Nhưng liệu mẹ trông nom nó có tốt hơn bố mẹ nó ko?
- Ở nhà mẹ không có máy tính. Thế là chắc nửa phần thắng trong cuộc chiến này rồi.
- Kiểu gì nó cũng tìm ra một cái khác ở thư viện, ở quán cà phê Internet hay nhà bạn nhà bè. Chúng nó lúc nào mà chẳng tìm được máy tính.
- Ở Nice nó làm gì có bạn, đây là lợi thế thứ hai.
- Rồi nó sẽ kết bạn vèo vèo. Thằng bé thích giao du lắm mà.
- Mẹ à... bọn con bó tay với thằng bé rồi.
- Học giỏi, chơi piano siêu việt, con còn phàn nàn nỗi gì?
- Chiều nào nó cũng chơi game. Bọn con không ở nhà để canh chừng nó được. Nó bị nghiện thật rồi. Thậm chí nó còn bỏ chơi thể thao.
- Những người bà được tạo ra không phải để đóng vai cảnh sát, cũng không phải để nuôi cháu, chỉ trừ khi đại họa.
- Bọn con thực sự đối mặt với đại họa mà mẹ! Tương lai của thằng bé đang lâm nguy.
- Mẹ đã nuôi dạy các con của mẹ, và giờ mẹ được nghỉ hưu. Sở dĩ người ta được nghỉ hưu là vì người ta đã già và mệt. Bây giờ là lúc tận hưởng chút cuộc đời còn lại, đi đây đi đó, ăn tối cùng bạn bè, thỉnh thoảng đón cháu đón chắt về thăm, nhưng là đón chúng CÙNG bố mẹ chúng, vào dịp Giáng sinh hay Phục sinh mà thôi.
- Mẹ à, con nhờ mẹ cầu cứu cháu mẹ thôi mà cũng thành chuyện quá đáng vậy sao? Đầu óc nó đang bị nhấn chìm trong điện tử. Mẹ

nữ ưu tiên việc khác sao?

- Tối mai mẹ sẽ nói với con về chuyện này.

Martha bước tới bước lui trong căn nhà rộng. Bà thường xuyên cảm thấy mình có tội khi riêng mình sở hữu cả không gian rộng lớn này. Nhưng đây là ngôi nhà nơi bà từng sống ít nhiều hạnh phúc cùng chồng, người đã không có may mắn sống đến tận những ngày thanh bình của "độ tuổi vàng": ông mất khi còn quá trẻ. Cũng chính trong ngôi nhà này những đứa con của bà đã lớn lên. Trong đời, bà chưa khi nào nghe theo những lời khuyên bà dẹp bớt các thứ trong nhà, vứt bỏ tối đa những món đồ gỗ, những quyển sách, giải phóng toàn bộ tủ treo đầy quần áo mà bà chẳng mặc bao giờ. Vòng ba của bà vẫn căng tròn khi mặc những chiếc quần jean cũ, bà thấy dễ chịu khi bận những chiếc áo phông thùng thình, và đôi chân bà thoải mái trong những đôi giày nỉ lót bông với tất đủ màu sặc sỡ.

Bà vui mừng khi lũ trẻ đến nhà chơi, nhưng còn sung sướng hơn nữa khi chúng đi khỏi. Chúng có mặt chỉ năm phút là cái sự "ngăn nắp" của bà, không gì khác chính là sự lộn xộn vô biên của riêng bà, tiêu tan ngay tắp lự. Đành rằng bà cực thích được ăn trưa với chúng ngoài vườn. Bà tình nguyện vào bếp vì con cháu, bởi món nào bà nấu chúng cũng mê. Bà đặc biệt yêu thích những bữa sáng thanh thơi kéo dài bên chúng.

Magaly, con gái út của bà, sống ở Toronto cùng chồng người Canada. Cũng giống Coralie, cô có hai đứa con. Để giúp bọn trẻ nói tốt hai thứ tiếng, hằng năm cô đều về cùng hai con vào tháng Bảy, khiến Martha bận bịu không ngơi suốt cả mùa hè. Hai chị em họ rủ nhau sang Ý một tuần và giao đám con nít lại cho bà ngoại đảm trách.

Trong số tất cả mấy đứa cháu, đứa thích các món ăn bà nấu nhất là Sam, cũng là đứa bà ưu ái nhất, giờ đã cao tận mét chín, mười

sáu tuổi, tóc màu nâu sáng. Khi để tóc dài, nó đúng là một con cừu lông xoắn tít. Ánh mắt nó toát ra vẻ dịu dàng. Một cậu trai hiền lành và tình cảm. Khi chơi piano, toàn bộ tâm hồn thằng bé tuôn chảy qua mười đầu ngón tay. Nó còn triết lý hết ông cụ non. Nhưng nó lười thì khỏi phải nói. Lười biếng là điều Martha không thể nào hiểu nổi. Có biết bao nhiêu việc để làm trong cuộc đời ngắn ngủi này kia mà!

Có lẽ tốt nhất là gọi cho thằng bé xem sao, để xem nó nghĩ thế nào về kế hoạch của mẹ nó và về tất cả chuyện này.

Chẳng phải đó là việc ít ra bà có thể làm hay sao?

CUỘC TRÒ CHUYỆN

- Sam này, cháu biết gì chưa? Bố mẹ cháu muốn cháu đến sống với bà đây.

- Vâng vâng.

- Ý cháu sao?

- Cháu không phản đối gì cả.

- Không phản đối gì? Rồi xa gia đình, em trai cháu, bạn bè cháu, cái gối của cháu...?

- Cháu sẽ mang gối theo.

- ... những thói quen của cháu...

- Đến nhà bà được ăn ngon mà, bà ơi. Với lại ở đời là phải linh hoạt chứ.

- Nice không phải Paris đâu. Cháu đã chán ngấy cái điệp khúc đi loanh quanh Saint-Jean-Cap-Ferrat rồi đấy thôi.

- Bà cháu mình sẽ tìm ra những nơi dạo chơi khác thôi mà. Chúng ta sẽ sang Ý chơi.

- Còn nữa... bà không có ti vi đâu.

Sam không biết liệu nó có chịu nổi không khi không có Mona, nhưng nó không nhắc tới chuyện đó.

- Bà cũng không có máy tính đâu đấy, Martha nói.

Im lặng.

SUY TÍNH

Thường thì Sam rất thích đến nhà bà ngoại, nhưng việc chuyển hẳn đến đó ở lần này không làm nó hào hứng. Nó cảm thấy có chút cay đắng, mà có thể nhiều hơn một chút. Bố mẹ đã sinh ra nó: đáng ra họ phải chăm sóc nó mới phải chứ! Bà ngoại tốt bụng thật đấy, nhưng liệu bà có sẵn lòng nhận nuôi đứa cháu này không? Chênh nhau một thế hệ đã khó, đằng này tận hai thế hệ...

Mà bà nói đúng, rời xa bạn bè, giường ngủ, Mona..., phải rồi, cả thằng em trai nữa... Nó sẽ nhớ lắm, những buổi nói chuyện vào bữa tối, những bữa trưa chỉ có hai bố con khi bố về nhà ăn trưa cùng nó, những ngày Chủ nhật đạp xe xuyên Paris...

Xét cho cùng, Sam chưa hoàn toàn bị cái màn hình máy tính nuốt chửng. Thỉnh thoảng nó vẫn dành thời gian cho cuộc sống thực. Nó yêu lớp học. Nó yêu những buổi tối thứ Bảy bên bạn bè: uống bia và chơi game.

Nhưng thôi, nó chưa đến tuổi trưởng thành, vả lại nó đi để thử nghiệm điều mới mẻ.

Ở đời không nên ngồi ì một chỗ.

MÁU ANH HÙNG

- Con biết mẹ là một bà mẹ tồi mà. Mẹ có biết từ chối con cái điều gì bao giờ đâu.

- Vậy câu trả lời là mẹ đồng ý?

- Câu trả lời là: đồng ý, giờì ạ.

- Sao lại giờì ạ?

- Bởi vì... MẸ tiêu rồi còn gì.

- Thôi nào mẹ! Mẹ suốt ngày than phiền là thấy cô đơn mà.

- Không đời nào. Mẹ yêu thích sự cô đơn của mẹ, nỗi cô đơn tuyệt hảo, khoan khoái, đầy xúc cảm, ngọt lành của mẹ. Mẹ là con một sách, con quên mất rồi sao?

- Sam sẽ không ngăn mẹ đọc sách đâu. Mà có khi mẹ lại làm tấm gương cho cháu và cả nó cũng sẽ bắt đầu đọc sách ấy chứ. Nhất định là nó phải đọc sách để còn thi tú tài môn tiếng Pháp nữa chứ.

- Tóm lại mẹ phải làm những gì?

- Mẹ cho nó ăn, hôn nó mỗi tối, kiểm tra xem nó làm bài tập chưa... Nó thích được người khác đọc sách ở lớp cho nó nghe, nó ghét đọc thầm lẩm. Còn phải đăng ký cho nó vào trường trung học và kiếm cho nó một giáo viên piano giỏi, nhưng con sẽ đến giải quyết những việc này. À, còn phải có đàn piano nữa, nó sẽ đi chọn cùng mẹ.

- Thế thôi à?

- Cả nhà con sẽ đến nhà mẹ vào tháng Tám, rồi Sam sẽ ở lại. Từ giờ đến lúc ấy, mẹ nhớ dọn sạch tủ treo áo quần trong một phòng nào đấy và thu xếp cho nó một chỗ nhỏ trong căn nhà thênh thang của mẹ. Phân loại chọn lọc một chút sẽ là việc tốt cho mẹ mà.

Coralie nói vậy với kinh nghiệm đầy mình: trong căn hộ ở Paris, cô thường dành phân nửa thời gian của mình để loại bỏ những món đồ cô cho là thừa thãi, có nghĩa là gần như tất cả. Trong khi mẹ cô thì vẫn tuân thủ câu nói cũ rích: "Vẫn còn dùng được." Bà không hề vứt đi bất cứ một món đồ nào từ ngày cưới, tức là cách đây bốn mươi bảy năm. Duy có đúng một lần bà thử thực hiện một công cuộc dẹp bỏ. Bà chất đầy đồ trong ba túi đựng rác tính gửi đến một tổ chức nhân đạo. Nhưng rồi bà lần lượt lôi từng món đồ trong từng túi ra và đặt chúng trở lại vị trí ban đầu. Tương tự với những cuốn sách. Bà đã xếp vào nhiều thùng các tông những cuốn mà bà sẽ không đọc, nhưng bà không thể vứt nổi những thùng các tông ấy, thế là bà lại xếp từng cuốn một lên mấy cái giá sách chỉ chực sập xuống.

Mỗi lần Sam đến, thằng bé thường kiểm tra nghiêm ngặt tất cả các món đồ hộp chất đóng trong chạn của Martha từ hàng nửa thế kỷ nay và xem kỹ hạn sử dụng. Nó làm một trận càn quét dưới gầm. Trứng quá đắt ư? Bà có bao giờ nhớ đã mua chúng khi nào đâu, nhưng chưa ai bỏ mạng vì nuốt phải một thứ đã hỏng bao giờ. Người Tàu chả chén ngon lành trứng Bắc Thảo đấy thôi! Sam ném đi tất cả những lon Coca và những chai rượu táo.

Vậy là Martha sẽ buộc phải đóng vai cảnh sát trước một thằng cháu diễn trò kiểm sát viên tại nhà bà. Thật là phiền phức quá đi! Bao lâu nay bà là một cô gái lớn tuổi chỉ biết làm theo ý mình và yêu quý vô vàn cuộc sống thường ngày theo cách riêng của mình...

- Con sẽ gọi cho mẹ hằng tuần, đưa con gái hứa với bà, như thể đang treo thưởng.

Martha cảm thấy cuộc sống của bà sẽ thay đổi, không hẳn theo chiều hướng tốt đẹp hơn.

QUYẾT TÂM

Nào, bắt tay dọn tủ áo thôi.

Bà ướm thử tất cả những chiếc váy cũ. Đúng là bà sẽ không mặc bất cứ cái nào trong đồng váy vóc này nữa. Bà vừa gấp chúng lại và nói lời từ biệt, vừa cố tự thuyết phục bản thân rằng việc vứt bỏ chúng sẽ mang lại nhiều lợi ích.

Nhưng cảnh tượng những ngăn tủ trống rỗng khiến bà buồn lòng. Bà thấy yên tâm khi có những bộ quần áo để thay đổi ấy, những bộ hóa trang và vài vóc ních đầy tủ. Martha thấy nuối tiếc cái sự bảo vệ "bao bọc" những tháng ngày của bà.

Bà lôi toàn bộ sách ra khỏi căn phòng sắp là của Sam. Mỗi cuốn sách là một viên gạch bụi. Đứa cháu gái người Canada bị dị ứng với bộ chết và không bao giờ có thể ngủ lại nhà Martha. Thật may Sam không bị dị ứng.

Martha gọi điện cho thợ sơn: một tháng nữa anh ta mới rảnh. Bà đến một cửa hàng bán đệm, nhưng tốt nhất là để Sam tự chọn. Tầm đệm hiện nay giỏi lắm chỉ dùng được cho một tuần nghỉ hè. Cần phải để ý đến cột sống của một đứa con trai đang tuổi lớn.

Martha hăm hở thống kê lại đồ dự trữ trong chạn. Bà còn hai tháng để ngốn hết sáu mươi hộp và gói các loại chất đầy trong đó. Bà cần làm gì với hai mươi chín hộp cá ngừ đây? Cả ngô nữa, chúng không tốt cho sức khỏe là thế, tẻ hơn nữa đây còn là ngô biến đổi gen? Rồi đóng lọ đậu gà này, thủ phạm gây đầy hơi

chương bụng? Rồi lại còn cả số mặt kia? Ít ra thì mặt không bao giờ hết hạn.

Những ngày tiếp theo, Martha sẽ phải mở toàn bộ các ngăn kéo tủ Pandora ra mà không biết sẽ tìm thấy những thứ gì trong đó. Có gì đó mách bảo bà rằng chiếc tủ có thể sẽ chứa những chiếc bút chì gãy ngòi, bút máy khô mực, ghim kẹp méo mó, đinh gắn bằng hoen gỉ, vở gáy xoắn xộc xệch và compa mất đầu, toàn bộ những thứ lấy về từ sáu ngôi trường đã qua. Bà tin chắc sẽ tìm thấy hàng đóng gói quà chưa bao giờ được mở, những bản thảo dở dang, những tấm bưu ảnh mua từ bảo tàng, những cuốn lịch có từ hai mươi năm trước, những con gấu bông nhỏ xinh, những tờ giấy nhấn đã khô dính.

Kệ thôi, xắn tay làm nào!

Mỗi ngày một ngăn kéo, mỗi ngăn kéo mất một giờ. Sao bà lại có đến bảy cái dập ghim thế nhỉ? Ai là người gửi cho bà những bức thư này với 987 con tem của tất cả các nước? 1765 danh thiếp của những người không quen và những người vô danh đã chết này ở đâu ra, rồi cả một mớ những đồ vớ vẩn vô ích: quả táo gỗ bên trong có bộ rùa, con mèo sứ đen, cặp kính điên rồ?...

Mất cả đời để vứt bỏ những tàn tích của cả đời này chứ chẳng chơi! Ấy là chưa nói đến đồ gỗ, tranh ảnh và những món đồ thủ công mỹ nghệ. Martha muốn dán một cái nhãn lên mỗi đồ vật: "cho Sam, "cho Magaly", "cho Coralie", nhưng chắc chắn đám con cháu nhà bà sẽ không muốn rước bất cứ thứ gì trong số ấy về để làm chật chội thêm không gian của chúng.

Martha thấy nản lòng. Bà không muốn bỏ đi mớ hỗn độn này để rồi mặc chúng muốn ra sao thì ra. Nhưng làm gì bây giờ? Bà thấy bất lực trước cơn sóng thần từ những bộ sưu tập vô giá trị của mình.

NHÉT ĐỜI VÀO CHIẾC VA-LI

Sam thẳng tay ném những tấm áp phích danh thủ bóng đá vào sọt rác. Zack, em trai nó, không thích bóng đá, còn nó, nó đã qua cái tuổi tôn thờ thần tượng rồi. Nó nhét vào chiếc va li mở toang trên nền nhà những bản nhạc, lô toàn bộ quần sịp từ ngăn kéo ra, vứt thêm vài cái quần dài, tất, áo sơ mi và áo phông vào đó. Nó nào có tâm trí để làm việc ấy đâu. Những thứ duy nhất nó muốn mang đi thì bị cấm tiệt rồi: đó là máy tính và điện thoại.

Trong hai thứ di động này có ảnh của mẹ, của bố, của em trai nó. Và của Mona. Chúng sẽ phải nằm lại trong cỗ áo quan trên bàn học trong vòng một năm. Liệu có phải mọi người đang tìm cách chôn sống nó không nhỉ?

PHẦN KHÍCH

Công cuộc tổng vệ sinh dọn dẹp đã hoàn tất trong căn phòng tương lai của Sam. Thợ sơn đã sơn xong. Martha xếp lại vào đó những cuốn sách cốt chỉ để mang đến cho căn phòng vẻ chào đón mà phòng khách sạn không có. Trừ một điều là bản thân bà rất thích phòng khách sạn, vì chẳng có gì nên chúng mang lại cảm giác thư thái.

Và, ngày nào cũng như ngày nào, bà đều không quên ăn cá ngừ đóng hộp, ngô biến đổi gen và những hạt đậu gà.

Cuộc ma ra tông mùa hè tại Nice đã bắt đầu. Martha tạ ơn Trời vì bà chỉ có hai con gái, hai con rể và bốn đứa cháu ngoại. Những đứa Canada cũng về nghỉ vài ngày cùng những đứa Paris. Cuộc tụ bả chỉ diễn ra được năm phút là đã làm tiêu tan ngay cái vẻ trật tự giả tưởng bao trùm ở nhà Martha. Nhưng quan trọng gì đâu. Có kháng cự cũng chẳng được. Bởi chỉ cần lũ con cháu để yên cho bà đọc sách trên giường vào buổi tối là bà sống được rồi.

Khi cánh Paris đi khỏi và để cậu con trai thiếu niên ở lại, Martha vừa thấy nhẹ nhõm vừa thấy lo lắng. Với bà, một cậu trai ở tuổi này khác nào người ngoài hành tinh. Trường trung học vài ngày nữa mới khai giảng. Biết bắt thằng bé làm gì trong lúc chờ đợi bất giờ? Bà có một bộ trò chơi xếp chữ Scrabble đã cũ và một bộ cờ tỉ phú. Máy trò này khiến bà buồn ngủ, nhưng chẳng nhẽ bà lại không nên chơi để giúp thằng cháu ngoại giải trí hay sao?

- Cháu muốn bà cháu mình chơi trò gì không?

- Để ăn tối xong đã, bà nhé, thằng bé nói với giọng dễ dãi dành một đứa trẻ.

Martha chẳng nghi ngờ gì việc Sam sung sướng hết mức khi thoát khỏi Zack, đứa dùng chung phòng với nó ở Paris và thường kiểm chuyện cãi nhau như chó với mèo, cứ như thể đó là điều tức cười nhất thế gian này vậy. Sam tự nhủ ở đây sẽ được thoải mái khi không có bố mẹ kè kè giám sát và thằng em mắc dịch ấy. Nhưng cứ năm phút nó lại đổi ý một lần.

Ngày mai, Martha nghĩ bụng, lại phải mua đầy thực phẩm dự trữ. Bà sẽ dẫn cháu trai ra chợ, để nó ý thức được sức nặng của cuộc đời. Hàng bao nhiêu ki lô phải xách.

Nhẹ nhõm

Một cảm giác yên bình xâm chiếm Sam khi Zack và bố mẹ trở về Paris. Cuối cùng thì nó hài lòng vì không phải về nhà cùng họ, vì giờ đây được chiếm trọn vị trí bên cạnh bà ngoại, vì không phải đối mặt với không khí sục sôi của ngày khai giảng ở Paris, với tàu điện ngầm và xe buýt. Ở Nice, mọi thứ dường như thông thả hơn. Sam bắt đầu nghĩ rằng ở tỉnh lẻ lại hay hơn.

Nó sẽ sống mà không phải nghe những lời quở trách chẳng bao giờ dứt và sự quấy rầy của bố mẹ: những câu kiểu "nhanh lên", "học bài đi", "làm đi chứ", "bày bàn ăn đi", tất cả đều bằng giọng như đang trong cuộc chiến nảy lửa.

Không, ở đây sẽ êm ả, hài hoà và "cực đỉnh", dù trời rất nóng. Học sinh cấp ba ở Nice làm thế quái nào mà học được trong cái nóng nực này kia chứ? Một ẩn số. Có thể việc "học tập" ở đây nghĩa là đi biển chẳng? Sam hy vọng thế.

CHIÊM NGŨƠNG

Hễ ngủ được là Martha dậy sớm. Bà rất thích ngồi ăn sáng và ngắm cây cọ đứng một mình đằng xa. Bước vào ngày cô đơn đầu tiên có Sam ở bên, bà nghĩ nên đợi thằng cháu dậy rồi ăn sáng cùng nó.

Bảy giờ, rồi tám giờ, rồi đến chín giờ và muộn hơn nữa. Thằng bé chỉ xuất hiện khi đã mười hai rưỡi trưa, bụng đói còn cào. Martha đã dọn bữa sáng từ đời nào rồi. Để chuẩn bị bữa trưa, bà định bắt đầu bằng việc đi chợ. Nhưng giờ này thì chỉ còn siêu thị là mở cửa.

Martha đưa ra một quyết định bất thường:

- Bà cháu mình đi ăn hàng, sau đó sẽ mua một chút đồ ở siêu thị. Kể từ mai là thiết quân luật. Cháu dậy sớm cùng bà ra chợ.

- Nhưng bà ơi, chỉ vài ngày nữa là cháu đi học rồi, bà kệ cháu ngủ đi. Dù sao, cháu cũng có việc khác để làm đâu.

- Chợ mở cửa đến tận mười hai giờ trưa cơ mà. Ta thoả thuận thế này nhé: cháu dậy lúc 10 giờ. Và cháu tự đặt báo thức, bà không muốn nghe cái đồng hồ báo thức buổi sáng đâu.

- Đồng hồ báo thức của cháu là cái điện thoại. Cháu còn cái nào nữa đâu.

- Chúng ta sẽ đi mua một cái vậy.

- Một cái điện thoại á?

- Không, một cái đồng hồ báo thức.
- Không cần đâu bà ơi, bà lúc nào chẳng dậy sớm. Bà cứ nhẹ nhàng gọi cháu dậy thôi.
- Bằng một xô nước lạnh nhé?
- Bằng một nụ hôn của bà ngoại ạ.

Hai bà cháu ăn nhanh một chiếc pizza tuyệt hảo. Trước khi đi mua thực phẩm, Sam kéo được Martha vào quầy tin học ở siêu thị và hết lời ca ngợi những tính năng của từng thương hiệu. Thằng bé ngất ngây trước mỗi món đồ, còn Martha hoàn toàn đứng đưng trước chúng. Cái đồng trưng bày toàn kim loại với nhựa này trông mới lạnh lẽo làm sao.

- Ngày mai bà cháu mình phải đi xem đàn piano cho cháu.
- Thế thì đi chợ xong rồi đi xem đàn piano. Phải đổi giờ dậy đây nhé.
- Giờ đã quyết rồi không đổi được bà ạ. Không bàn lại nữa.

THẢ CON SĂN SẮT BẮT CON CÁ RÔ

Nụ hôn đánh thức không có tác dụng, Martha tính sắm một khẩu súng nước. Đã 10 giờ 15 phút, Martha ăn sáng xong ít nhất đã ba tiếng rồi, mặc quần áo chỉnh tề, chuẩn bị sẵn sàng, thế mà giờ lại phải làm một việc bà ghét nhất trong tất cả các việc, ấy là chờ đợi. Lâu lắm rồi bà có phải đợi ai đâu.

Cuối cùng bà phải chọn giải pháp đánh thức bằng âm thanh:

- SAM!!!

- Ơ, bà! Các bà phải là hình mẫu của dịu dàng chứ...

- Đúng, nếu lũ cháu biết giữ lời hứa. Nếu không, các bà sẽ rất hung dữ. Chúng ta đã lên chương trình và thoả thuận với nhau rồi cơ mà.

- OK! Cháu dậy rồi đây, Sam nói, vẫn nằm nguyên trên giường.

- Mười phút! Cháu có mười phút! Bánh mì baguette, nước cam và andiamo^[1].

- Xin tuân lệnh, thưa chỉ huy!

Trong cuộc chiến này, Sam thấy vui vẻ. Thằng bé hơn hờ khi thấy bí ngòi ("Bà nấu bí ngòi ngon tuyệt, bà ơi!"), cà tím, cà chua, thìa là. Nó chất đầy chúng trong chiếc xe đẩy mà Martha đã quyết định mua. Bà vốn ghét thứ này. Theo bà, hễ bà nào thấp bé nhẹ cân là thể nào cũng có lấy một cái.

- Mỗi ngày cháu ăn mấy quả chuối?

- Cháu ăn nhiều nhất có thể.

Martha mang đi cân một nải chuối và báo là xe đẩy đã đầy. Bà quyết định:

- Về nhà thôi, bà sẽ nấu bữa trưa, rồi chúng ta lại đi ta ngoài và bắt đầu tìm một cây đàn piano.

- Tốt nhất là kiếm cái gì đó ăn ở ngoài rồi đi luôn đi bà.

- Cháu nghĩ bà có thể tốn tiền ngày nào cũng cho cháu đi ăn hàng vậy à?

- Thì cháu mời bà bằng tiền tích kiệm.

- Cháu không phải bận tâm. Chúng ta sẽ đi ăn couscous^[2].

Đôi mắt Sam mở to, gương mặt rạng rỡ. Với nó, không có tiệc tùng nào tuyệt hơn món couscous.

Đến cửa hàng, Martha hỏi nó:

- Cháu thích đàn piano loại nào?

- Một cây Steinway D 274 Grand Concert, piano dây ngang bà ạ!

- Cái đó bao nhiêu tiền?

- Rẻ không ấy mà. 136.850 euro đã tính thuế.

- Tuyệt. Chúng ta sẽ bắt đầu bằng một vụ trộm nhỏ, sau đó sẽ tìm cửa hàng bán đàn.

Thực tình, Martha đã có sẵn ý tưởng trong đầu. Bà định sử dụng khoản thừa kế nhỏ mẹ bà để lại. Bà có thể làm gì tốt hơn với số tiền ấy chứ, bởi bà vốn ghét du lịch, quần áo và xe hơi?

- Thôi không đùa nữa bà ơi. Bất cứ cây piano nào cũng đáng giá hơn cây đàn sai dây ở nhà bà, cả nửa giàn búa không gõ được vào dây nữa rồi.

Martha có lẽ lại sắp đứng dậy lần nữa. Bà đã ba lần đi lấy mạch, rau và nước hầm. Giống như bà, Sam không thể cưỡng lại món couscous thần thánh trước mặt.

- Ở đây không có nhiều đàn piano như ở Paris đâu. Chúng ta sẽ đi xem một vòng rồi quyết định sau.

- Hợp lý đấy ạ

Đến cửa hàng lớn trên phố Lepante, Sam thử nhiều đàn nhưng nó không ưng cái nào. Tất nhiên khi đến bên mẫu đàn trong mơ của mình, thằng bé tuyên bố:

- Ta mua cái này đi!

Hai con mắt của người bán hàng như muốn bắn ra khỏi tròng.

Sam thử gam, đánh giá âm thanh cây đàn piano "của mình".

- Nó dài bao nhiêu? Martha hỏi.

- Chín chân, người bán hàng nói.

- Có nghĩa là sao?

- Tức là dài gần ba mét.

- Để về xem có đặt vừa trong nhà không đã.

Hai bà cháu dạo một vòng các cửa hàng. Họ gặp một người bán hàng dẫn đi xem một cây Steinway Grand Concert.

- Một cây đàn cũ. Rẻ không thể tin nổi!

- Sao nó lại rẻ vậy? Martha thắc mắc.

- Nó quá lớn đối với các ngôi nhà và căn hộ hiện đại. Đây là một cây đàn biểu diễn, nhưng lại có giá của một cây đàn cho người học.

Sam chơi thử thêm một lần nữa, ngây ngất trước chất lượng âm thanh.

- Chúng tôi sẽ về nhà đo và suy nghĩ thêm.

Sam kéo Martha và chiếc xe đẩy hàng đến quầy tin học để tìm trên Internet những thông tin về mua bán làm piano. Thằng bé nghiên cứu và so sánh các sản phẩm trên màn hình, trước ánh mắt kinh ngạc của bà ngoại.

- Bà ơi, đến lượt bà đây. Bà cứ gõ tất cả những gì muốn biết vào đây.

Martha gõ "công thức nấu cà tím". Hàng chục món lần lượt hiện ra trên màn hình.

- Không thể tin được!

- Bà thấy chưa, máy tính hay mà.

NHIỆM VỤ HOÀN THÀNH

Tất cả những gì hai bà cháu mua ở chợ đều được ăn hết nhanh chóng. Dở hơi thật, ngày nào cũng phải làm những việc giống nhau. Mua bán, nấu nướng, ăn uống, dọn dẹp, tắm rửa, chải răng. Nhàm chán và lặp lại, hằng ngày, hàng tuần. Giờ đây, có một thay đổi với Martha, đó là các cuộc đối thoại. Thay vì để mình trôi theo những suy nghĩ lãng mạn và kỳ cục, những mơ mộng viễn vông, bà phải đối diện trước một con người cao lênh khênh mười sáu tuổi với vô số các câu hỏi đủ thể loại. Hồi nuôi con, bà quá chú tâm giữ gìn nhà cửa sạch sẽ, chăm sóc chồng chu đáo và đi làm toàn thời gian mà không biết yêu quý món quà chính là những người khác.

Cuộc thảo luận ở thời điểm này là về cây đàn piano sắp tới. Ở quây tin học, Martha và Sam đã in ra giấy các lời khuyên khi mua đàn piano và kiểm tra kỹ càng từng điểm một:

- Phần gỗ, phím đàn?

- Miến chê, Sam nói.

- Hộp đàn?

- Không nứt. Dây đàn hoàn hảo, không chỗ nào bị gỉ, cháu xem kỹ rồi. Đây không phải lần đầu tiên cháu xem đàn. Ròng rã nhiều tháng trời, cứ Chủ nhật là cháu và bố mẹ lại mất cả ngày để thử tất cả các cây đàn ở Paris trước khi mua cây đàn ở nhà cháu bây giờ.

- Phần cơ?

- Hàng búa tuyệt hảo, dây cu roa tốt.
- Cháu chắc chứ?
- Chiếc piano này vẫn còn mới. Với giá này là như cho không luôn.

- Thế còn ngựa đàn? Bảng cộng hưởng?

- Hết ý. Âm thanh rõ ràng, thuần khiết.

Martha nghĩ thằng bé này dù còn nhỏ tuổi nhưng rõ ràng biết nhiều hơn bà rồi.

- Nhưng vấn đề là làm sao đặt vừa ở nhà mình. Phải dẹp hai chiếc xô pha trong phòng khách đi. Nếu không thì phải kê đàn trong phòng ăn hoặc phòng ngủ của khách.

- Tuyệt đối không được kê ở phòng ăn đâu bà!

- Phòng ngủ của khách cũng không được, bố mẹ cháu sẽ ngủ ở đâu khi về chơi?

- Thế thì phòng khách vậy. Nhưng biết quảng mấy cái xô pha đi đâu bây giờ?

- Bà sẽ dẹp chúng. Chúng chẳng còn tác dụng gì nữa, có ti vi đâu mà ngồi xem. Bà sẽ gọi điện cho bên từ thiện Emmaüs bảo họ đến mang đi.

- Bà sẽ mang lại hạnh phúc cho một ai đó.

- Trước tiên chúng ta quay lại cửa hàng và cháu kiểm tra thử lần nữa theo danh sách những lời khuyên này. Dù sao một chiếc piano như vậy mà được bán với giá hời như thế thì hẳn phải có gì đó mờ ám.

- Ông ấy bảo là không thể giữ nó vì không có chỗ trong cửa hàng mà. Với lại những người bán hàng thường hay sốt ruột.

Việc giao hàng có thể tiến hành ngay ngày hôm sau, cũng là ngày khai giảng. Nhưng phải một tuần nữa mới đẹp được mấy cái xô pha đi. Nhiều nhất là bảy ngày vương vís nữa thôi! Thế rồi Martha lại có mối lo khác:

- Bà sẽ làm gì với chiếc piano này khi cháu đi khỏi?
- Ai nói với bà là cháu sẽ đi, bà ngoại?
- Cái gì sinh ra mà chẳng để ra đi, Sam của bà ơi. Cả mấy chiếc xô pha màu vàng này nữa.
- Từng là màu vàng chứ bà.
- Cháu nói đúng, chúng bạc hết màu rồi còn đâu. Đã đến lúc bà phải giải tán chúng.
- Nhường chỗ cho âm nhạc nào!

CỬA BÈN

- Buổi đầu đi học thế nào con trai? Mẹ San hỏi qua điện thoại.
- Bình thường.
- Nghĩa là sao?
- Buồn tẻ. Giống hết Paris, đã thế trời lại nắng nữa.
- Các thầy cô thế nào?
- Cũng giống như ở Paris thôi. Chán phèo.
- Hai bà cháu tìm được đàn piano chưa?
- Kê xong xuôi trong nhà rồi ạ.
- Ồi! Hai bà cháu mua đàn gì thế?
- Một chiếc Steinway dây ngang, đàn biểu diễn.
- Hay đấy, con trai.
- Con không đùa đâu, đàn Steinway hẳn hoi đấy.
- Chuyển máy mẹ nói chuyện với bà đi!... A lô, mẹ à? Mẹ hãy nói không phải thế đi.
- Cái đàn piano đó á?... Sam mơ ước có nó mãi đấy.
- Mẹ trúng số hay sao?
- Không cần... Nó gần như là một món quà từ trên trời rơi xuống.

- Ừm, một chiếc Steinway... Một chiếc cũ rách hỏng hết dây chứ gì?

- Không hề. Gần như mới, một món hời đấy.

- Thế mẹ đặt nó ở đâu?

- Ở phòng khách.

- Nhưng làm gì còn chỗ?

- Thì chắc chắn bây giờ còn ít chỗ hơn nữa.

- Thế còn mấy chiếc xô pha của mẹ?

- Đẹp rồi... Đúng ra là chuẩn bị đẹp rồi...

- Rồi mẹ sẽ làm gì với một chiếc piano dây ngang sau khi Sam không ở đây nữa?

- Mẹ sẽ gửi nó cho con. Người của dịch vụ vận chuyển sẽ vui trước đấy.

- Ha ha! Càng ngày càng nực cười. Nó sẽ không bao giờ leo lên tận tầng năm ở đây được.

- Không có chuyện đó đâu. Sam nói nó sẽ ở lại đây, nó sẽ không bao giờ rời xa cây đàn.

- Nó thà bỏ bố mẹ nó sao?

- Bố mẹ nó cũng có phần muốn thế, đúng không nào?

- Ít ra nó được chỉnh rồi chứ mẹ?

- Sam á?

- Cây đàn cơ.

- Ngày mai thợ lên dây đàn sẽ đến.

- Chỉnh rồi cũng chẳng được lâu đâu.

- Một chiếc Steinway mà thế ư? Mẹ không tin.
- Thế bây giờ vào phòng khách nhà mẹ thì biết ngồi ở đâu?
- Thì, ngồi lên đàn.

Coralie chưa bao giờ thật thích kiểu hài hước của mẹ mình. Sam thì lại đón nhận dễ hơn nhiều. Cái ghen hài hước đã bỏ cách một thế hệ.

KHÓ Ở

Sam thấy áy náy.

Nó đã làm bà ngoại phải tiêu một món tiền kha khá, và giờ chiếc piano này lại chiếm toàn bộ không gian trong phòng khách. Điều nhỏ nhặt nhất lúc này nó có thể làm để bù lại là chơi đàn, một cách nghiêm túc.

Với lại, những gì nó kể cho mẹ nghe không hoàn toàn chính xác. Ngày đầu tiên đi học của nó có buồn bã gì đâu. Nó có biết bao trở ngại phải vượt qua: tìm ra phòng học trong cái mê cung của ngôi trường cấp ba, ngắm nhìn các cô giáo mặc váy hè hoặc quần jean và đi xăng đan, hoà nhập vào không khí xung quanh, dám bắt chuyện với đám học sinh chưa từng gặp nó bao giờ. Ngay cả khi nổi buồn chớm len lỏi, thì vẫn còn ánh nắng này, bầu trời xanh biếc này. Sam thích chặng đường đi bộ tới trường. Từ khi sinh ra nó vẫn luôn đến Nice như một khách du lịch. Với tư cách là cư dân mới ở đây, điều gì cũng trở nên mới mẻ đối với nó, thậm chí có đôi chút tuyệt vời. Nhưng suy! Những ấn tượng kiểu này không liên quan gì đến một bà mẹ cả.

VỀ ĐẸP

Ngôi nhà tràn ngập âm nhạc sau khi thợ lên dây đàn ghé qua.

- Quá đỉnh! Sam nói. Hy vọng nhạc công sẽ xứng đáng với cây đàn này.

Những chiếc xô pha không ra đi dễ dàng thế. Nhóm thợ vận chuyển khát lần và bận rồi.

- Ta sẽ xếp chúng chồng lên nhau, Sam gợi ý như vậy cho phòng bớt chật chội.

Nhưng Martha sức đâu mà nâng được nửa cái ghế. Thế là đành tiếp tục leo qua xô pha để sang được chỗ cây đàn piano.

Sam chơi đàn trong lúc Martha nhặt và thái rau để nấu xúp. Sam ăn như thường luồng, nhưng thằng bé không hề khó tính, nó chén tất những gì được bày ra. Trước đây, bình thường Martha chỉ nấu cho riêng mình duy nhất một món xúp cho cả tuần, và hài lòng với việc ấy. Nhưng bây giờ, bà phải suy tính thực đơn cho từng bữa ăn, bao gồm cả bữa trưa, bởi Sam được tự ý sắp xếp giờ học. Thằng bé chỉ đến trường vào buổi sáng. Các buổi chiều được dành cho âm nhạc. Nhưng hôm đó, khi Martha ở câu lạc bộ đọc sách về, bà thấy thằng bé ngủ thiếp đi trên giường. Người ta có thể cấm bọn thanh niên choai sử dụng máy tính, nhưng không thể cấm chúng ngủ. Martha cứ bước tới bước lui trước cửa phòng thằng cháu, bước mạnh đến mức bà đánh thức nó dậy.

- Cháu không phải đi mua đồ dùng học tập à? Rồi còn sách nữa?
- À, có đấy bà ơi! Cháu để danh sách trong cặp.
- Chương trình tiếng Pháp của cháu như thế nào?
- Trong cặp cháu ấy bà! Một cơn ác mộng thực sự. Cháu không bao giờ học được môn này.

Martha tìm thấy danh sách các tác phẩm. Thực lòng bà cũng hơi hoảng giống như thằng cháu mình.

- *Gargantua*, của Rabelais
- *Tiểu luận*, của Montaigne
- *Hamlet*, của Shakespeare
- *Ảo tưởng khô hài*, của Corneille
- *Dom Juan*, của Molière
- *Georges Dandin*, của Molière
- *Kẻ ghét đời*, của Molière
- *Manon Lescaut*, của giáo sư Prévost
- *Trò chơi của tình yêu và may rủi*, của Marivaux
- *Những bức thư Ba Tư*, của Montesquieu
- *Zadig*, của Voltaire
- *Những lời bộc bạch*, của Rousseau
- *Đám cưới Figaro*, của Beaumarchais
- *Những mối quan hệ nguy hiểm*, của Laclos
- *Lão Goriot*, của Balzac
- *Không đùa với tình yêu*, của Alfred de Musset

- *Ruy Blas*, của Victor Hugo
- *Hồi ký từ bên kia thế giới*, của Chateaubriand
- *Bà Bovary*, của Flaubert
- *Germinal*, của Zola
- *Pierre và Jean*, của Maupassant
- *Meaulnes cao kều*, của Alain-Fournier
- *Électre*, của Giraudoux
- *Antigone*, của Jean Anouil
- *Có được là người*, của Primo Levi
- *Kẻ xa lạ*, của Albert Camus
- *Lời nói*, của Jean-Paul Sartre

- Mà bà ơi, đây mới chỉ là các tác phẩm văn xuôi. Còn có thơ nữa cơ đấy.

- Thơ nào?

- Bà đã bao giờ nghe nói về mấy ông như Verlaine, Baudelaire, Apollinaire, Rimbaud chưa?

Martha lục trên giá sách và tìm thấy một tập thơ của Rimbaud.

- Xuống đây, bà cháu mình đọc vài bài thơ.

- Dưới nhà làm gì có chỗ nào mà ngồi.

- Thế thì ngồi ở phòng ăn vậy.

- Mà chúng ta có biết sẽ học bài nào đâu. Đọc bài không có trong chương trình học thì đọc làm gì.

- Chỉ là để cháu làm quen với thơ thôi mà.

- Bắt đầu thế này không ổn đâu mà, Sam thở dài, đã thấy cực kỳ nản lòng. Số từ trong tiếng Pháp chắc phải hơn cả số người trên trái đất cũng nên!

- Chỉ có khoản 100.000 từ trong tiếng Pháp thôi mà. Chúng ta có thể thuộc hết chúng.

- Mỗi ngày học một từ thì trong vòng tám mươi chín năm, cháu cũng chỉ có biết được có 32.485 từ thôi mà bà!

- Cháu biết nhiều rồi mà, cộng thêm năng khiếu tính toán, cháu có thể học ba từ mỗi ngày. Không đến nỗi phải tát cạn nước biển đâu.

- Ba từ ư! Bà hãy nghĩ đến tất cả những từ đồng nghĩa của "bất khả thi".

- Đúng rồi, danh sách của cháu còn lâu mới bất khả thi nhé, bởi Bộ Giáo dục yêu cầu TẤT CẢ thí sinh tú tài phải học hết chương trình đó, mà cháu chắc chắn không phải kẻ dốt nhất trong đám thí sinh.

- Không thể thực hiện được! Điên rồi! Không thể đạt được! Không thể tiếp cận được! Không thể thực hành được! Không thể làm được! Không thể thi hành được!

- Vốn từ phong phú quá đấy! Thôi nào! Đọc đi!

"Trên trán em đầy mụn đỏ nhúc nhối,

Những giấc mơ màng vô định miên man,

Em đến bên giường hai người chị thân thương,

Đôi bàn tay ngón mảnh mai trong trẻo.

Rồi hai chị đặt em bên cửa sổ

*Cánh mở toang hướng ra vườn đầy hoa,
Luồn ngón tay gầy, mềm mại và thướt tha
Giữa mái tóc em mờ hời đang nhỏ giọt.
Em lắng nghe những hơi thở sợ sệt
Của nhựa cây và của những giọt sương,
Giữa tiếng rên, tiếng xuýt xoa không ngớt
Động trên môi, ước muốn được hôn em.
Em nghe tiếng chớp mi trong tĩnh lặng
Hương toả thơm và những ngón tay mềm
Tiếng rạn lách tách giữa những vết thâm
Rồi chết gí dưới ngón tay vương giả.
Hương rượu Lười đã dâng trào trong em
Tiếng harmonica ru đưa ngây ngất;
Những vuốt ve khắp người em chậm chậm,
Em thôi khóc rồi, nỗi sợ cũng tan mau.”*

- Bà ơi, nói thẳng toẹt ra nhé! Cả bài dài này chỉ để nói mỗi một điều là thẳng nhóc này có rận!

- Đây là nhiệm vụ của nhà thơ, phải lột tả được mọi tình huống ngoài đời, dù là việc bất rận, sao cho xứng với thơ trữ tình.

- Chỉ cần một tin nhắn di động là xong.

- Chí ít thì cháu cũng hiểu hết các từ trong đó chứ?

- Hiểu hết, nhưng mà dài dòng quá. Ít hoá ra lại thành nhiều. Thế giới ngày nay đòi hỏi tốc độ kia mà.

- Vậy thì chào mừng cháu đến với thế giới ngày hôm qua, chính là thế giới của thế hệ bà đây. Các bà thường từ tốn. Giờ hãy đọc cho bà bài thơ *Người ngủ trong thung lũng*^[3].

- Mỗi ngày một bài thôi bà ơi. Cháu ngán rồi. Mỗi ngày một bài thôi.

NHỮNG BÀI THƠ

Nếu bà còn nhồi sọ nó bằng thơ với thần, Sam tự nhủ, thì tốt nhất nó nên trốn quách đi thì hơn. Nhưng vì nó đã đi ra khỏi chính nhà mình nên bà là người cuối cùng dang tay cứu vớt nó. Bởi vậy nó sẽ không đi đâu hết.

Có một điều chắc chắn là bà nấu ăn cực kỳ ngon, bà là người tình cảm, bà muốn nó được thoải mái, nhưng làm ơn đừng đọc tất cả những bài thơ này.

Thơ với chả thần khiến Sam thấy e ngại. Những bài thơ ấy không nói ngôn ngữ của nó, chúng chẳng nói thứ ngôn ngữ của ai sất, chúng có nói gì với nó đâu, cũng chẳng nhắc đến nó nổi. Thơ đã nặng nề lại chẳng có ý nghĩa gì. Thơ thần đòi hỏi quá nhiều sự tập trung, đáng ra người ta nên viết chúng như viết tin nhắn ấy.

Nghĩ đến tin nhắn là nó nghĩ ngay đến Mona. Những tin nhắn của cô bé quả là những tác phẩm nghệ thuật.

Bà dặn Sam cứ để cảm xúc đến tự nhiên, mở rộng lòng mình, mở rộng trái tim, tâm hồn, trí tưởng tượng và kích hoạt các tri giác. "Hãy để nhà thơ dẫn đường cho cháu. Ông ấy sẽ mời cháu một ly cocktail, cháu hãy nhấp từng ngụm nhỏ, tận hưởng nó. Cứ để mặc nó kích thích cháu, làm cháu ngất ngây. Cháu sẽ thấy, cháu bắt đầu chạm đến những xúc cảm của ông ấy."

Sam ngờ vực

PHIÊU LƯU

Sam đi học, Martha đi chợ.

Như bị nam châm hút, bà tìm đến quầy tin học trong siêu thị. Bà tự động dừng lại trước cái máy tính mà Sam đã chỉ cho bà. Bà muốn kiểm tra công thức nấu món ragu thịt trắng. Hàng trăm công thức khác nhau hiện ra. Có lẽ Sam nói đúng: ít hóa ra lại thành nhiều.

Bà gõ "Gargantua". 2.250.000 kết quả! Lướt qua toàn bộ số kết quả còn mất nhiều thời gian hơn là đọc cuốn này ầy chứ!

Bà nghĩ đến tội lỗi đáng yêu của mình và gõ "sô cô la": 1.980.000 từ mục, công thức, địa chỉ, lịch sử, nhà máy và tệ hơn nữa là hình ảnh. Bà quá nóng lòng thực hiện một lệnh tìm kiếm khác, cái máy khiến bà bị mê hoặc. Bà hiểu người ta có thể bị lạc như thế nào trong đó. Thôi nào, tìm một lần nữa thôi: viêm khớp. 1.140.000 bài viết. Sẽ phải quay lại đây. Có lẽ trong lúc Sam đi học đàn...

Hồi còn ở một mình, không phải ngày nào Martha cũng đi chợ. Chẳng điều gì hối thúc bà. Nhấn nha chính là sự xa xỉ lớn nhất. Phơi quần áo, là quần áo, sắp xếp gọn gàng, mọi việc ầy đều có thể chịu được khi người ta làm theo ý mình. Tuy nhiên bà vẫn tuân theo một thói quen: ầy là ăn trưa lúc 13 giờ, vừa ăn vừa nghe đài France Inter. Một ngày của bà diễn ra theo nhịp các chương trình phát sóng trên radio. Bà biết tắt thảy các nhà báo, những người pha trò, những hoạt náo viên. Radio chính là trung tâm "giáo dục thường xuyên"

của bà, là trường đại học dành cho người lớn tuổi, là nguồn giải trí của bà.

Đây rồi, Sam trở về háu đói như mọi ngày, oằn mình trước đồng bài tập được giao sáng nay, rã rời sau một nửa ngày buồn nản.

- Kể bà nghe xem nào.

- Bà ơi, bà sẽ không muốn biết đâu!

- Bà muốn so sánh với thời của mình!

- Đây chính là điều tệ nhất đấy, không có gì thay đổi cả. Không gì hết, từ thời Charlemagne^[4]. Sự tẻ nhạt, các giáo viên, bài tập vẫn y như ngày xưa.

- Thế cháu có giải pháp nào hay hơn không?

- Thay sách vở bằng máy tính, giáo viên gửi bài tập qua email. Và thay vì phải đến trường thì chúng ta sẽ ở nhà học trong yên tĩnh.

- Nói một cách khác, cháu đang yêu cầu được là kẻ tự kỷ. Kế hoạch hay đấy. Không gặp ai, không bao giờ bước chân ra khỏi nhà, chỉ giao du với cái màn hình thôi.

- Nó xứng đáng được như thế mà. Mà bà ơi, cháu muốn chỉ cho bà thấy máy tính có thể làm được những gì.

- Nó có bao giờ đi chợ, nấu nướng thay mình được đâu!... Bà căm ghét việc đi chợ!

- Vừa hay, bà ơi. Bà có thể mua trên mạng và sẽ được giao hàng tận nhà đấy.

- Có thể làm thế hay sao?

- Cháu đảm bảo mà bà.

- Thế thì chiều nay ta sẽ xem xét việc này.

Martha không dám kể là sáng nay bà đã đến quầy máy tính.

- Bà này, bà có thể sống mà không có điện thoại không?

- Bà không phải kiểu có thể buôn chuyện hàng giờ, nhưng phải thừa nhận là bà sẽ gặp khó khăn. Bà vẫn thích được thảnh thơi nói chuyện với các con.

- Sống mà không có máy tính cũng không phải là việc dễ làm đâu bà ạ. Bà phải dùng máy tính thôi.

Sam mang đĩa ra bồn rửa bát. Martha có một chiếc máy rửa bát, nhưng chỉ có hai cái đĩa thế này thì chẳng bỏ.

- Không tivi, chẳng máy tính, bà như sống ở thời tiền sử ấy.

- Bà thích thời tiền sử.

- Bởi vì bà chưa biết thời hiện tại. Bà thử liệt kê những thứ bà thích xem nào? Tài sản quý nhất của bà là gì?

- Cháu.

- Cháu đâu phải tài sản.

- Các cuốn sách của bà.

- Thế thì bà có thể đọc chúng trên màn hình.

- Bà thích đọc trên giường và lật giở các trang sách... Thế còn cháu thì sao, Sam của bà, tài sản quý nhất của cháu là gì?

- Cái máy tính của cháu.

- Thế còn sức khỏe, tình bạn, tình yêu, may mắn, hòa bình trên thế giới, nội tâm thanh thản? Thành công?...

- Không thể thành công nếu không có máy tính.

- Thế còn cây đàn piano của cháu?

- Bà nói đúng, chiếc piano này là một báu vật. Cháu sẽ chơi bản nhạc mới để bà nghe nhé.

Một tác phẩm của Debussy^[5]. Sam đánh còn vài đoạn nhỏ chưa hoàn hảo. Martha phải tìm cho thằng bé đĩa nhạc có tác phẩm này do một nghệ sĩ piano nổi tiếng chơi mới được.

BẠN BÈ

Chẳng mấy chốc Sam đã dẫn vài ba người bạn về nhà. Tiếng tăm về khả năng nấu nướng tuyệt vời của bà nhanh chóng lan truyền ở trường, và những đứa trẻ này thì phàm ăn phát điên lên được.

Sam đã bắt đầu học nhạc thính phòng và luyện tập cùng bạn diễn của mình. Đương nhiên là chúng quây quần bên chiếc Steinway, tức là ở nhà Martha. Cécilia chơi violoncelle, Sacha chơi violon, Sam chơi piano... còn Martha biểu diễn với dụng cụ nhà bếp. Kể từ bây giờ bà phải điều chỉnh liều lượng khi nấu món xúp trứ danh. Nhưng âm nhạc ngập tràn ngôi nhà và tâm hồn giúp bà thêm hứng khởi. Máy chiếc xô pha vẫn chình ình ở đó, khó khăn lắm mới đặt được chiếc violoncelle. Cậu bé chơi violon thì phải đứng nép sát bên chiếc piano. Hai cậu bé đã tìm ra cách xếp chồng mấy chiếc xô pha lên nhau.

Martha gần như có cảm giác lại được làm giáo viên chủ nhiệm lớp Năm. Bà đã dạy tất cả các lớp, từ mẫu giáo cho đến lớp Năm, nhưng lớp cuối cấp là lớp bà yêu thích nhất. Lũ học sinh ở tuổi ấy vẫn còn nhỏ và non nớt nhưng cũng đã đủ lớn để tranh luận về tất cả các chủ đề. Đôi lúc cũng khó khăn, cho dù học sinh của bà hầu như đều ngoan so với trẻ con ở một khu phố giàu có. Những kẻ lăm le cũng có những vấn đề riêng. Đến giờ bà vẫn tự hỏi bà đã lấy đâu ra năng lượng để kiên cường trong suốt bốn mươi năm dạy học. Mới chỉ tám năm nay là bà không còn phải dậy từ sáng sớm và trải qua những ngày làm việc quá tải. Bà kết thúc sự nghiệp ở vị trí

hiệu trưởng với một nửa thời gian đứng lớp, nhưng cũng là với những hoài nghi, những câu hỏi, những rắc rối tập thể khiến bà mệt mỏi hơn bất cứ việc gì khác. Rồi cũng đến lúc nghỉ hưu, bà gần như sẵn sàng nhưng hoàn toàn ngạc nhiên trước sự tự do mới mẻ này. Bà phải tự cấu vào mình để nhận ra mình đã hít thở khác xưa đến mức nào.

Giờ đây, vừa là bà ngoại vừa là đầu bếp, những tham vọng giáo dục của bà lại trở về. Bà ước có thể thổi được vào lòng thẳng cháu và những đứa bạn của nó niềm yêu văn chương, không phải chỉ để lấy điểm cao cho kỳ thi tú tài, mà... chẳng vì điều gì cả!

ĐỌC

Sam xem lịch với bộ mặt đầy vẻ thỏa mãn: một tháng ở trường trung học trôi cái vèo, một vài người bạn, cây đàn piano mơ ước, những bữa ăn tuyệt hảo. Duy nhất một điều là giá như bà ngoại không tống cho nó mỗi ngày một tiết học tiếng Pháp thì tốt quá! Bà xem nó như một trong những đứa học sinh ngày xưa của bà. Bà giảng giải về văn chương như thế này: "Cháu không thích đọc ư? Ấy là cháu chưa gặp CUỐN sách hợp với riêng cháu. Để cuộc sống thêm phong phú, để am hiểu thế giới, gặp gỡ nhiều người và trải nghiệm những tình huống mới, không gì tốt hơn là hãy đọc sách. Sách chính là một hộp đồ nghề. Mỗi câu chuyện mà cháu đọc được sẽ giúp cháu thay đổi bản thân bằng cách này hay cách khác. Cháu sẽ được học hỏi về nhân tình thế thái!"

- Nếu bà có tivi, bà ngoại ơi, nó sẽ mang đến cho bà tất cả những điều ấy mà chẳng cần nhọc công tạo náo.

- Không có gì đáng giá mà lại không mất công đâu cháu! Chơi piano cũng mệt đấy thôi.

- Đúng, nhưng nó vui mà.

- Văn học phát triển trí thông minh.

- Máy tính cũng thế.

- Ngôn ngữ là công cụ giao tiếp của chúng ta. Chúng ta cần phải giỏi ngôn ngữ.

- Chừng nào chúng ta còn nói được: "Tối nay ăn gì?", ấy mới là điều quan trọng nhất.

- Hay lắm. Chúng ta sẽ tổ chức một hội chợ sách.

- Ở đâu cơ ạ?

- Trên nhà, trong ba phòng ngủ. Cháu hãy mời bạn bè cháu đến. Mỗi người sẽ mang đến ít nhất hai cuốn sách mà mình thích.

- Thêm ba cốc bia nữa bà nhé?

TÒ MÒ

Martha đồng ý để Sam dẫn đến quầy máy tính, lấy có đi nghe bản nhạc Sam đang tập do các nghệ sĩ lớn biểu diễn. Thằng bé nhấp chuột vào trang YouTube, và thế là tất cả các nghệ sĩ dương cầm trên thế giới chơi nhạc của Debussy lần lượt hiện ra.

- Cháu có tìm được bài Cuộc đời màu hồng không?

- Tất cả những gì bà muốn.

Và thế là Edith Piaf cất tiếng hát, trên mạng, đúng lúc người bán hàng đến bên hai bà cháu.

- Tôi giúp gì được hai bà cháu không?

- Cháu đang cố bán chiếc máy tính này cho bà cháu đây, Sam nói.

- Ý tưởng tuyệt vời. Ở đây chúng tôi có tổ chức các khóa học cho người mới sử dụng, nhưng với mẫu máy này ta có thể tự học không chút khó khăn.

- Không đời nào, chàng trai ạ, Martha khẽ thì thầm vào tai Sam.

Rồi bà giải thích rõ to:

- Cháu tôi đang ở nhờ nhà tôi vì tôi không có máy tính. Bố mẹ nó đang tìm cách cai nghiện Internet cho nó.

Người bán hàng lập luận:

- Mọi tiến bộ đều là con dao hai lưỡi, nhưng dù có thế nào thì chúng ta cũng không thể vì sự yếu đuối trong tính cách của người sử dụng mà quay sang trách cứ máy tính...

- Hãy công nhận cháu là kẻ nghiện Internet đi! Martha nói với Sam.

- Không hơn mà cũng chẳng kém hơn cả thế giới này đâu bà, thằng bé phản ứng.

- Cháu còn thích chơi đá bóng trên màn hình hơn cả đá thật đấy thôi. Cháu không chơi bất cứ môn thể thao nào nữa. Cháu cũng không đến thư viện nữa.

- Để làm gì hả bà? Cháu có mọi thứ trên Wikipédia rồi mà.

- Sự lệ thuộc đầy nguy hại!

- Bà ơi, còn ồi thứ khác kia mà: xe hơi, dầu lửa, điện, bút chì, bút máy, cái nạo rau củ quả, máy xay đa năng...

- Dù sao thì cũng phải động não chứ.

- Chính xác! Đây là một công cụ được con người tạo ra để phục vụ chính con người. Cháu xin lỗi bà, nhưng bà không biết mình đang nói về điều gì đâu...

- Thôi tôi đi đã, người bán hàng nói xen vào. Tôi tên là Marc. Nếu hai bà cháu cần thông tin gì, tôi sẵn sàng phục vụ.

BÍ MẬT

Vào cuối ngày Chủ nhật ẩm đạm như hôm nay, Sam cảm thấy trên hết thấy là con đói đang hành hạ. Nó lục tung trong bếp, mở lần lượt từng chiếc hộp mà Martha thường giấu bánh ga tô trong đó.

- Cháu ngừng ăn vặt đi!
- Cháu làm sao mà ngừng được khi còn chưa bắt đầu?
- Thế thì đừng bắt đầu, mình ăn tối đến nơi rồi đây.
- Mình ăn gì thế bà?
- Trứng trắng với khoai tây. Có lẽ cháu sẽ thích.
- Măm măm. Bà nấu gì mà chẳng ngon tuyệt.

Hai bà cháu vừa ăn vừa nói về *Meaulnes cao kều*, vì cuốn này có trong chương trình học. Ở cái nhà này, Sam không thể trốn được việc đọc sách. Chẳng còn việc gì khác để làm, bởi lẽ ở cái nhà này đang là thế kỷ 19: máy tính còn chưa được phát minh, cả tivi cũng vậy. Chẳng biết những kẻ nghèo khó bất hạnh thời thế kỷ 19 thường làm cái quái quỷ gì nhỉ?

Ngày hôm sau, ngay khi thằng cháu vừa đi học, Martha đã lên ra khỏi nhà. Bà hết liếc trái lại liếc phải, rồi a lê hấp! bà lao đi thực hiện kế hoạch đã khiến bà bận bịu suốt mấy tiếng buổi đêm. Tất nhiên sẽ khôn ngoan hơn nếu đợi sang năm. Nhưng ai mà biết được liệu sang năm bà có còn trên cõi đời này?

Bà gặp lại Marc, người bán hàng. Anh ta nhớ bà quá rõ.

- Bà đổi ý rồi đúng không?

- Hừm, tôi tự nhủ ở đời cũng nên tò mò một chút...

- Bà đang bước vào một cuộc phiêu lưu lớn!

- Tôi cần anh tư vấn cho tôi một mẫu máy.

- Xách tay hay để bàn?

- Tôi phải giấu cháu tôi.

- Thế thì bà lấy loại này này. Nó có mọi thứ bà cần. Lại tiện di chuyển!

- Tôi muốn được giải thích đôi chút.

- Không có gì phải giải thích cả. Bà cứ cắm điện vào là xong.

- Thế để có một địa chỉ email thì sao? Và để biết được những điều tôi thiếu?

- Được thôi, tôi sẽ gọi nhân viên kỹ thuật trong lúc bà ra quầy thanh toán.

Anh nhân viên kỹ thuật cài máy, sắp xếp và giải thích, còn Martha thì ghi chép lại những điều cơ bản trước khi ra khỏi cửa hàng cùng kho báu của mình. Về đến nhà, bà cắm điện cho chiếc máy trong phòng ngủ và giấu biệt nó dưới chăn.

Sam về nhà sau đó một chút. Bà quên bég bữa trưa. May mà vẫn còn đồ ăn dư từ bữa trước.

TRÒ TIÊU KHIỂN

Sam ở trong phòng, cố ép mình đọc một cuốn tiểu thuyết. Thằng bé khó nhọc nhích qua từng câu từng chữ. Nó cần cả thế kỷ mới đọc xong trang sách khổn kiếp này. Chắc chắn nó còn cần trải nghiệm cuộc sống nhiều hơn một chút để hiểu được hành động và tình cảm của các nhân vật trong cuốn truyện thuộc cái danh mục chết tiệt kia. Tại sao các thầy lại yêu cầu học ngôn ngữ những tác phẩm chẳng ai hiểu gì kia chứ?

Sam đọc tiếp, lúc vào lúc không, bởi lẽ không máy tính, không tivi, không điện thoại di động thì quanh nó chỉ có một sự trống trải vô biên.

Martha và Sam chúc nhau ngủ ngon. Sau bữa trưa với những món thừa từ bữa trước, Martha đã nỗ lực chuẩn bị cho bữa tối: thịt hầm như ăn kèm khoai tây tùy thích. Sam chơi đàn suốt buổi chiều. Không vấn đề gì hết, thằng bé có niềm đam mê thực sự với bàn phím đen trắng này. Nhất là khi bàn phím yêu thích kia của nó lại đang ở xa...

Mà đâu có xa lắm! Bàn phím chiếc máy tính tuyệt vời của Martha nằm ngay dưới chân kia.

Trong đời chưa bao giờ Martha tự thưởng cho mình một món quà tương tự. Bà khám phá thế giới qua các đầu ngón tay. Nhân viên kỹ thuật đã tạo cho bà một địa chỉ email. Buổi chiều, bà đã gọi điện cho

bè bạn để hỏi xin địa chỉ email từng người. Lúc này đây, bà đang gõ những bức thư khẩn nài được hồi âm nhanh chóng.

Sau đó bà tìm các công thức nấu ăn. Sam đã chỉ cho bà cách tìm. Bà còn gõ lên Google cả tên những nước mà bà ghé thăm qua ảnh.

Bà nghĩ đến chồng mình, người không bao giờ được biết đến những khả năng tìm kiếm này. Nếu biết, chắc hẳn ông ấy sẽ thích lắm! Bà nhìn sang phía bên kia giường. Bà chưa bao giờ vượt quá giới hạn kia, dường như ông ấy vẫn còn ở đó. Bà chợt nảy ra một ý. Bà gõ "Tình yêu" và nhấp chuột vào "Làm thế nào để tìm thấy nó", tiếp đến là "những trang hiệu quả nhất".

Bà lại nhấp chuột lần nữa. "Nhấp chuột", từ mà bà chưa khi nào dùng cho đến lúc này. Trang web hiện ra trên màn hình. Bà khai báo "Tôi là một phụ nữ", "Tôi tìm một người đàn ông" và cung cấp mã số bưu điện.

Đã nửa đêm. Bà sẽ không có câu trả lời ngay bởi vì máy đã hết pin. Bà ra khỏi giường để sạc máy và giấu giếm nó thật kỹ. Trước đây, bà luôn mong trời mau sáng, nhưng bây giờ không phải là mong nữa, mà là cực kỳ nóng lòng.

MỘT MÌNH

Martha tha thiết yêu cảnh cô đơn của mình, giờ đây việc này đang gặp nguy bởi Sam siêu nhân. Nhưng, nếu suy nghĩ một cách nghiêm túc về việc này, thì đơn độc một mình không phải lúc nào cũng là một món quà. Nó còn là nhà tù mà người ta có nguy cơ không thoát ra khỏi, vì thiếu trí tưởng tượng, thiếu ý chí, thiếu sức mạnh. Thói quen sống một mình trói buộc những ba vòng cơ đấy.

Năm nay thì khác. Sam ở đây, nó vui vẻ nhiều hơn. Thăng bé không thất thường hay ử dột như tính tình thường thấy của một thiếu niên điển hình. Hồi ở tuổi này, mẹ nó là đứa khó tính, mặt đầy trứng cá lại còn được khuyến mãi thêm tính hung tợn. Tính Sam lành hiền, cởi mở và dễ chịu giống bố. Cứ được cho ăn uống thỏa thích là nó hài lòng. Trừ mỗi việc lúc này nó đang thấy thiếu thốn kinh khủng. Nó mơ lại được nối mạng. Có thật là nó sẽ phải đợi đến năm mười tám tuổi mới lại được dùng điện thoại di động và máy tính không? Vài phút ở thư viện trường và giờ tin học chỉ khiến tình cảnh thiếu thốn của nó càng thêm khổ sở. Ở nhà bạn bè thì mỗi bận tâm duy nhất chỉ là âm nhạc thôi. Ở nhà cũng không khác gì, nhưng giá mà nó được đánh đổi tâm hồn để lấy duy nhất gần một giờ đồng hồ vào mạng mỗi ngày. Còn bố mẹ nó nữa, họ sẽ thế nào khi không có máy tính và điện thoại? Bố mẹ nó kết nối mạng nhiều hơn nó gấp bảy mươi lần ấy chứ! Thật là một sự bất công vô phương cứu chữa.

Bà ngoại nó chẳng có lỗi gì, bà làm những gì có thể, khổ thân bà. Bà nỗ lực truyền lại cho nó niềm đam mê văn chương, và nó chấp

nhận để niềm đam mê ấy hình thành khi thực sự không có gì hấp dẫn hơn để lấp thời gian.

Sáng nay, Martha làm bánh mì nướng. Hôm qua bà quên khuấy mua bánh mì mới.

- Bà ơi, tối thứ Bảy cháu được mời đến một bữa tiệc. Bà không phản đối chứ?

- Chắc là không.

- Vấn đề là cháu sẽ qua đêm ở đó. Bà có cái túi ngủ nào không?

Triển vọng đầy hấp dẫn đây, phải nói là như vậy. Martha sẽ có cả đêm để gỡ máy tính mà chẳng phải giấu giếm.

- Bố mẹ cháu đồng ý cho cháu ngủ đêm ở nhà bạn bè như thế à?

- Cháu vẫn thường làm thế mà.

Dù không muốn, bà vẫn yêu cầu thằng bé đến nửa đêm là phải về nhà.

- Như thế bà mới yên tâm...

- Thôi được, nếu bà nản nỉ.

- Ta sẽ xét tiếp vào lần tới. Với bà, trách nhiệm của bà với cháu vẫn còn hơi quá mới mẻ.

- Thế Chủ nhật này bà cháu mình đi ăn ở Pigna nhé?

- Nếu cháu muốn.

SAY

Sam hơn hở ra khỏi nhà, nhưng không thể hơn hở hơn Martha khi bà gặp lại con quái vật của mình. Bà đặt nó trên bàn bếp. Sẽ hay hơn nếu bà ngồi ở bàn ngoài vườn (theo lời người bán hàng thì không hề hấn gì cả) nhưng bà không muốn chường mặt ra trước những ánh mắt soi mói. Căn bếp là nơi bất khả xâm phạm trong ngôi nhà của bà. Lúc này là 7 giờ tối.

Bà mở lại những trang mạng hẹn hò, lần này bà mạnh dạn cung cấp tên thật. Bà không đăng ảnh, vì sợ con cháu hay học sinh cũ sẽ nhận ra, nhưng bà trả lời đầy đủ bằng câu hỏi.

Sơ lược về cuộc đời tôi:

Là mẹ, là bà, góa chồng, giáo viên tiểu học đã nghỉ hưu, tôi đã đọc về nhiều cuộc đời khác và tôi yêu mọi quãng đời đã qua của mình.

Cuộc sống và các dự định của tôi:

Tôi vừa mua chiếc máy tính này, nó sẽ mở mang thêm cuộc sống có phần khép kín của tôi. Tôi phải học cách sử dụng chiếc máy mà tôi chưa rành lắm này.

Cuộc gặp gỡ đầu tiên của chúng ta. Hãy nhắc tôi kể với bạn câu chuyện này về chủ đề...

Tôi muốn xem cuộc nói chuyện của chúng ta sẽ đi về đâu chứ sẽ không chuẩn bị trước. Chúng ta đều ở tuổi đã từng tích lũy khá

nhiều câu chuyện và sự kiện để kể ra. Trước tiên phải cảm nhận được điều mà đối phương sẵn sàng lắng nghe.

Những điều không thể thiếu đối với tôi:

Tôi hài lòng có được một số tiện nghi nhất định, nhưng tôi nghĩ không có nó cũng vẫn được. Tôi đặc biệt thích chiếc máy pha cà phê và chiếc gối tựa nhồi đầy hạt sơ ri.

Những bộ phim, bản nhạc, phim truyền hình, sách, món ăn mà tôi thích nhất:

Nhạc cổ điển, nhất là khi cháu ngoại tôi chơi piano, phim đen trắng, ẩm thực của cả thế giới, không xem ti vi, còn nói về sách, phải cần đến ba ngày mới liệt kê hết danh sách đầu tiên, nhưng năm nay tôi đọc sách phục vụ cho kỳ thi tú tài.

Những nơi yêu thích của tôi:

Bất cứ nơi nào có biển, rồi các thành phố và rồi nông thôn, nhưng tôi thích nhà mình hơn cả. Tôi không thích đi du lịch. Tôi thích ở nơi tôi sống.

Về sở thích, tôi thích...

Đọc sách! Ăn, ngủ, làm tình (nếu trí nhớ tôi còn tốt), yêu, nấu ăn, nói chuyện với bạn bè, hít thở, SỐNG.

Thông thường, vào tối thứ Sáu và thứ Bảy, tôi:

Đọc sách, đi xem phim cùng bạn hoặc đến nhà bạn bè.

Tôi đang tìm...

Thêm một món quà mà cuộc sống ban tặng cho tôi, một người đàn ông nắm lấy tay tôi, hôn lên môi tôi, vân vân. Không hút thuốc, hóm hỉnh và thích đọc sách.

Đừng ngại gửi thư cho tôi nếu bạn...

Không thấy tôi quá khác người, kỳ cục và cổ lỗ sĩ...

Bà kích chuột vào nút TIẾP TỤC và người ta đưa ra bảy người đàn ông tầm sáu, bảy mươi tuổi xếp thành một hàng ảnh chân dung vẽ khá thống thiết, bi thương. Dù là người có tầm vóc trung bình, nhưng bà lại chọn người duy nhất cao một mét tám mươi hai. Để cảm thấy yên tâm, bà luôn cần một người đàn ông cao hơn mình.

Ông ta trả lời bà ngay lập tức, cứ như thể tất cả những con người văn minh đều dán mắt vào máy tính hoặc điện thoại thông minh vậy. Ông ta đã ly dị (không hay bằng góa vợ, bởi thường có chút cay đắng trong chuyện này), không có con (liệu ông ta có hiểu được bà gắn bó với các con đối mức nào?) và là một nhà sưu tầm đồ cổ (nghề này không phải dạng vừa đâu).

Họ gửi tin nhắn cho nhau đến tận nửa đêm như những người bạn cũ, nhưng bất thành linh Martha nghe thấy tiếng bước chân của Sam. Nhanh như cắt, bà giấu vội hung khí và chạy biến vào giường. Nhưng bước chân không leo lên tầng. Bà đợi, đợi mãi. Có lẽ thằng bé đói bụng. Bà không muốn thằng bé nghĩ rằng bà đã đợi nó. Và lại, bà có đợi nó đâu, bà quên tiết sự tồn tại của nó và thậm chí còn chưa viết xong tin nhắn. Thế nào người đàn ông trao đổi thư với bà cũng lại nghĩ bà là một mụ nhà quê điên khùng.

Nhưng vì Sam mãi không lên tầng, bà bèn nhón chân đi xuống. Và cảnh tượng bà nhìn thấy không làm bà hài lòng, không một chút nào hết.

SỢ HÃI

Thằng bé nằm thẳng đuột trên chiếc xô pha ố vàng được xếp chồng lên một chiếc khác, trên người còn nguyên quần áo và đôi giày cỡ 47.

Với tất cả trách nhiệm mà Martha đã thực hiện, chưa một giây phút nào bà nghĩ rằng thằng cháu ngoại lại có thể bị thương, bị ốm hay bỏ mạng. Bà hoảng hồn, cho rằng phải thông báo tin này cho bố mẹ thằng bé.

Nhanh như cắt, bà chạy đi kiếm một chiếc ghế đầu trong bếp giúp bà đứng đủ cao và đánh giá, dưới ánh hăng rằm, mức độ nghiêm trọng của trường hợp này.

Bà sợ hãi, mắt thẳng băng và túm lấy chân của bức tượng đang nằm như cố bám vào một cành cây, khiến cho sự cân bằng vốn dĩ đã không lấy gì làm chắc chắn hoàn toàn biến mất. Hai thân hình đổ đánh rầm lên chiếc piano. Cú va chạm khiến Martha hét lên vì đau đớn.

- Ơ bà... sao bà đánh thức cháu?

Hơi thở của Sam sặc một mùi đáng sợ của hỗn hợp bia và rượu whisky. Một biến cố khác mà Martha chưa bao giờ nghĩ tới.

- Trời ơi! Cháu say như chết ấy!

- Vâng thì... việc này có thể xảy ra mà...

- NÓ SẼ KHÔNG XẢY RA Ở NHÀ BÀ, cháu nghe rõ chứ? Và việc này sẽ không xảy ra nữa, nếu không bà trả cháu về cho nhà sản xuất đấy!

Ngoài việc bà lên cơn tức giận lần đầu tiên từ hơn ba mươi năm nay, Martha còn bị đau khắp mình mẩy. Ngày mai khi thức dậy bà sẽ bị bầm tím từ đầu đến chân cho mà xem.

- Cháu phải bế bà vào tận giường, bà bị dập toàn thân rồi đây.

- Bà ơi, vấn đề là... cháu còn không thể cất mình được đây này... Thế nên cháu mới ở dưới này đấy.

- Cố mà làm. Nó sẽ giúp cháu tỉnh rượu.

Sam hí hục bế bà ngoại lên hết như vác một bao khoai rồi đưa bà vào tận giường.

- Tháo giày ra rồi đánh răng đi. 8 giờ sáng mai chúng ta sẽ nói về việc này.

- Mười hai giờ đi bà.

- Chúng ta còn phải đi Pigna kia mà.

- Ngày mai bà không lái xe được đâu. Bà cần nghỉ ngơi. Cháu sẽ mang bữa sáng đến tận giường cho bà.

- Bà ăn sáng lúc 7 giờ.

- Còn phải đàm phán đã.

BỒI RỒI

Bảy rưỡi sáng rồi mà vẫn không thấy cà phê được mang đến như đã hứa, Martha đau đớn đứng dậy. Cái hay khi bị đau là người ta quen được với nó. Những bước đầu tiên xuống cầu thang là một sự tra tấn, những bước tiếp theo đơn giản chỉ còn là một sự khó chịu thôi.

Nhờ cà phê giúp cho tỉnh táo, Martha nhận ra rằng chiếc xô pha ở trên cùng không thăng bằng. Thật không may là bà chẳng đủ sức để căn chỉnh lại nó.

Trời bắt đầu mưa, điều hiếm thấy ở Nice, nó khiến cho dân cư thành phố trở nên cáu bẳn. Nhưng Martha lại thích sự tĩnh lặng dưới một bầu trời vắng mây thiếu sắc màu một cách ngớ ngẩn này. Tiếng mưa nhỏ giọt thánh thót trên vách kính hiên nhà khiến bà dịu lòng. Nhưng bà vẫn chưa thôi điên tiết với ý nghĩ thằng cháu được thương yêu hết mực lại là một đứa nát rượu.

Bà lên nhòm vào phòng thằng bé. Nó đang ngủ. Ngủ là liều thuốc tốt nhất đối với mọi sự quá đà. Vậy nên bà để yên cho nó ngủ.

Bà lôi người bạn mới của mình ra khỏi nơi cất giấu. Tối qua, trong lúc bị giấu vội, nó không được tắt nên cần phải sạc pin. Vậy nên bà không thể trùm chăn giấu nó được. Bà đành kiếm một ổ cắm và ngồi ở tầng dưới để nói lại cuộc nói chuyện với ứng viên đã ly dị vợ.

"Tối qua cháu tôi về nhà nên tôi phải dừng cuộc trò chuyện của chúng ta. Thằng bé ở nhà tôi trong năm nay."

Câu trả lời đến rất nhanh: *"Nói thật là tôi ghét trẻ con, vậy nên ta nên chấm dứt ở ngay giai đoạn khởi đầu khi còn chưa có gì diễn ra này nhé."*

Vậy là, bà nghĩ bụng, đây là một mối quan hệ siêu tốc.

Rồi bà quay lại danh sách các chân dung để chọn một ứng viên khác. Dù sao thì giai đoạn bắt đầu các mối quan hệ bao giờ cũng kích thích bà nhất.

Bà vừa viết xong một tin nhắn mới thì có tiếng gõ cửa. Sao lại gõ cửa khi nhà đã có chuông nhỉ?

Martha ra mở cửa và gặp một cô bé ướt lướt thướt ở bậc cửa, cô bé đi vào, mỗi bước chân để lại một vũng nước.

- Cháu là bạn của Sam ạ.

- Đứng đấy đã cháu, để bà mang khăn tắm cho cháu và nhân tiện xem thằng bé tỉnh chưa.

Toàn bộ gân cốt trên cơ thể bà biểu tình khi Martha bước lên cầu thang. Bà vớ lấy hai chiếc khăn tắm rồi ném một chiếc lên đầu Sam.

- Phục vụ! Mang cho tôi cốc cà phê!

- Bà!

- Có một cô bé hỏi cháu dưới kia kìa. Nó bảo nó là bạn cháu.

TÂM TRẠNG

Người mà cho đến ngày hôm nay Sam vẫn luôn nghĩ là một người bà tốt bụng liệu có trở thành một mụ phù thủy không?

Chẳng lẽ chưa bao giờ bà uống quá chén một ly nào? Liệu có phải bà sẽ lên lớp cho nó một bài về sự phá hủy các tế bào não, gan và tim? Nói với nó về tăng huyết áp, những cơn động kinh, bạo lực, ung thư và cái chết liên quan đến rượu?

Thằng bé sợ điều tồi tệ nhất. Sam không phải đưa nghiện rượu, nó tin chắc điều ấy; nhưng thỉnh thoảng uống một chút với bạn với bè cũng vui mà, chẳng phải sao?

Nó lấy làm tiếc vì đã làm đau bà, bà can dự vào mọi việc, nhưng sau tất cả, nó vẫn ngủ được một cách yên lành mà không gây phiền toái đến ai. Nó nợ bà lời xin lỗi, hẳn là thế, nhưng đáng ra bà cũng nên để cho nó được yên. Đúng ra là cả hai đều có lỗi.

TÌNH BẠN

Sam nửa tỉnh nửa mê nhúc nhích một cách khó nhọc trên giường. Tất cả các búa đàn đã chui vào đầu thằng bé và đập liên hồi chát chát chát bùm. Chính vào những lúc này người ta mới tự dặn lòng không nên uống ngang một cái phễu như thế!

Điều đầu tiên trở về trong tâm trí Sam chính là Mona người nó đã bỏ lại Paris khi bị đày đi khỏi nhà. Cô bé không hề viết thư tay cho nó, nó cũng vậy. Ngoài hàng trăm email và tin nhắn hai đứa gửi nhau trước đó, chúng không biết phải liên lạc thế nào. Chúng không hề có khái niệm phải viết cho nhau một bức thư tay.

Ý nghĩ thứ hai của Sam dành cho bố mẹ. Bố mẹ nó thật can đảm khi không có một giây phút nào sống mà không cần đến sự trợ giúp từ những tiến bộ điện tử mang đến cho trí não này. Đáng ra họ phải làm gương thay vì đày nó đi xa như thế.

Sau đó, nó nghĩ đến bà ngoại. Suýt nữa thì nó giết chết bà rồi còn gì. Thật may là nó chỉ làm bà bầm dập thôi.

Cuối cùng, khi bước được xuống nhà, nó nhìn thấy một cảnh tượng siêu thực: bà ngoại đang lau khô tóc cho ai đó bằng khăn tắm, và ai đó, chính là Mona. Cô bé giải thích:

- Mẹ cậu cho mình địa chỉ của cậu. Mình không nhận được tin tức gì của cậu cả.
- Cậu cũng không cho mình biết tin.

- Nhưng cậu có còn điện thoại di động nữa đâu.
- Còn có bưu điện mà. Hình như ngày xưa người ta còn viết thư cho nhau đấy.
- Ừ thì cậu cũng vậy, cậu có địa chỉ nhà mình kia mà.
- Đúng vậy, nhưng ở đây mình có khá nhiều việc phải thu xếp. Mình giới thiệu với cậu đây là bà ngoại mình. Bà ơi, đây là Mona.
- Bà và bạn ấy làm quen với nhau rồi, nhờ mái tóc bù xù ướt sũng này đấy.

- Ờ thế cậu làm gì ở đây hả Mona?

- Trốn nhà.

- Cậu không mang theo vali ư?

- Mình để ở ngoài kia.

Martha thất thanh:

- Để ngoài trời mưa á?

- Tại cháu không muốn làm bà hoảng sợ. Mà... ờ... con gái bà nói nhà bà rộng lắm?...

- Ít nhất thì bố mẹ cháu biết cháu đang ở đâu chứ?

- Nếu vậy thì cháu đã không nói là cháu trốn nhà.

Sam đã bình tĩnh trở lại.

- Bà ơi cháu đói, cháu phải ăn gì đó. Mona, cậu có đói không?

- Đói đến chết đây.

- Nào các cháu, hãy ăn tất cả những gì các cháu thấy.

- Bà ơi, bà không muốn làm món trứng tráng tuyệt hảo cho bọn cháu sao?

- Tại sao không, nếu còn trứng.

Mona đi ra lôi chiếc va li ướn nhẹp vào, mở nó ra và lấy quần áo để thay, tiếp theo là... điện thoại di động của cô bé.

- Ôi Mona! Giấu nó ngay đi! Cậu cứu sống hai đứa bọn mình rồi, Sam thốt lên. Martha đập trứng đúng lúc điện thoại trong nhà đổ chuông.

HÀI LÒNG

- A lô, mẹ à, là con đây.

Bị gọi bất thành hình và sợ rằng sẽ kể lể quá nhiều với Coralie, Martha chuyển ngay điện thoại cho Sam nghe.

- Con chào mẹ, thằng bé làu bà.

- Con có vẻ buồn lắm thì phải.

- Giống thời tiết thôi. Ở Côte d'Azur mưa to lắm mẹ ạ.

- Thế nào, con có đọc sách không?

- Mẹ còn muốn con làm gì khác nữa đây?

- Con có tập đàn không?

- Rất chăm chỉ.

Im lặng.

- *Thế còn mẹ, mẹ yêu quý, mẹ khỏe không?* Coralie thốt lên một cách chậm rãi.

- OK. Mẹ có khỏe không mẹ? Sam nhắc lại một cách ngoan ngoãn, tự hỏi lòng liệu một người mẹ đầy con trai đi biệt xứ thế này có đáng được gọi như thế hay không.

- Thì... mẹ nhớ con lắm.

- Chính mẹ tự chuốc lấy mà.

- BỐ muốn nói chuyện với con này.
- Chào con trai! bố Sam nói sang sảng trong điện thoại.
- Bố.
- Thế nào con?
- Con đang đói.
- Bà ngoại không cho con ăn sao?
- Con vừa mới dậy mà.
- Vào lúc hơn 12 giờ trưa?
- Hôm nay là Chủ nhật bố ơi.
- Rồi sẽ có ngày con phải ý thức một điều: cuộc sống không vĩnh cửu đâu, con trai ạ.
- Thật may là cuộc sống cùng bố mẹ còn ngắn hơn ấy.
- Có vẻ hôm nay con không được ổn. Có chuyện gì thế con?
- Theo bố thì thế nào?
- Ta sẽ nói chuyện này lúc nào hợp lý hơn nhé. Hẹn con sau, mẹ hôn con nhé.

Sam thừa hiểu các bậc cha mẹ thường khổ sở thế nào khi đối diện với nỗi bất hạnh của con cái. Nó đã nhập vai một đứa con trai bị ruồng bỏ, nhưng sự thật là nó không hề buồn khổ tí nào, chỉ là thiếu thốn các phương tiện truyền thông mà hàng nghìn năm tiến bộ kỹ thuật mới mang đến được cho con người hiện đại.

- Ôi! Bà ơi, món trứng trắng tuyệt hảo!

Mona nghiêng ngấu món trứng ngon lành

không khác gì Sam, nhưng Martha đã chìa ngay điện thoại cho cô bé.

- Cháu gọi điện cho bố mẹ luôn đi này.

Sam quá bận bịu với món trứng tráng nên không theo dõi cuộc trao đổi. Nó thốt lên sung sướng và thòm thòm:

- Bà ơi, cháu muốn cưới bà làm vợ.

- Còn bà thì muốn ly dị cháu.

NHƯNG NGUYÊN TẮC

Mona cũng biết chơi piano. Trong chiếc va li ước sững của con bé có vài bản nhạc "chơi bốn tay" quăn queo.

Martha nằm trên giường mê mẩn lắng nghe. Hai đứa này giỏi thật! Sung sướng làm sao khi tiếng nhạc tràn ngập trong nhà hòa với tiếng mưa rơi lộp độp như tiếng bộ gõ.

Bố mẹ Mona cho cô bé một tuần để về nhà. Nó sẽ đi chuyển tàu Chủ nhật tới. Martha bị đặt vào tình thế đã rồi. Bà đâu còn được sống cuộc sống của mình, bà đang chịu đựng nó thì đúng hơn.

Ít ra thì bà cũng đã thỏa thuận với Sam một điều: chừng nào còn ở nhà bà, nó không được bia rượu, không hút thuốc, không dùng bất kỳ chất gây nghiện nào. Dù phản đối, cuối cùng thằng bé cũng phải chấp nhận.

- Lẽ nào lại thế bà ơi! Không bia rượu, lại còn bị cấm mọi liên lạc với thế giới bên ngoài, như thế cháu còn lại gì?

- Ô xy. Cháu được quyền thở và đọc sách. Nó giúp cháu sống mà.

- Bà lại nói về cuộc sống nữa đấy!

- Tùy cháu xem xét. Nhưng cháu phải hứa với bà, nếu có ý định tự vẫn, thì cháu sẽ không làm chuyện đấy ở nhà bà.

- OK, cháu sẽ treo cổ ở chỗ khác, vào năm sau.

- Cứ làm khi nào cháu muốn, nhưng không phải ở nhà bà và không phải vào lúc bà có trách nhiệm trông nom cháu.

Martha nằm trên giường với chiếc máy tính, ứng viên của bà đang hỏi xin một bức ảnh.

"Tôi vừa mới mua chiếc máy tính này, tôi còn chưa biết gửi ảnh thế nào."

"Nhưng tôi muốn có một tấm ảnh của bà, càng sớm càng tốt. Hình thức cực kỳ quan trọng đối với tôi."

Họ nói chuyện với nhau một lúc lâu. Martha quên bém mắt phải nấu ăn cho mọi người, và phải chuẩn bị phòng ngủ của khách.

Bà rút ra khỏi chiếc máy tính. Từ cầu thang, bà thấy hai nghệ sĩ dương cầm đang khênh chiếc ghế xô pha từ phòng khách lên.

- Đây sẽ là giường của Mona.

- Ở trong phòng cháu ư?

- Bọn cháu đo rồi: kê vừa khít luôn. Với lại cháu sẽ có một chiếc xô pha để nằm đọc sách. Đáng ra ta nên nghĩ đến việc này sớm hơn.

- Được. Ít ra chúng ta cũng tránh được việc bị nó rơi vào đầu. Nhưng bà không thích ý tưởng các cháu ngủ cùng một phòng.

- Ôi! Bà ơi là bà... Thế kỷ 21 rồi đấy!

- Có thể là thế, nhưng bà là người của thế kỷ 20 và cháu lại đang ở nhà bà.

Sam kéo riêng Martha vào phòng ngủ của khách thì thầm:

- Bà đừng cổ lỗ sĩ thế nữa. Mona mong manh lắm đấy bà ạ! Chúng ta không thể để bạn ấy một mình...

Vĩnh biệt các nguyên tắc.

CÔNG NGHỆ

Martha mù tịt khoản gửi ảnh. Bà loay hoay một lúc rồi chợt nhớ ra không có tấm ảnh nào mới chụp cả. Cái mới nhất cũng là cách đây mười năm rồi.

Bà gõ cửa phòng Sam, nó đang nằm trên giường với Mona. Thằng bé đang gõ trên máy tính của Mona; còn Mona thì đang dùng trộm điện thoại. Một cảnh tượng vui mắt của truyền thông hoàn hảo!

- Một trong hai đứa chụp cho bà bức được không?

Mona đáp ứng nguyện vọng này không chút đắn đo. Bức ảnh không tồi chút nào.

- Cháu gửi đến địa chỉ này được không?

Mona làm theo.

Martha lại chui vào chăn và ngay lập tức bà nhận được một tin nhắn: *"Nếu người cũng tròn như mặt thì khỏi cần tiến xa hơn nữa làm gì."*

Martha đáp trả không chút chần chừ: *"Tôi thấy mình quá nữ tính so với ông, còn ông không đủ nam tính so với tôi."*

Chuyện tình thứ hai kết thúc.

Nhưng rồi một khuôn mặt khác lại nhấp nháy trên màn hình.

Bà nhắn cho người ấy một tin, và ông ta trả lời ngay. Bằng thơ.

*"Anh tìm một người bạn
Một phụ nữ vẹn toàn không quá âu lo
Nội tâm đẹp và gương mặt còn xuân sắc
Luôn chấp nhận sống cuộc đời vui
Cùng anh đến hạnh phúc vô bờ
Với niềm tin vững vàng và tâm hồn rộng mở
Nhưng em hãy nhớ
Phải gửi anh những vần thơ
Để ta trở thành đôi tri kỷ."*

Martha phẩn chấn trước sự độc đáo này.

Bà viết lại:

*"Anh đã miêu tả em đến là hoàn hảo
Nên em muốn được là người thương mến của anh
Nếu anh không chút ngại ngần
Em xin nguyện đến gần bên anh.
Nhưng anh là ai hỡi chàng thi sĩ?
Đến khi nào ta mới hoan hỉ bên nhau?"*

Năm phút sau, bà nhận được câu trả lời trong mưa:

*"Hãy tạm quên việc xưng hô xa cách
Em có thuận lòng cho anh gọi tên em?"*

Martha biết đã đến lúc phải bắt đầu chuẩn bị nấu nướng cho những vị khách ở trọ, nhưng bà cố nán ná để trả lời:

"Xin sẵn lòng cho anh gọi tên em

Thỏa thuận đã ghi em không hề phản đối

Nhưng đã đến giờ khách vào bàn ăn tối

Tạm biệt anh, chàng trai kỳ lạ ời."

- Bà ời, bà ngủ à?
- Bà xuống đây.
- Chúng ta ăn gì thế?

MỖI NGƯỜI MỘT VIỆC

Martha xuống bếp mang theo những con đầu và bỏ mì tươi vào nồi luộc. Bà làm xốt rau húng nhanh thần tốc. Một đầu bếp tài ba đã tặng bà công thức có thể làm tắc nghẽn những động mạch khỏe khoắn nhất, trộn đều cùng một lượng bơ, dầu ô liu, kem tươi và pho mát, rồi thêm gia vị là húng quế và thật nhiều tỏi vào hỗn hợp này.

Sam và Mona liếm đĩa. Martha không ăn. Cái gã quen qua mạng nói về gương mặt tròn xoe của bà đã rung một hồi chuông cảnh tỉnh. "Nếu muốn kiếm được ai đó thì mình buộc phải giảm cân."

Khi đã no nê, quý ông Sam xếp đĩa của mình vào bồn rửa bát và tiến thẳng về phía cây đàn piano. Mona đi đến chỗ thằng bé, bỏ mặc đĩa của mình trên bàn ăn.

Martha phát cáu bèn ngắt đầu khỏi chén nước dùng.

- Phải dọn đĩa đi chứ cháu!

- Cháu xếp đĩa vào bồn rửa bát rồi mà bà! Sam nói oang oang từ phòng khách.

- Kiểu này từ rày bà chỉ nấu cho mình bà ăn thôi đấy.

Mona tỏ ra không liên quan. Martha hỏi cô bé:

- Còn cháu, Mona, quan niệm của cháu về chuyện cùng làm việc nhà là gì?

- À... cháu không có...

- Thế ở nhà cháu có nguyên tắc như thế nào?
 - Mẹ cháu bảo tốt hơn là cháu đi... tập đàn... làm bài tập...
 - Theo cháu, lẽ nào bà không có việc gì hay ho hơn là đi dọn đĩa của cháu?
 - Ừm... cháu không biết...
 - Có một nguyên tắc cần thiết lập và phải tuân thủ. Ở các lớp bà dạy, bà thường đưa ra một danh sách những nhiệm vụ khó cần hoàn thành, kèm theo tên học sinh phụ trách những việc đó. Ở nhà này chúng ta sẽ làm tương tự.
 - Nhưng tuần này cháu đang nghỉ hè mà...
 - Vừa hay, đúng tuần này bà sẽ đình công!... Cháu có định ăn hay không nào?
 - Ờ, nhưng cháu không thích việc nhà lắm...
 - Thế bà thì thích lắm à?
 - Bà quen với mấy việc ấy rồi.
 - Cháu nên nhớ là thói quen cũng phải tập. Ta hãy liệt kê ra đây.
- Martha vớ lấy một tờ giấy và viết:
- *dọn dẹp bàn ăn (Sam và Mona)*
 - *cất đồ đi chợ về (Sam và Martha)*
 - *đổ rác (Sam)*
 - *mang tất, quần lót và quần áo bẩn cho vào máy giặt thay vì để lung tung*
 - *nhặt bỏ tóc rối trong lavabo và lỗ thoát sàn (Mona)*
 - *lau chùi nhà tắm sau khi sử dụng*

- *tương tự với nhà bếp*
- *lau bụi đàn Steinway Grand Concert (Sam)*
- *làm tương tự với toàn bộ bề mặt khác (Mona)*
- *hút bụi (Sam)*
- *tưới cây (Martha)*
- *phơi quần áo*
- *nhặt rau (Mona)*
- *lấy bát đĩa ra khỏi máy rửa bát*

- Ở nhà cháu, cô hàng xóm trả tiền để cháu đi chợ hộ đấy, Mona nhận xét.

- Còn bà, bà cho cháu giường ngủ, chuẩn bị bữa sáng, bữa trưa, bữa tối miễn phí. Không đến nỗi tồi, đúng không?

Mona liếc nhìn Sam vẻ nặng nề và nói khẽ, đủ để Martha nghe thấy:

- Mình đang tự hỏi liệu có nên về nhà luôn không đây.

- Cháu gái, chớ có ngại, Martha nói rõ to. Nhưng không đi trước Chủ nhật tuần sau, và từ giờ đến lúc đấy là thiết quân luật! Bà muốn hai đứa đi lau bếp ngay lúc này. Làm luôn đi!

Martha vừa đi ra vừa nói thêm:

- Chúc ngủ ngon!

- Thông thường, các bà bao giờ cũng là người hiền lành mà, không phải sao? Mona làm bầm, rồi con bé giờ móng tay cho Sam xem:

- Tớ không muốn làm gãy móng.

- Bà có vẻ nghiêm túc đấy, Sam nhắc, bọn mình nên nghe lời. Chỉ ít thì cậu cũng đã được nếm món mì xốt rau húng nổi tiếng bà làm còn gì.

Mona chưa thấy thuyết phục. Con bé nhìn chăm chăm vào khoảng không trong lúc Sam tự xoay xở.

CÁC MỐI QUAN HỆ

Việc Sam đi học không ảnh hưởng đến Mona lắm, vì cô bé thường ngủ đến tận lúc thẳng bé về nhà.

Việc hằng ngày cô bé dành nửa ngày để ngủ không ảnh hưởng đến Martha lắm, vì vấn đề của bà là Sam chứ không phải Mona.

Tuy nhiên, chuyện ấy cũng không ngăn Martha muốn làm một điều gì đó tốt đẹp cho cô gái liễu yếu đào tơ chơi piano rất cừ này. Martha là như thế đó: bà rất muốn giúp đỡ tất cả những người liên quan đến mình.

Ba ngày ở cùng với Mona, thì cả ba ngày cô bé đều ngủ nướng đến giữa trưa, thế nên chẳng có nhiều cơ hội để hai bà cháu hiểu nhau. Nhưng dù sao thì Mona cũng đã học cách nhặt một vài loại rau và cách xếp đĩa ăn lên bàn. Thậm chí cuối cùng Martha cũng kéo được cô bé ra chợ và nói chuyện với nó về những cuốn sách trong chương trình học. Có vẻ như nó không sợ đọc như Sam.

Khi hai bà cháu đang nấu món thịt hầm thì điện thoại đổ chuông.

- BÀ ƠI? Cháu là Zack đây.

- Bà nhận ra rồi, con thả sô cô la của bà.

- Bà ơì?

- Ơi, là bà đây, viên kẹo ngọt ngào. Cháu gọi bà có việc gì thế?

- Bà ơì, thật không công bằng!

- Cái gì không công bằng?

Zack đang ở đúng độ tuổi mà Martha thích, lứa tuổi của những đứa học trò lớp Năm mà bà hết mực yêu quý.

- Anh Sam được ở Nice với bà, còn cháu phải ở đây với bố mẹ.

Thằng bé nhắc đến "bố mẹ" y như thể nói về "giun đất" hay "kẻ thù chết chóc" vậy.

- Sắp đến Giáng sinh rồi, chẳng mấy chốc cháu được đến đây thôi.

- Thế cháu có thể ở lại nhà bà sau kỳ nghỉ được không?

- Bố mẹ cháu sẽ bảo sao?

- Bố mẹ cháu sẽ bảo "rảnh nợ". Thậm chí bố mẹ cháu sẽ không nhận ra đâu, bố mẹ chẳng bao giờ ở nhà!

- Nhưng cháu vẫn còn đang học dở mà, cháu từng nói với bà là cháu rất yêu thầy giáo...

- Vâng, nhưng cháu nhớ anh Sam.

- Anh toàn gây sự với cháu mà. Phải tận hưởng lúc anh không có ở nhà chứ.

- Cháu xin bà đấy!

Đấy là những lời nói kỳ diệu. Và, chỉ dừng ở đây thôi, thêm nữa thì phát điên lên mất...

BẬT CÔNG

Như mọi bận, Coralie mua tặng mẹ những món quà tuyệt vời. Những thứ đắt đỏ và xa xỉ, nhưng thật lạ chúng bao giờ cũng mang đến niềm vui thích.

Martha đã dọn dẹp nhà cửa cùng Sam. Cuối cùng nhân viên dịch vụ Emmaus cũng tới nhà vào hôm trước khi Mona rời đi, nhưng họ lại không muốn chuyển cái ghế xô pha đi.

- Mẹ đúng là điên rồ khi mua chiếc Steinway này.

Lời đầu tiên Coralie thốt ra ở cuộc gặp gỡ này là như vậy đó.

- Chúng ta đến ngộp thở vì chiếc piano này mất.

- Nó làm bà cháu ta vui đấy.

- Ít ra mẹ cũng nên quăng cái xô pha này đi chứ!

- Xin mời, con thử ném đi xem có được không. Zack đu lên người anh trai như đang quắp cái phao cứu hộ. Nụ cười của ông anh cả khiến cậu bé ngây ngất. Martha không thoát được việc Zack đến nhà bà với một chiếc va li ních chặt đồ. Nhưng bà đã quyết định rồi. Năm nay là năm của Sam, và chỉ Sam thôi. Bà không muốn phải giải quyết những cuộc tranh giành giữa hai anh em trai, những vụ to tiếng, cãi cọ. Sam, chỉ Sam thôi, thế là đủ lắm rồi.

Như mọi bận, con gái bà đặt máy tính lên bàn ăn. Martha nhìn con gái với ánh mắt không đồng tình. Thế thì làm sao nêu gương cho lũ con trai của nó được? Sam dán mắt vào màn hình như kiểu

người ta hau háu nhìn vào món thịt hầm nôi đất tajine^[6] sau tháng lễ Ramadan vậy. Bố thằng bé, đã kê mấy chiếc ghế dài ra ngoài và giờ đang phơi nắng thư giãn, cất lời hỏi:

- Sao chúng ta không chuyển cả về Nice sống nhỉ?

Chỉ còn thiếu mỗi nước này nữa thôi.

Kể từ hôm nay, Martha sẽ phải cầm mặt trong bếp từ sáng chí tối. Nhưng bà thấy vui khi có người thân, vui vì có con có cháu đầy nhà.

Sam đánh mấy bản nhạc mới học cho cả nhà nghe. Bố mẹ nó sửng sốt, thực ra mà nói là vì chất lượng của cây đàn hơn là vì tiến bộ của nghệ sĩ dương cầm.

Zack cũng muốn đánh đàn. Nguồn cơn của căng thẳng là đây. "Để anh chơi đã. - Không, đến lượt em!" Zack đã nhét vào cái va li to ụch của nó những bản chép nhạc, quần áo mùa đông và cả mùa hè, những tấm áp phích, đồ chơi và sách nữa. Ít ra thì thằng bé này còn đọc sách.

Bà ngoại phải vận dụng tất cả tài năng ngoại giao vốn có để nó đồng ý không ở lại năm nay. Có thể thằng bé sẽ ở lại vào năm nó thi tú tài tiếng Pháp, giống như Sam ấy. "Mỗi lần một cháu thôi, để bà có thể toàn tâm toàn ý cho từng đứa một," lý lẽ của Martha là như vậy.

Bà đã giấu biệt chiếc máy tính trong tủ quần áo vào dịp lễ Giáng sinh này. Anh chàng nhà thơ và những yêu cầu khát khe về văn điệu sẽ phải chờ đợi. Phù! Đến giờ nghỉ giải lao rồi!

KHÁT KHAO

Sau khi cả nhà rời đi, Sam không gặp trở ngại nào khi quay lại cuộc sống chỉ có hai người, đúng hơn là một người rười, kể từ khi Martha đắm mình vào niềm vui với chiếc máy tính bí mật. Còn nữa, nói thế nào về một chiếc máy ảnh xinh xắn biết cả quay phim mà bà mới sắm? Bà đã phải nhờ người ta giải thích cặn kẽ cách sử dụng "dễ như chơi" và bắt đầu chụp ảnh ngôi nhà của mình.

Sam chỉ nhận thấy một điều: dạo gần đây các bữa ăn ít được chăm chút hơn, nếu không muốn nói là trở nên tối giản. Nó đành phải đi ăn chực hết nhà này đến nhà khác rồi nhả vài lời với Martha rằng nó không về ăn trưa. Nó ước có thể kiếm được vài đồng để thỉnh thoảng tự mua được sushi hoặc những món khác. Nó không làm sao lôi kéo được Martha quan tâm đến đồ ăn Nhật.

Mona vẫn bật vô âm tín. Sam nhớ cô bé. Trái lại, Cécilia, cô gái xinh xắn chơi violoncelle luôn túc trực ở bên. Sam rất hay mềm lòng trước cây đàn violoncelle và những người chơi violoncelle. Hai đứa đi xem phim với nhau vài lần. Nó đã cầm tay cô bé nhưng không đi xa hơn.

Nó tâm sự với Cécilia thế này:

- Bà tớ ngày càng lạ.
- Lạ là lạ thế nào?

- Bà ở lì trong phòng, chỉ làm những việc tối thiểu để chuẩn bị bữa ăn, đi chợ, giặt áo quần. Bà không trả lời khi tớ nói chuyện. Bà cứ như người ở đâu ấy.

- Có khi bà cậu đang yêu thì sao.

- Bà tớ ư? Còn yêu được nữa ư? Bà lúc nào cũng mơ màng, ánh mắt trống rỗng, không muốn làm gì, không đi dạo, không xem phim, không cả sang Ý nữa.

- Nên báo cho bác sĩ thôi, có khi bà cậu bị ốm thì sao.

- Cậu nói có lý.

"Facebook, Facebook... mình muốn biết nó là cái gì," Martha vừa tự nhủ vừa gõ Facebook. Để đăng nhập được thì phải đăng ký. Bà liền đăng ký bằng tên thời con gái và nghĩ ra một mật khẩu mà bà sẽ lại quên ngay trong lần kế tiếp. Bà lướt qua trang mạng một lượt. Bà chưa có bạn.

Rồi bà viết một tin nhắn bằng thơ:

"Dù sao thì cũng mệt đây

Khi phải nói chuyện bằng cách này

Không tự nhiên mà lại còn phát ngáy

Nói với nhau chẳng thấy vẫn điệu chẳng lý do

Nhìn thẳng vào mắt nhau

Tìm đến nơi sâu kín

Chẳng phải sẽ tốt hơn?"

Câu trả lời đến tức thì:

*"Mai cà phê, 11 giờ nhé em
Giữa quảng trường Garibaldi lộng gió
Em sẽ nhận ra người yêu em nơi đó
Cao to, đẹp trai, nhanh nhẹn, hò hẹn cùng em."*

Được rồi, bà đã tự tìm đến với ông ấy. Thì bà sẽ đối diện!

ỒM?

Bà ngoại bị ôm thật sao? Sam không hề nghĩ đến điều này chút nào. Quả thật thái độ của bà đã thay đổi đột ngột ngay trước Giáng sinh. Bà đã trở lại gần như bình thường trong thời gian gia đình nó ở lại đây, nhưng sau đó bà lại thay đổi theo chiều hướng xấu. Từ bánh mứt đến tối khuya, bà sống (hay chết?) lảm lì trong phòng. Và rồi, dùng một cái, bà diện một chiếc váy mới trở về từ tiệm cắt tóc.

Sam không tâm sự gì với bố mẹ trong suốt kỳ nghỉ. Nó vui được gặp lại họ (trong hai mươi phút đầu tiên) và được đảm nhiệm vai trò chủ nhà. Bởi lẽ thằng bé đã quen với việc giúp đỡ bà ngoại, điều đó đã gây được ấn tượng cho bố mẹ nó.

Dù việc Zack đến đây mang lại niềm vui cho Martha, nhưng Sam vô cùng biết ơn bà vì đã không đưa thêm thằng cu vào danh sách khách trọ của bà. Đáng rằng nó cũng đáng yêu đấy, nhưng cuộc sống hai người thì ổn. Ba người thì ôi thôi, vái chào những rắc rối.

Tuy nhiên, điều đó cũng không ngăn Sam khỏi lo lắng trước tâm trạng sáng nắng chiều mưa của Martha.

TÌNH YÊU ĐÍCH THỰC

Đúng là ông ta đẹp trai thật, ông ta đang ngồi đó, đôi chân dài duỗi ra dưới gầm bàn trước mặt, cằm chẻ, mái tóc rậm muối tiêu, dáng người thanh mảnh, khỏe khoắn và lịch lãm.

Đột nhiên Martha không còn biết phải chào hỏi ra sao: bà có phải nói chuyện bằng thơ không ấy nhỉ?

- Martha?

- Michel?

- Em ngồi đi.

- Cảm ơn anh.

- Cà phê chứ?

- Vâng. Em rất thích nơi này. Chỗ này giống bên Ý nhỉ. Người ta đã làm nó đẹp hơn rất nhiều từ khi có xe điện.

Bà thở phào, vậy ra họ sẽ nói chuyện bằng văn xuôi.

- Đúng thế, chúng ta thật may khi được sống ở đây.

- Em vốn là người miền Bắc nên càng thích xứ này, thánh thần ban phước cho nơi đây.

Hai người chuyện trò thoải mái khoảng gần một giờ. Nhưng đừng một cái, chàng hoàng tử nhìn đồng hồ và đứng bật dậy như một cái lò xo.

- Anh phải về đây. Giờ này thứ Bảy ta lại gặp nhau nhé?

Thứ Bảy Sam đi học. Bà ngỡ ý đến đón ông ta đi ăn trưa cạnh biển.

- Rất sẵn lòng.

Ông ta đi mà không trả tiền cà phê, nhưng thôi... hiện đại nó thế mà.

Về đến nhà, bà thấy Sam đang cúi đầu vào tủ lạnh. Ôi, ngạc nhiên chưa! sáng nay bà đã dậy sớm vào bếp và món thịt nhồi đã sẵn sàng.

- Măm măm! Sam thốt lên. Cháu cực thích món này. Bà khỏe không bà ơi? Bà thấy trong người thế nào?

- Rất khỏe. Bà ốm làm sao được cưng ơi?

- Thì tại thời gian gần đây bà hơi... trên mây trên gió.

- Đâu có, không hề có chuyện đó. Bà vẫn ở đây mà. Chỉ là vào tháng Giêng bà không thích nấu ăn lắm. Với lại bà rất bận...

- Bà này, cháu rất thích tất cả những gì bà làm cho cháu. Cháu cảm ơn bà.

- Cháu thật đáng yêu. Dạo này cháu đọc gì đấy?

- Bà đoán xem. Cháu có gợi ý đây: "Hôm nay mẹ chết."

- Albert Camus.

- Bà đúng là biết tuốt.

- Biết tuốt làm sao được. Chỉ một chút văn học Pháp thôi.

- Giá như bà thi tú tài thay cháu được nhỉ.

- Giá như bà có thể truyền cho cháu niềm đam mê đọc sách được nhỉ.

- Bỏ qua chuyện này đi bà.

Tin nhắn của Michel khiến bà thấy ấm áp trong lòng:

"Người phụ nữ đáng yêu anh gặp bữa nay ơi

Anh muốn gặp em, gặp mãi thôi

Luồng điện ơi, một tình yêu hứa hẹn

Anh tin rằng ta sẽ hợp nhau thôi."

Còn Martha thì viết thế này, khi đã dứt mình ra khỏi mọi quy chuẩn:

"Khoan khoan đã, trái tim em ngốc nghếch

Này mộng mơ, ảo ảnh đừng bay cao

Ở trên đời không có gì dễ đến

Hãy chờ xem lần gặp tới thế nào."

Tin nhắn khác là từ Facebook, đó là một lời đề nghị kết bạn:

"Martha, có đúng là cậu không? Bọn mình học với nhau ở trường Vernier rồi sau đó lên cấp hai ở trường Parc. Cuộc sống vô tình đã mang tớ đến tận New Caledonia. Cậu sang đây gặp tớ đi!"

Bà không tin vào mắt mình. Astrid từng là bạn gái thân thiết nhất của bà suốt mười năm. Bà vẫn thường nghĩ đến bà ấy. Thật không thể ngờ được:

Hãy mua máy tính đi, quý vị sẽ gặp lại bạn bè! Martha dành phần thời gian còn lại của buổi chiều để kể cho Astrid nghe về cuộc đời mình.

Trong khi đó món thịt nhồi chẳng còn lấy miếng nào.

SỐC

Như thường lệ, bà ngoại ngày càng trở nên kỳ lạ.

Những bữa ăn ngày càng trở nên nghèo nàn, đến mức mà kể từ nay Sam hiểu rằng nếu muốn ăn, nó đành phải tự mình đi chợ và nấu lấy. Và lại nó đã trở nên đủ khéo léo trong hai việc này.

Nó ngày càng ít nghĩ đến mấy trò chơi điện tử, điện thoại di động và máy tính. Nhưng việc này không ngăn cản được nó ngày càng nghĩ nhiều tới Mona, và mỗi khi nghĩ đến cô bé, tình cảm đó càng trở nên sâu kín, chứ không phải chỉ nghĩ sơ sơ trong đầu. Nó quyết định gọi điện cho cô bé lúc bà vẫn giam mình trong phòng. Trước đó nó đã để lại vài lời nhắn trên điện thoại di động nhưng có vẻ cô bé không muốn mạo hiểm với điện thoại cố định.

Sam vẫn tập đàn trên cây piano phi thường với cảm giác công cụ tốt tạo ra những công nhân tài ba, nó đọc sách trong chương trình học, gặp gỡ bạn học những khi trên lớp. Nó hoang mang. Liệu có phải nó đang trở thành một hình mẫu lý tưởng? Ngoài việc Cécilia và Sacha đến nhà luyện tiết mục tam tấu, vài lần đi xem phim ở rạp và một số bài tập phương pháp cùng với Cécilia, Sam sống rất chẵn chu. Nó nhận ra rằng nó được sinh ra cho mặt trời miền Địa Trung Hải hơn là cho bầu trời xám xịt ở Paris. Nó thường xuyên tán gẫu với em trai, thằng em thông báo cho nó biết tin tức về cuộc sống gia đình. Dần dần thì Mona sẽ chỉ còn là một kỷ niệm mơ hồ mà thôi.

Sam khá hài lòng với cuộc sống nơi đây. Ánh nắng hằng ngày giúp nó giữ vững tinh thần. Ánh mắt của bà ngoại mỗi khi nó chơi bản nhạc mới nhất khích lệ nó tiếp tục tập luyện. Bà đã sắm một chiếc camera và bắt đầu quay phim lúc nó đang chơi nhạc, một mình hoặc cùng nhóm tam tấu. Những lúc ấy bà hiện diện nhiều nhất.

Sam không biết rõ bà đi đâu, cũng chẳng hiểu nổi bà làm gì. Nó không ngần ngại hỏi bà, nhưng những câu trả lời rất mơ hồ. Những lúc bà giam mình trong phòng nhiều giờ, nó hình dung bà đang đọc sách, rằng bà đọc đi đọc lại toàn bộ chương trình tú tài để có thể bàn thảo với nó.

Martha thì không hề ý thức được rằng bà đang bỏ bê Sam vì Michel bảnh bao. Những cuộc gặp gỡ giữa họ luôn giống hệt nhau, không có gì khác lạ: hai cốc cà phê (bà trả tiền) tại cùng một chỗ, cùng một bàn, cùng quảng trường Garibaldi; một trạng thái cân bằng mà bà không muốn làm xáo trộn. Ông ta ngồi lại một giờ, rồi đứng dậy vào đúng 12 giờ trưa. Ông ta từ chối khi bà mời đi xem phim, nghe nhạc hay đến nhà ăn tối. Bà đón nhận những gì ông ta muốn dành cho bà: một tuần hai lần, mỗi lần ngồi uống cà phê một tiếng. Bà mong chờ hai tiếng hằng tuần ấy và coi chúng quan trọng hơn tất cả. Giờ đây bà thường xuyên ghé tiệm làm tóc, sắm sửa quần áo mới - bà giảm được một size rồi! - trang điểm cầu kỳ hơn bao giờ hết.

Nhưng được khoảng sáu tuần như thế bà không còn thấy vui thú gì nữa. Đúng là ông ấy vẫn làm thơ. Nhưng vần điệu không thôi cũng chẳng gột nên thơ được.

BÊN BỈ

Martha hiểu rằng câu chuyện thơ thần của bà với một người đàn ông đã lập gia đình rồi cuộc chẳng đi đến đâu, rằng bà phải lòng cái ý nghĩ có một câu chuyện lãng mạn hơn là một anh thợ thơ chỉ biết uống cà phê.

Bà quay sang nghĩ về cuộc hội ngộ qua mạng với người bạn thân nhất hồi tiểu học hiện đang sống ở tận đầu kia của Trái đất, và cuộc phiêu lưu này cuốn bà đi tìm những bóng ma khác trong quá khứ.

Bà gõ tên người đầu tiên tán tỉnh bà, có thể nói là mối tình đầu của bà, Arthur Colombo cao lớn. Ảnh của ông ta hiện ra. Ông ấy vẫn đang ở Paris.

Bà gập máy tính lại và, để có thêm thời gian suy nghĩ, bà đi xuống bếp. Tối nay bà sẽ nấu một bữa tối thịnh soạn cho Sam, khổ thân thằng bé bị bỏ rơi. Từ sau lần say rượu, nó không còn gây cho bà chút phiền muộn nào nữa, ngược lại: nó dành cho bà một tình yêu bao trùm ngôi nhà bằng âm nhạc. Bà trộn trứng, hành tây, cà chua và tỏi để làm món bánh mì kẹp thịt mà nó vô cùng yêu thích. Kèm với khoai.

Arthur! Có ảnh của ông ta với một người phụ nữ trẻ tuổi, và những chàng trai cao lớn chắc là con trai của ông ấy. Liên hệ với ông ấy để làm gì kia chứ?

Sam đi xuống, nhưng thay vì đến bên cây đàn piano, thằng bé lại đi thẳng vào bếp đến cạnh bà ngoại.

- Ôi bà, một chiếc bánh mì kẹp thịt! Ngạc nhiên chưa! Lâu lắm rồi đấy ạ!

- Bà biết, Sam à, gần đây bà sao nhãng cháu quá.

- Ít ra, bà không ốm đau gì đấy chứ ạ?

Bà muốn kể cho thằng bé chuyện gì xảy ra với mình đến chết được, trừ việc bà không dám thú nhận bà đã lừa dối nó đến mức nào.

- Không hề, sao cháu hỏi thế?

- Bà trở nên lạ lẫm, bà không còn nói nhiều nữa. Thậm chí bà không còn làm phiền cháu với bài thi tú tài tiếng Pháp, cũng chẳng tóm tắt hay tuyệt những cuốn sách chán chết đi được nữa.

- Mà cháu vẫn đọc những cuốn đó chứ?

- Tất nhiên ạ.

- Vậy thì đó là một chiến thuật hay đấy.

- Nhưng cháu vẫn thích bà kể cho cháu hơn.

- Không có bà, cháu có hứng hơn thì phải.

- Cháu không hề có hứng. Chỉ lo lắng... và đói bụng thôi.

- Lo lắng chuyện gì?

- Khi một người thân của mình khép lòng và không hay chuyện trò nữa, đó là việc đáng lo mà.

- Chào mừng cháu gia nhập câu lạc bộ! Cháu đã đủ chín chắn để làm phụ huynh rồi. Giờ thì cháu hiểu tại sao bố mẹ cháu lại lo lắng chứ?

- Buổi tối, ở bàn ăn, cháu vẫn bình thường.

- Cháu có thấy khá hơn khi dứt được cơn nghiện không?
- Một mặt, cháu thấy khá hơn, phải thừa nhận như vậy. Nhưng mặt khác, nó thường xuyên khiến cháu phiền lòng. Hơn nữa, cháu không có tin tức gì của Mona, và nói thật với bà, cháu nhớ bạn ấy.
- Cháu gọi cho bạn ấy chưa?
- Bạn ấy không trả lời.
- Thế còn Cécilia? Bà tưởng cháu si mê cô bé ấy?
- Bạn ấy dễ mến, nhưng cháu không thấy có gì thực sự hấp dẫn.
- Vậy là cháu chỉ thích Mona...? Con bé đó lúc nào cũng như trên cung trăng ấy.
- Cháu muốn ở trên cung trăng với bạn ấy đấy.
- Gọi điện cho bố mẹ bạn ấy đi.
- Chắc phải thế. Nhưng để hôm khác. Tối nay, cháu phải ăn mừng bà trở lại.
- Đúng ra là sự trở về của cái bánh mì kẹp thịt?
- Cả hai ạ. À mà bà ơi, bà giúp cháu làm bài tập tiếng Pháp tối nay nhé?
- Về gì?
- Paul Éluard.
- Bà cực thích.

KỶ NIỆM

Cuộc hội ngộ với Sam không ngăn được Martha muốn thử tìm cách gặp lại Arthur. Từ khi ngớ ngẩn đi đăng ký tài khoản trên Facebook, bà không thể hiểu nổi tại sao và bằng cách nào mà hàng tá người không quen biết gì lại đề nghị được là bạn của bà. Bà đồng ý với tất cả... một cách ngớ ngẩn.

Thế rồi bà gửi lời mời kết bạn tới Arthur Colombo, giống như hồi ở trường mẫu giáo khi ta đến xin xỏ tất cả những bạn mới đến: "Làm bạn với tớ nhé?" Sau đó bà hồi tưởng lại lần gặp gỡ đầu tiên. Khi ấy bà không còn ở trường mẫu giáo nữa mà đang học trường Sư phạm. Bà đến thư viện trường Luật để "nghiên cứu". Trường Luật vốn nhiều con trai hơn trường Sư phạm. Hôm đó, cũng như bao ngày, bà liếc nhìn xung quanh còn nhiều hơn nhìn vào sách hoặc vở ghi chép, và cũng như mọi bận, suýt nữa bà lại ra về tay trắng. Thế nhưng, đúng lúc bà chuẩn bị bước vào thang máy thì một chàng trai cao lêu nghêu xuất hiện, chắn ngay lối đi của bà. Tim bà đập dồn, muốn kiểm điều gì đó vui nhộn và thông thái để nói, đúng lúc ấy, ôi điều kỳ diệu xảy ra, chàng trai đăm đăm nhìn bà rồi thốt lên:

- Mắt em đẹp quá.

Tí nữa thì Martha ngất xỉu.

- Đặc biệt là lại cận nặng!

Bà không biết nói điều gì khác để đáp lời. Chỉ có trên phim của các biên kịch lão luyện viết ra mới có những lời đối đáp hóm hỉnh

như thế.

- Bây giờ anh phải lên lớp, nhưng cho anh xin số điện thoại của em được không?

Kể từ giây phút ấy, suốt nhiều ngày liền Martha đóng chốt bên chiếc điện thoại treo ở cửa nhà.

Bà lo lắng bồn chồn. Những lần đi ra ngoài hiếm hoi đều là đến thư viện và quay trở lại đó. Ở đó, đôi mắt cận của bà quét khắp phòng một lượt, rồi quay về thất vọng tràn trề.

Cuối cùng thì anh ta cũng gọi điện và đến đón bà trên chiếc xe hơi hai mã lực. Lần đầu tiên trong đời, bà ngồi cạnh một thanh niên đẹp trai trên một chiếc xe hơi - thậm chí nói ngắn gọn là một chàng trai. Bà sẵn lòng trao gửi tâm hồn mình cho tình yêu, còn cơ thể thì không, thế nhưng anh ta vẫn đòi hỏi điều đó. Hồi ấy, có những chuyện không thể chóng vánh như vậy được. Vội vàng dang hiến sự trong trắng để đổi lấy một buổi đi chơi nữa ư? Bà không có chút kinh nghiệm gì trong việc này, với lại nó khiến bà quá ư lo sợ.

Anh ta hấp dẫn là thế, học rộng hiểu sâu là thế, cộng với vẻ bề ngoài nổi bật đến mức hoàn toàn có thể chiếm được ân tình của bất cứ cô gái nào. Bà không tài nào hiểu được vì lý do gì anh ta lại hết mực kiên nhẫn với bà. Có lẽ với anh ta, bà là một thử thách, một cuộc chinh phục cần phải thực hiện. Anh ta từng nài nỉ rất nhiều lần, bên bờ biển, trong vườn hoa công cộng và cuối cùng là ở chính nhà anh ta, trong lúc bố mẹ đi vắng. Được sáu tháng thì anh ta đâm chán.

Bà không đến mức khóc lóc vật vã vì anh ta, nhưng bởi anh ta đã để lại trong bà một ấn tượng quá ư sâu sắc nên bà vẫn tiếp tục nghĩ đến anh ta suốt cả cuộc đời. Cái tên Arthur Colombo được khắc sâu trong tim bà bằng những chữ cái không tài nào xóa được. Trong

cuốn sổ ghi chép địa chỉ, bên dưới tên Arthur Colombo vẫn còn cả mã số thẻ ngân hàng của anh ta.

Dù sao chẳng nữa, người đàn ông tên Arthur Colombo này có vẻ như không bị đóng đinh vào máy tính giống như bao người đương thời. Và Martha không biết liệu ông ta có nhận lời kết bạn với bà không.

TƯƠNG LAI

Martha mắt nhắm mắt mở khi bước xuống bếp. Chiếc máy tính vắt kiệt sức bà. Bà hết tìm cái này lại kiếm cái nọ trên Google suốt nửa đêm. Một việc ngu xuẩn này lại kéo bà vào một việc ngu xuẩn khác, một cuộc trao đổi tào lao làm ta lầm tưởng là một vụ việc quan trọng, và thậm chí tìm kiếm một đôi giày cũng khiến bạn thức đến lúc nào không hay.

Khi đã mở được con mắt còn lại, bà ngỡ mình đang mơ. Sam đang bày đĩa lên bàn, cắt bánh mì thành từng lát rồi cho vào lò nướng, lấy bơ và pho mát cùng nước cam trong tủ lạnh ra. Nhưng hôm nay là Chủ nhật kia mà. Nó đã hy sinh việc ngủ nướng hay sao?

Chính Sam cũng ngạc nhiên về bản thân. Nó đã tự nhủ trước khi đi ngủ: mình phải chăm sóc bà mới được.

- Thời tiết đẹp lắm bà ơi. Bà cháu mình vẫn chưa đi Ý đâu đấy. Sẽ tuyệt vời nếu chúng ta đi hôm nay, phải không bà?

- Thế còn bài tập của cháu?

- Cháu làm xong hôm qua rồi.

Martha suy ngẫm về những việc bà dự định làm trong ngày. Biết đâu Arthur Colombo sẽ trả lời bà thì sao. Mấy bà bạn thân đang ngóng tin bà, và bà cũng mong tin từ họ. Bà định tìm một công thức nấu món xúp cà rốt và gừng. Bà muốn đọc tin tức, tra cứu xem thời

tiết tuần tới thế nào. Vậy nên ngoài tin nhắn rất ít khả năng nhận được từ Arthur thì chẳng có gì là gấp cả.

- Đồng ý. Bà sẽ gọi điện đến nhà hàng để đặt bàn ngoài hiên.

Martha tràn đầy hứng khởi. Chiếc máy tính sẽ phải nằm đợi bà dưới chân thôi. Bà thật vô cùng may mắn khi có thằng cháu ngoại ở bên, phải biết tận hưởng chứ.

Ngồi trong xe, bà nghĩ có lẽ đã đến lúc Sam học lái. Bà sẽ lên Google thân yêu tìm hiểu về việc thi bằng lái có người kèm.

- Samsam này, sau này cháu muốn làm nghề gì? Nghệ sĩ dương cầm chẳng?

Tốt hơn hết là hai bà cháu nên nói chuyện trên đường đi. Bởi lẽ kiểu gì đến nhà hàng là Sam sẽ cắm đầu vào bữa ăn thần tốc của nó cho mà xem.

- Đương nhiên không phải nghệ sĩ dương cầm rồi! Có quá nhiều cuộc thi, quá nhiều hồi hộp, quá nhiều đối thủ, quá nhiều việc điên rồ.

- Nhưng âm nhạc mà! Dành trọn đời cho âm nhạc không tuyệt vời hay sao?

- Có phải ai cũng là Chopin hay Mozart đâu bà. Với những người khác, ấy là quá nhiều thang âm phải tập, quá nhiều tác phẩm phải luyện. Bà có muốn cả đời chỉ ngồi tập đàn không?

- Nếu bà có năng khiếu...

- Còn rất nhiều người giỏi hơn cháu. Cháu gặp họ hằng ngày ở nhạc viện. Cháu biết giới hạn của mình.

- Giới hạn của cháu là gì thế?

- Luyện tập. Tám tiếng mỗi ngày, quá sức cháu.

- Thế cháu nghĩ đến nghề gì khác?

- Nghề gì đó trong lĩnh vực tin học.

- Bà hiểu cháu không muốn tập đàn cả đời, nhưng bà không hiểu sao cháu lại có thể thích ngồi cả ngày trước màn hình máy tính hơn. Cháu chỉ chuyển từ bàn phím này sang bàn phím khác thôi mà.

- Bà ơi, vấn đề không phải là cái màn hình hay bàn phím. Nó nằm ở trong đầu ấy. Nhà văn ngồi trước màn hình, kỹ sư cũng thế, cả nhà khí tượng học nữa. Ngày nay có ai là không làm việc trước máy tính đâu? Bà đã mất ba mươi chín năm bị giam cầm trong một phòng học, giữa bốn bức tường, như thế hay hơn à?

- Bà đứng trước ba mươi con người nhỏ bé đầy hứa hẹn.

- Cháu không thể làm thế được đâu. Phải tìm ra điều mình yêu thích, có vậy thôi. Ngồi trước máy tính cháu thấy mình đang sống.

- Thế nếu khác đi thì cháu thấy mình chết rồi sao? Martha hỏi thẳng bé, bà đã bắt đầu hiểu nó.

- Không phải chết rồi. Mà là bị tước mất một điều sống còn.

- Tới nhà hàng rồi. Kia kia, trên đồi ấy. Chúng ta sẽ chăm chút cho một điều sống còn khác.

LO LẮNG

Martha sẵn lòng nhắm mắt nhắm mũi gọi set thực đơn cho hai người, chính là vì nó thịnh soạn đến thế kia mà. Nhưng kệ thôi, Sam háu ăn lắm.

Sau bữa trưa (gồm mười một món) và chuyến tham quan thành cổ Dolceacqua có từ thời Trung đại dưới nắng, Sam quyết định gọi điện cho Mona theo số cố định. Nó không thích nói chuyện với bố mẹ cô bé lắm, họ lạnh lùng và xa cách, trong khi lại chẳng có cơ may Mona nhắc máy vì cô bé chỉ trả lời điện thoại di động mà thôi. Rốt cuộc thì thông thường là như vậy. Từ mấy tuần nay, ngay cả tin nhắn của Sam, một bản nhạc của Bach, cũng không được hồi âm.

Là Martine, mẹ của Mona, nhắc máy.

- Ô, Sam đấy ư... Cháu đang ở đâu thế?
- Ở Nice ạ. Cháu không có tin tức gì của Mona từ lúc bạn ấy rời khỏi đây nên cháu thấy lo lo.
- Cháu lo là đúng đấy.
- Cô chuyển máy cho cháu nói chuyện với bạn ấy được không?
- Không, con bé đang nằm viện. Nó bị tai nạn xe máy.

Martine thông báo tin này với giọng vô cảm cứ như thể bà ta nói Mona đi xem phim. Mẹ của Sam ấy mà, trong trường hợp tương tự, sẽ loạn cào cào lên ấy chứ chẳng chơi.

- Cháu hy vọng không nghiêm trọng chứ ạ?
- Gãy sáu hay bảy xương gì đó.
- Thế còn hai bàn tay?
- Chỉ bị ở cánh tay thôi.
- Đầu thì sao?
- Chỉ thâm vài chỗ.
- Hai chân?
- Gãy xương chày.

Sam từ bỏ ý định liệt kê mọi bộ phận cơ thể ở đây. Để biết được toàn bộ chi tiết về thương tích của cô bé, nó sẽ hỏi nguồn khác.

- Cô Martine này, cho cháu xin số của bạn ấy được không?

Sam ghi lại và gọi cho Mona. Cô bé nói qua loa rằng rất muốn nói chuyện với nó, nhưng lại không cầm được ống nghe.

- OK, cậu nghỉ đi. Sang tuần, vào kỳ nghỉ tháng Hai, mình sẽ về thăm.

Đáng ra nó sẽ đi trượt tuyết cùng nhóm tam tấu, nhưng Mona bầm dập thế kia khiến nó thay đổi kế hoạch.

Martha chui vào chăn gỡ gạc lại quãng thời gian đã mất ở Ý. Ổn trời, Sam quyết định bỏ qua bữa tối và đi ngủ sớm. Cả đêm nay là của bà.

Facebook thông báo Arthur đã nhận lời kết bạn. Ngay lập tức bà gửi tin cho ông.

Máy tính được bật đến tận sáng sớm, bà thấy ngay rằng ông đã trả lời. Ông hiện giờ là trưởng khoa Luật ở Paris, góa vợ từ hai năm nay, có hai đứa con trai đã trưởng thành, và chỉ nhớ loáng thoáng về

bà. Ông không còn ai thân thích ở Nice, nhưng thỉnh thoảng vẫn trở lại đây dự hội thảo. Ông sẽ báo cho bà biết khi nào ông đến.

Lời nhắn này tiếp năng lượng cho Martha, bà bắt tay vào nhiệm vụ chuẩn bị một bữa sáng ngon lành cho Sam yêu quý, người bạn đồng hành truyền cảm hứng, luôn thẳng thắn và cởi mở, với những ý tưởng hết sức trẻ trung.

Buổi sáng hôm nay thằng bé có vẻ lo âu và u sầu.

- Samsam này, cháu ngủ không ngon sao?

- Không phải đâu ạ, hôm qua cháu gọi cho Mona rồi. Cháu hủy kỳ nghỉ đi trượt tuyết.

- Xảy ra chuyện gì vậy?

- Bạn ấy bị tai nạn xe máy và đang nằm viện.

- Có nặng không? Martha lo lắng, cuối cùng thì bà cũng nhận thấy tình cảm của mình dành cho cô bé làm đường lạc lối này đã tăng lên.

- Đúng ra là khá nặng đối với một người chơi dương cầm. Cháu sẽ đi thăm bạn ấy. Nên sẽ không chơi thể thao mùa đông nữa.

Martha suy tính. Bà đã có thể tận hưởng ngay từ giờ khi có một tuần được ở một mình và thoải mái tự do vào mạng giữa ban ngày ban mặt. Nhưng bà lại đưa ra lựa chọn khác.

- Bà sẽ đi Paris cùng cháu, bà tuyên bố.

- Để thăm Mona ư?

- Mona, đương nhiên rồi, nhưng chủ yếu là thăm con gái, con rể. Và cả Zack của bà nữa.

Bà không nói hết ra.

TÌNH YÊU SÉT ĐÁNH

Sam gặp Mona lần đầu tiên tại nhạc viện, hồi hai đứa mới lên tám. Ai dám khẳng định rằng người ta không thể gặp tình yêu sét đánh ở cái lứa tuổi hẳn không biết tí gì về trái tim con người hết ấy.

Hồi ấy, cô bé cũng ít cười hết như bây giờ, và ánh mắt khẩn nài vẫn không thay đổi. Cô bé cần nó, còn Sam, nó thích khi có người cần mình.

Nó gắng hết sức mong kiếm lấy một nụ cười của cô bé. Làm cho cô bé bật cười là một việc vượt quá khả năng của nó. Thế nhưng nó vẫn cố. Và nó sẽ còn cố nữa.

SÔNG THỌ

Giá như người chồng bà yêu thương hết thảy không có cái ý tưởng tồi tệ là chết sớm, thì giờ đây họ đã kỷ niệm bốn mươi tám năm ngày cưới rồi. Mỗi khi gần đến cái ngày được báo trước ấy, Martha lại trở nên buồn bã. Bà điểm lại tất cả những niềm vui mà ông đã bỏ lỡ: ngày các cháu ra đời, sự thành đạt của con cái, những ngày lễ, những niềm hân hoan. Chắc ông ấy cũng sẽ thích máy tính lắm.

Bà đang sống ở ngôi nhà họ đã cùng nhau chọn mua và sang sửa, nơi ông bà đã hạnh phúc viên mãn, với ông là hai mươi năm và với bà là bốn mươi. Bà tiếc đã không đếm xem ở nơi này có bao nhiêu cuốn sách bà đã đọc, bao nhiêu bài tập bà đã chữa, bao nhiêu món ăn bà đã nấu, bao nhiêu bữa tối cùng bạn cùng bè đã diễn ra. Có khi việc thống kê này lại khiến cuộc sống của bà trôi chậm lại ấy chứ? Có khi, người ta có thể trang trí bia mộ bằng những danh sách dài dằng dặc tổng kết một đời người cũng nên.

Bà không muốn rời xa ngôi nhà này, dù chỉ là vài ngày lên Paris. Nhưng va li của bà vẫn mở ngoác ra như mồm một con cá sấu, sẵn sàng ngoạm lấy kẻ ruồng bỏ con tàu. Bà có mang máy tính đi không nhỉ? Không, nguy hiểm quá. Nhưng thiếu nó làm sao được?...

Martha mừng rỡ khi gặp lại con gái. Hai mẹ con thường đồng cảm với nhau bằng cách im lặng, Martha không bao giờ đặt những

câu hỏi hợp lý, còn Coralie khó mà nghĩ về mẹ như một người bình thường, mà chỉ là... một bà mẹ mà thôi.

Về phần Sam, nó không tìm lại được dấu vết nào của mình cả. Nó ở trong căn phòng đã bị gỡ máy tính rồi hờ ra là lao đến bệnh viện ngay.

Martha sửa soạn cho cuộc hẹn bí mật.

- Mẹ đi đâu thế?

- Đi gặp một bà bạn già, bà trả lời, thận trọng chuyển đổi giới tính của nhân vật liên quan.

- Ai cơ?

- Con không biết cô ấy đâu.

- Mẹ mời cô ấy đến nhà ăn tối đi.

- Sao lại không nhỉ?

Arthur Colombo vẫn cao và gầy hệt ngày xưa. Mái tóc bạc không ngăn được Martha nhận ra ông ngay từ cái nhìn đầu tiên. Mỗi người hai tách trà, nói chuyện trôi chảy. Ông ấy vẫn nói chuyện thật dễ hiểu. Ông kể cho bà nghe về bệnh tình của vợ, chặng đường sự nghiệp, những đứa con trai, những dự định của mình. Còn bà kể cho ông về những ngày tháng ở cùng Sam và chuyện bà khám phá ra tin học.

- Lâu lắm rồi tôi mới cười đấy, ông tâm sự như vậy. Và giờ thì tôi càng lúc càng nhớ được nhiều điều về bà. Tôi thậm chí còn nhớ có lần bà nhường tôi thắng ván bóng bàn, như người ta vẫn thường yêu cầu các cô gái làm hồi ấy.

- Trời ạ, không phải tôi nhường ông thắng đâu. Là tôi chơi quá kém. Nhưng hôm nay tôi muốn đòi nợ.

- Bà có bàn bóng ở Nice không?
- Có, nhưng hơi gỉ. Với lại tôi cũng phải tìm lại vợt nữa.
- Tôi sẽ đến chừng nào bà tìm thấy chúng. Còn nếu không tôi sẽ mang theo.
- Thế còn bóng?
- Cả bóng nữa.
- Thế còn lưới?
- Kèm một chai sâm banh.
- Xin chào đón ông.
- Tôi vẫn giữ lại căn hộ của bố ở Nice, nhưng đang có người thuê rồi.
- Tôi còn một phòng dành cho khách.
- Tôi có giống một người bạn không?
- Trên Facebook thì có.
- Thế còn đối với bà?
- Tôi hy vọng thế.
- Bà ăn tối với tôi nhé?
- Con gái tôi sẽ cầu nhàu cho mà xem, nhưng mà được, rất vui nhận lời ông.

Martha cảm thấy bà không bao giờ muốn rời xa ông nữa.

CON NGƯỜI NHÂN ÁI

Sam từng mô tả về bố mẹ Mona quá chuẩn không cần chỉnh. Chưa bao giờ Martha gặp người nào vừa rữ bỏ trách nhiệm làm cha làm mẹ vừa tỏ ra đắm đuối vào những trách nhiệm công việc "quan trọng" của mỗi người ở công ty. Martha tự nhủ không hiểu tính cách lạnh lùng và xa cách như vậy ở con người do đâu mà ra, và bà hiểu thêm đôi chút về khía cạnh đứa trẻ hoang dã ở Mona. Họ không có cả thời gian đến viện thăm con gái mình. Thật may, họ chỉ để có một đứa mà thôi.

Thế nhưng, họ lại bỏ thời gian đến bấm chuông nhà bố mẹ Sam để hỏi xem liệu Martha có thể nuôi con gái họ ở nhà bà tại Nice trong thời gian con bé dưỡng thương.

- Anh chị phải nhớ tôi không quản lý một ngôi nhà tình thương. Tôi nuôi Sam một năm vì nó là cháu ngoại tôi.

- Mona đã vô cùng hạnh phúc khi ở nhà bà. Con bé nài nỉ tôi hỏi bà chuyện này. Nó muốn được phục hồi chức năng ở nhà bà. Với lại bà tốt với cháu quá. Bà biết không, lúc ở nhà bà về, nó còn nấu một bữa cơm cho chúng tôi cơ đấy!

- Năm nay tôi muốn dành toàn tâm toàn ý cho Sam thôi.

- Nhưng Sam đồng ý chia sẻ bà với Mona mà.

- Tôi e việc này sẽ gây phiền cho cháu.

- Đương nhiên chúng tôi sẽ trả mọi chi phí.

- Vấn đề không phải là tiền. Nếu tôi chấp thuận, sẽ không liên quan đến tài chính gì ở đây cả.

- Về điểm này chúng tôi xin bà đấy, nếu bà muốn, chúng tôi xin gửi tiền vào tài khoản của Sam để phục vụ việc học của cháu.

- Tôi không nghĩ, ở tuổi này, tôi lại muốn nhận trách nhiệm chăm bệnh cho một ai cả. Tôi khá bận với Sam rồi.

- Bà có thể tin tưởng ở cháu, cháu sẽ giúp bà, bà ạ.

MẮC KỆT

Thêm một lần nữa Martha lại mắc kẹt vì không biết từ chối. Ở sân bay Orly, phải in tem hành lý cho những ba người, cộng thêm đôi nạng, phải xếp những ba chiếc va li vào cái máy thể chỗ nhân viên mặt đất, những ba người xếp hàng để đi qua cổng an ninh, những ba người ngồi chờ trong phòng đợi xe chở khách ra máy bay sau khi có thông báo trễ chuyến, rồi cuối cùng thì những ba người ngồi vào chỗ "một cách nhanh chóng" trên máy bay.

Họ có ba người, nhưng thực ra Martha có độc một mình. Mona đã cho Sam mượn máy tính bảng còn bản thân cô bé thì đang dùng điện thoại thông minh. Martha có nhiệm vụ mang theo một cái cặp nhỏ khác đựng máy tính, không có nó cô bé tội nghiệp kia sẽ chẳng thể sống nổi ở Nice. Martha thêm muốn tốt độ được kích chuột và nghe tiếng "ping" báo thư đến. Chưa gì đã lệ thuộc.

Không tài nào tách được Sam ra khỏi tất cả những thứ này. Đáng ra khi nhận lời đón Mona về nhà, bà phải yêu cầu để máy tính lại Paris. "Đáng ra" quả là từ tồi tệ nhất trong tiếng Pháp.

Sam và Mona đã đồng ý ở mỗi đứa một phòng, Sam ở phòng mình còn Mona ở phòng ngủ của khách. Vậy đã.

Theo thỏa thuận, Mona sẽ ở lại Nice đến kỳ lễ Phục sinh. Con bé sẽ tiếp tục học qua mạng. Bố mẹ Mona thuê một bác sĩ vật lý trị liệu đến nhà Martha hằng ngày, thêm cả người giúp việc tại nhà nữa. Mona đã hứa sẽ dậy trước 10 giờ để tập luyện.

Còn Arthur Colombo đã nhận lời ghé nhà Martha chơi. Ông sẽ ngủ trên chiếc piano hoặc trong bồn tắm.

XẾP HẠNG SAO

Martha nhìn thấy tin nhắn của Arthur trên máy tính. Bà đã tự hứa sẽ không mở máy trước khi cho khách trọ của bà ăn xong, nhưng bà không cưỡng lại được. Giờ đây nó mạnh hơn cả bà rồi.

Martha phải mua sắm nhiều gấp ba lần. Xe đẩy chẳng mấy chốc đã đầy, còn đĩa ăn nhanh chóng hết nhẵn. Ban ngày trôi đi như một cuộc diễu hành. Dịch vụ giúp việc khá hiệu quả. Hai người đàn ông chỉ thờ dài và thốt lên một lời nhận xét ngay khi bước vào: "Ở đây nhiều việc quá!"

Bác sĩ vật lý trị liệu nhẹ nhàng vận động từng bộ phận không quá bầm dập trên người Mona. Thời gian còn lại, cô bé đọc sách và tập ăn bằng tay trái.

- Cháu có biết làm cách nào đưa đoạn phim bà quay Sam lên YouTube không?

- Tất nhiên rồi ạ.

- Đây là một bản dạ khúc của Chopin. Sam sinh ra để chơi Chopin đấy.

- Bạn ấy có năng khiếu với tất cả các nhà soạn nhạc đấy. Được rồi, cháu sẽ post nó lên YouTube. Bà giúp cháu với, một tay thì khó làm lắm; với lại như thế bà sẽ biết cách làm.

Martha ghi lại cách làm, từng bước một. Bà không chép lại là quên ngay cho mà xem.

Mona di chuyển bằng cách nhảy lò cò trên chiếc chân lành lặn còn lại. Chồng nặng làm nó đau ở vai và cánh tay. Con bé rút vào phòng cho đến tận lúc Sam về nhà.

Vừa về đến nhà là thằng bé vào gặp bạn.

- Bà ơi, cháu mang khay đồ ăn cho Mona được không? Bạn ấy mệt lắm không xuống được.

- Cháu nghĩ gì thế? Đây là khách sạn ba sao có dịch vụ tận phòng kia mà.

- Cháu cảm ơn bà. Nếu bà muốn thì lên với bọn cháu nhé.

- Thôi, bà cảm ơn, bà quá gắn bó với bàn ghế nhà mình rồi. Bà không thích đi ăn picnic, cũng không thích tiệc buffet. Đừng quên mang khay xuống nhé. Ăn xong là bà đi ngủ luôn đấy.

Martha thất vọng nhưng nhẹ nhõm. Một mặt, bà thích trò chuyện ở bàn ăn. Mặt khác, ngồi ăn tối một mình giúp bà nghiền ngẫm các suy nghĩ của mình. Bà xếp đồ ăn lên khay cho hai thực khách. Kệ chúng tự xoay xở với hai bát xúp rau. Bà không căng thẳng về việc dây bẩn và rơi vãi thức ăn ra sàn vì đã có hai người quét dọn do bố mẹ Mona thuê phụ trách rồi.

Martha thảo trong đầu một bức thư cho Arthur. Trước khi có máy tính, bà có thực sự sống không nhỉ? Bà chịu không nhớ được điều gì.

THƯƠNG TẬT

Mona không hề kêu ca, cho dù chẳng lấy gì làm hay ho khi chỉ sử dụng được một chân và một tay.

Chỉ một động tác nhỏ nhất cũng khiến cô bé phải vận vẹo cả người, phải tính toán và tìm đủ cách xoay sở. Với Mona, đi toa lét đã trở thành một cuộc viễn du. Ngay cả những hoạt động đơn giản nhất như bấm số điện thoại cũng đòi hỏi phải biết môn nhào lộn.

Sam thường chạy thật nhanh từ trường về nhà để chăm chút cô bé từng li từng tí trong quá trình dưỡng bệnh. Điều này là bình thường, nhưng Martha không thấy thiện cảm. Thằng bé kể cho nó nghe một ngày trôi qua như thế nào trước khi nói về các bài tập phải làm. Nó chế tạo cho cô bé một công cụ để giữ sách trên giường. Nó đã bớt buồn chán nên đọc ít đi.

CÃI CỌ

Hằng ngày Martha vẫn nhận được thư của Astrid, bà bạn cũ. Ngoài những vấn đề đâu đâu cũng có, thì New Caledonia hẳn nhiên là một thiên đường hạ giới.

Arthur mỗi ngày viết cho bà một dòng thư, đủ để bà thấy sung sướng. Bà muốn nhận được nhiều hơn kia, nhưng tạm hài lòng với những gì mà ông có thể mang lại cho bà. Về phần Martha thì vẫn tuôn thành suối. Bà gõ thư trả lời dài dằng dặc kể lể đủ mọi chuyện bà nghĩ trong đầu và nhất là những mối lo lắng của mình: thằng cháu ngoại không thích đọc sách và bà lúc nào cũng phải nhắc nhở nó, đưa con gái làm việc quá nhiều làm ảnh hưởng đến những điều cần ưu tiên trong cuộc sống, những đứa cháu ngoại ở xa tận Canada mà bà chỉ gặp mỗi năm có một lần, rồi nhà bà chỗ nào cũng ẩm ướt, cơ thể bà đang già đi, hành tinh này đang phải chịu đau khổ, thế giới đang bất ổn và đất nước nhỏ bé của bà đang bị khủng hoảng kinh tế...

Sam không tài nào chộp mất được. Thằng bé bụng bảo dạ một hộp sữa chua mát có lẽ sẽ giúp nó buồn ngủ. Lúc đi ngang qua phòng bà ngoại để xuống bếp, nó chợt nghe thấy một âm thanh tách tách đều đều. Thằng bé hoảng sợ, đẩy cửa và nó nhìn thấy cái gì thế này? Một con ma đang uốn éo trong chăn. Nó giật cái chăn lên và bắt gặp bà nó đang gõ trên... một chiếc máy tính xách tay.

- Bà ư, không thể như thế được! Cháu không thể tin nổi! Bà tự cho phép mình lén lút làm chính cái điều bà cấm đoán cháu.

- Có giống nhau đâu. Cháu chưa thành niên, phải tuân thủ các quyết định do bố mẹ cháu đưa ra.

- Nhưng bà chẳng từng nói với cháu về máy tính như con quỷ dữ, là kẻ thù của cái tốt, là phá hủy trí não, là tách biệt với xã hội, là đóng cửa với tất cả...

- Ở tuổi bà, nó mang đến những cuộc phiêu lưu.

- Cháu chưa bao giờ giấu nó dưới chăn cả.

- Hồi còn bé, mẹ bà không muốn bà đọc sách. Mẹ bà nói là mất thì giờ. Thế nên bà chui dưới chăn rồi soi đèn pin để đọc.

- Cháu không bao giờ tin bà lại làm như vậy! Bà có chiếc máy tính này từ khi nào?

- Chính cháu chỉ nó cho bà xem, sau đó bà còn quay lại cửa hàng đó vài lần... Thú thực: nó thật tuyệt diệu.

- Bởi thế nên bà về phòng rồi sớm, thôi không nấu nướng nữa và bỏ rơi cháu phải không? Chỉ tại cái máy quái quỷ này phải không?

- Quái quỷ, từ đó chuẩn đấy. Bà chỉ còn một ám ảnh duy nhất, là ôm lấy nó và gửi thư. Bà nghiện mất rồi. Mà này, Sam ời, cháu biết không, nhờ có nó mà bà tìm được người yêu đấy!

- Người yêu á?

- Ừ, bà khao khát được mơ mộng, được hy vọng, thực hiện các dự định, trả quá khứ về với quá khứ, có một tương lai và một hiện tại nữa. Bà nhận được nhiều tin nhắn thú vị, những lời bông đùa, những bài hát... Cháu nghe đi này: "*What day is it?*" asked Pooh.

"*It's today,*" squeaked Piglet. "*My favourite day,*" said Pooh^[7]. Bà đang học lại tiếng Anh đấy. Vui cực!

- Nhưng bà đã thế còn cháu thì sao? Sao cháu lại bị cấm dùng máy tính?

- Bởi vì ở tuổi cháu, việc này là phù phiếm. Nó khiến cháu sao nhãng công việc thực sự của thanh niên các cháu. Máy tính chỉ tốt cho người già thôi.

- Cháu đi ăn sữa chua cái đã.

BỎ NHÀ

Martha thức dậy, thừa biết rằng cuộc tranh luận chưa chấm dứt. Bà kêu hai đứa khách trọ xuống ăn sáng bằng cách lắc quả chuông nhỏ, món quà Sam tặng bà được trang trí với dòng chữ “Ring for sex^[8]”. Mona tập tễnh bước xuống một mình.

- Sam đâu?

- Cháu không biết. Bạn ấy không có ở trên giường, cũng không ở phòng tắm.

- Nó có nói gì với cháu không? Hôm nay tận 9 giờ nó mới có tiết cơ mà...

- Tối qua cháu ngủ sớm và chỉ vừa mới dậy thôi ạ.

- Cháu thấy trong người thế nào?

- Khỏe ạ. Ít nhất thì chắc cháu sẽ hiểu được giá trị thực sự của việc có thể dùng cả hai bàn tay, hai cánh tay và hai chân.

- Có lẽ Sam đi mà không ăn sáng, không giống với nó chút nào. Sáng nay bà đi chợ mua đồ, nếu cháu có tin của nó thì gọi cho bà nhé.

- Giờ bà có cả điện thoại di động rồi à?

- Ừ, một chiếc cũ rích. Bà ghi cho cháu số của bà đây. Bà thấy lo lo: thường thì Sam vẫn nói với bà nó đi đâu.

- Chắc bạn ấy đến trường sớm đây.

- Sam KHÔNG BAO GIỜ đi học sớm. Trong hai tuần nó đã bốn lần đi muộn, và một lần bị phạt cấm túc ở trường.

- Đúng rồi, bạn ấy gọi trường học là "cung điện buồn chán".

- Bà biết mà. Biết truyền nhiệt huyết cho nó bằng cách nào đây?

- Có khi ở nhà lại tốt hơn cho bạn ấy đấy ạ. Cháu ấy à, cháu tiến bộ rất rất nhiều từ khi không đến trường nữa. Cháu muốn học cùng bà ở đây, trong căn bếp này.

- Thì đúng rồi, ai ở nhà người nấy!... Rồi chúng ta sẽ lập nên một quốc gia toàn người tự kỷ, không liên kết xã hội, không tương tác, không tình bạn, không truyền đạt.

- Đúng vậy, cần phải nói lại vấn đề truyền đạt, bởi vì Sam không hào hứng, nhưng một số thầy cô giáo cũng thế. Những người đặc biệt kỳ tài trong việc khiến người ta ghét những môn họ dạy.

- Không phải thầy cô nào cũng là thiên tài. Có những thầy giỏi và có những thầy kém giỏi hơn. Ta phải chấp nhận điều này.

- Bà rộng lượng quá đấy. Có những thầy cực kỳ kém thì đúng hơn.

- Thế giới không mang lại sự hoàn hảo đâu. Chúng ta phải tự mình hoàn hảo thôi.

- Kế hoạch hoành tráng quá đấy bà ạ!

Martha nghĩ rằng kể từ nay Mona sẽ đưa ra quan điểm của mình một cách vui vẻ hơn, bà thấy ngày càng yêu quý cô bé này.

Bà dọn bát đĩa bữa sáng và đi chợ, kéo theo sau chiếc xe có bánh. Thông thường, chỉ đứng giữa đồng xà lách, cà rốt, hành tây là bà đã có hứng nấu nướng lắm rồi; nhưng hôm nay bà quá đổi lo lắng. Mọi lo lắng duy nhất của bà là SAM. Bà đã phản bội thằng bé,

giờ đây bà phải hứng chịu hậu quả của hành động phản bội này. Bà không chào hỏi những người quen gặp dọc đường. Bà chỉ có một suy nghĩ duy nhất: nấu một bữa trưa thật ngon, và Sam sẽ lại xuất hiện vào buổi trưa. Nếu không, biết tìm thằng bé ở đâu bây giờ? Nó không có điện thoại di động!

VẮNG MẶT

Hai giờ chiều, Mona và Martha quyết định ăn trưa. Hai bà cháu để phần Sam một suất thịt nhồi ngon tuyệt - thậm chí một suất đúp. Martha không đói. Bà chỉ nghĩ đến điều tồi tệ nhất, nên không muốn ăn.

Bà sục sạo khắp góc ngách trong vườn, rồi lao đến tận trường học, đảo một vòng khắp các cửa hàng Sam yêu thích rồi quay về nhà gọi điện cho mấy đứa bạn của Sam, chúng đều nói hôm nay không trông thấy thằng bé.

Khi Coralie gọi điện là lúc bà thấy hoảng sợ tột đỉnh! Thường thì con gái bà chỉ gọi vào Chủ nhật thôi.

- Con chào mẹ, mẹ khỏe không? Con gặp Sam được chứ?
- Sao lại là lúc này? Martha run run.
- Thì tự nhiên con muốn nói với Sam là con yêu nó. Đó có phải tội ác không mẹ?
- Nhưng rất tiếc nó không ở nhà.
- Nó đâu rồi mẹ?
- Mẹ-mẹ không-không-không biết.
- Nó gặp chuyện gì sao? Mẹ lạ lắm. Sao mẹ cứ áp a áp ứng thế? Nói thật cho con đi.
- Mẹ không biết thật ra là thế nào.

- Nhưng có chuyện gì xảy ra vậy? Mona có ở đó không?

- Có.

- Hai đứa chúng nó cãi nhau ạ?

- Theo mẹ biết thì không.

- Mẹ cho con nói chuyện với con bé được không?

- Mẹ nghĩ nó đang ngủ.

- Mẹ giấu con điều gì đó phải không?

- ... ừm...

- Chuyện gì? Mẹ nói nhanh đi!

- Mẹ đã mua một chiếc máy tính.

- Rồi sao?

- Sam bắt gặp mẹ đang trùm chăn dùng máy tính.

- Thế mẹ làm gì với cái máy tính ấy?

- Mẹ tuyển người yêu.

- Hả? Mẹ nói về người nào cơ?

- Đầu tiên mẹ gặp một ông đã kết hôn, còn bây giờ là Arthur, ông ấy góa vợ; nhưng mẹ còn tìm cả công thức nấu ăn, đọc tin tức thể giới, rồi sau đó tìm thấy một bạn học cũ trên Facebook, bà ấy hiện sống ở New Caledonia; rồi mẹ nghe nhạc trên YouTube, mẹ nghiên cứu để lên lịch trình những chuyến đi mà mẹ sẽ chẳng bao giờ đi, mẹ tìm ra rất nhiều cách chữa mọi thể loại đau đớn. Arthur là mối tình đầu của mẹ, còn Sam thì bắt quả tang mẹ đang mê mẩn với cái máy tính đó tối hôm qua.

- Mẹ này, con không hiểu gì cả. Có phải mẹ đang kể với con rằng mẹ tán tỉnh trên Internet không?

- Mẹ mở lòng với công nghệ.

- Thế còn Sam thì sao? Đã thỏa thuận là mẹ đảm bảo không có máy tính ở nhà rồi mà?

- Sam không biết chuyện gì cho đến tận tối hôm qua. Bây giờ thì nó biến mất rồi. Chắc là tại mẹ đã khiến nó thất vọng ghê gớm. Theo con, mẹ có phải gọi cảnh sát không?

- Cảnh sát, trường học, bệnh viện. Con sẽ bay chuyến đầu tiên đến đó. Mẹ ơi, con thấy mẹ hoàn toàn vô trách nhiệm đấy.

- Cho mẹ biết mấy giờ con đến để mẹ ra đón?

- Tốt hơn là mẹ ở nhà đi, phòng khi Sam về.

- Con tin là nó sẽ về chứ?

- Mẹ, chúng ta phải bình tĩnh! Coralie hoảng loạn gào lên.

TUYỆT THỰC

Martha đi tắm và thay quần áo. Hôm nay là ngày đầu tiên kể từ lâu lắm rồi bà không chạy lên nhà cứ mười phút một lần để kiểm tra thư điện tử. Trong phòng ngủ, bà ngỡ như nhìn thấy một con ma trên giường, gồ lên một cách kỳ lạ, trằm chằm kín mít. Bà kinh ngạc và hét lên một tiếng.

Bà lật tấm chăn ra. Điều bà nhìn thấy bên dưới cái chăn khiến bà bật khóc nức nở. Nước mắt tuôn như thác.

- Ô bà! Cháu đây mà!

- Cháu động vào máy tính của bà sao? Martha lạc giọng hét lên.

- Không đâu, cháu là người biết giữ lời hứa.

- Bà chưa bao giờ bắt cháu hứa.

- Lời hứa mặc định mà. Dù sao thì giờ cũng đã quá muộn rồi.

- Quá muộn cho việc cái gì?

- Cho năm điều mà chúng ta sẽ không bao giờ lấy lại được. Hòn sỏi mà chúng ta đã liệng đi. Lời nói mà chúng ta đã thốt ra. Cơ hội mà chúng ta đã lỡ. Thời gian chúng ta đã mất...

- Mới có bốn.

- ... và niềm tin mà chúng ta đã phản bội.

- Vớ vẩn!

- Không hề! Sao mà tin được người từng phản bội chứ?
- Thì hãy nói chuyện với người ấy đi. Cháu ăn chưa?
- Cháu tính tuyệt thực.
- Thôi nào, dậy đi rồi xuống bàn ăn. Mẹ cháu sắp đến. Mẹ cháu tưởng cháu ngỏm củ tỏi rồi đấy.
- Cứ bảo mẹ là cháu còn sống và mẹ không cần đến đâu.
- Mẹ cháu đang trên máy bay rồi. Mặc quần áo đi rồi xuống nhà, có thịt nhồi đấy.
- Bà nghĩ là cháu sẽ đánh đổi những quy tắc của mình lấy một đĩa thịt nhồi ư? Điều đó có nghĩa là có thể cháu sinh ra không phải để tuyệt thực.
- Cháu tuyệt học giỏi hơn đấy.
- Việc đó dễ hơn mà. Ui da, đầu óc cháu đang quay cuồng đây.
- Cháu mà chịu nuốt thứ gì đó thì sẽ khá hơn đấy. Xong rồi chúng ta sẽ ra sân bay đón mẹ cháu.
- Bà cứ gửi một tin nhắn cho mẹ cháu yên tâm. Nếu không, mẹ cháu sẽ gây thảm họa và bắt cháu đền tội đấy.
- Cháu khất khe với mẹ quá đấy, mẹ cháu yêu cháu nhất trên đời.
- Mẹ đã đày cháu đến với quỷ dữ.
- Cảm ơn, nghe hay đấy! Cháu cũng chấp thuận kia mà. Ở đây cháu khổ sở đến thế sao?
- Ở đây với bà, cháu sướng hơn nhiều, bà đúng là đầu bếp ba sao.
- Chỉ thế thôi ư?

- Bà ơi, cháu yêu bà. Cháu muốn cưới bà làm vợ.
- Như thế là loạn luân đấy. Với lại bà già quá rồi.
- Bà có nghĩ là cháu sẽ kiếm được một người phụ nữ biết làm thịt nhồi ngon như bà làm không?
- Cháu chỉ việc học rồi tự làm lấy mà ăn.
- Cũng là một sáng kiến.

HOÀI NGỘ

Chắc là Coralie đã ngồi khóc nức nở trên một băng ghế ở sân bay.

- Mẹ ơi, con vẫn sống sò sò ra đây!

- Mẹ đã vô cùng hoảng sợ... giờ thấy nhẹ nhõm rồi... rất vui được gặp con... Con không thể biết mẹ nghĩ gì trong đầu đâu.

Sam cảm động. Mọi người cùng ra nhận vali của Coralie.

- Sao mẹ mang vali to thế? Mẹ định ở lại đến tận cuối năm à?

- Ở đến khi nào tìm thấy con trai mẹ. Với lại mẹ có mang cho con vài thứ, để đề phòng.

- Vài thứ gì?

- Máy tính này, điện thoại này. Con nói đúng Sam ạ, bố mẹ đã không làm gương cho con. Con phải tự học cách kiềm chế. Đó chính là cuộc sống của con!

- Thế này thì nó về nhà với con được rồi đấy, Martha nói, mẹ chẳng còn việc gì nữa để làm.

- Thế còn cái đàn piano mẹ mua?

- Nó là của con đấy, con gái. Quà mẹ tặng cho Sam.

- Không được, cháu có quyền lên tiếng chứ! Sam phản đối. Cháu học xong năm nay ở đây đã. Ở nhà bà quá thích ạ!

- Thế còn việc bà là thủ phạm lừa dối cháu?

- Nó chứng tỏ bà vẫn còn trẻ. Bà không thể cưỡng lại trước những điều mới mẻ. Cháu giả vờ giận bà, nhưng thực ra cháu tự hào về bà. Đúng ra là cháu cũng gây được ảnh hưởng tốt lên bà. Và cháu vui vì điều này.

- Thôi ta về đi. Mona đang ở nhà có mỗi một mình.

- Mà đúng rồi! Coralie thốt lên. Con nhóc ngủ trong phòng của khách rồi. Con sẽ ngủ đâu đây mẹ?

- Ngủ cùng bà mẹ già nua này.

- Nhưng mẹ ngáy to lắm.

- Hoặc là thế hoặc là ngủ trên cái xô pha vàng bạc màu.

Sam bấm đuổi vò lấy điện thoại di động của mình để gọi cho Mona.

- Ô, đây là điện thoại cũ của cậu mà! cô bé ngạc nhiên khi nhìn thấy số máy hiện lên.

- Đúng rồi, tớ lấy lại nó cùng lúc gặp lại mẹ. Ở yên đấy nhé, cả nhà về đây.

Về đến nhà, bàn ăn đã sẵn sàng và Mona đã trộn xong một món xa lát tuyệt hảo.

- Con nghĩ con sẽ ở lại đây một thời gian, Coralie tuyên bố.

THẤT BẠI

- Cháu rất tiếc bà ạ, Sam vừa nói vừa chìa cho bà bài tập hai bà cháu đã làm cùng nhau. Bà chỉ được 14 trên 20 thôi này.

Martha phật lòng cầm lấy tờ giấy.

- Không thể thế được. Bà đã làm bài tốt thế cơ mà.

- Mẹ làm bài thay cho Sam đấy à? Coralie sững sờ nói chen vào.

- Con phải tỉnh táo chứ, là nó giúp mẹ đấy.

- Đúng đấy mẹ, Sam nói, con đã quá hiểu phải làm như thế nào rồi.

- Sam, con chưa chăm học.

- Nhưng dù gì cũng không phải tại cái máy tính.

- Tại lười nhác.

- Lười nhác là một căn bệnh mà chúng ta vẫn phải đấu tranh chống lại! Con quá lười, lại không có phương pháp học, chúng ta phải lên kế hoạch tác chiến thôi.

- Chúng ta sẽ dán một thông báo nhỏ ở trường đại học để tìm ra một sinh viên giúp con học tập.

- Thế còn cây đàn, con cũng phải tập đàn hằng ngày chứ?

- Mỗi ngày có hai mươi tư tiếng kia mà.

- Sẽ tốn kém lắm đấy.

- Mẹ sẵn sàng hy sinh mọi thứ nếu cần để thấy con thành đạt, mẹ nó cam đoan.

ĐỊA NGỤC TRẦN GIAN

Đúng là Sam siêng học hơn từ khi có cậu sinh viên thường xuyên đến nhà, hiệu quả hơn là việc phải một mình đánh vật với những bài toán nan giải.

Nó cũng dễ thở hơn từ khi mẹ về Paris, không còn ở đó để bất đồng với nó. Với lại, nó đòi lại được giường của mình rồi.

Kể từ nay, nó có mọi thứ để hy vọng, gồm cả điện thoại và máy tính. Nhưng dường như nó đã không còn hứng thú với việc phí hoài thời gian. Thậm chí nó còn thấy ngán ngẩm đôi chút khi bà ngoại cứ cắm mặt vào cái máy tính trong phòng ăn suốt nhiều giờ liền.

Bà vẫn làm ít việc nhất có thể, bà nấu ăn, nhưng ngay cả khi đã ngồi vào bàn, Sam vẫn thấy bà như ở tận đầu tận đuôi, rằng bà có nhiều việc quan trọng hơn phải làm, rằng việc thỉnh thoảng bà mới có mặt đã là một sự hy sinh với bà, rằng những người bạn trên thế giới ảo còn thực hơn cả kho tài sản quý giá là thằng cháu ngoại. Điều đó có nghĩa là, các bữa ăn vẫn ngon miễn chê và bà thì vẫn tranh thủ đề cập đến các cuốn sách trong chương trình học.

- Cháu đi học như ông hoàng ấy nhỉ, có bao nhiêu gia sư chăm chút thế này...

- Thêm cả một đầu bếp chuyên nghiệp nữa!

- Cộng với người quét dọn, Mona chêm vào.

- Bà có cả một dàn nhạc tại gia với hai nhạc công còn gì...

- Đúng vậy, và bà đánh giá cao sự may mắn này. À mà, bà quên chưa kể với hai đứa là đoạn phim Sam chơi piano mà bà đưa lên YouTube tính đến hôm nay có 58.397 lượt xem rồi đấy.

- Thật không bà?

- Thật, sáng nay bà kiểm tra rồi.

- Cháu còn chưa xem nữa cơ, Sam bảo.

- Đây, xem đi.

Bà ngoại đứng dậy, vô cùng hài lòng vì có cơ để đi lấy cái máy tính thân yêu của mình.

Sam ngạc nhiên khi nhìn và nghe thấy chính mình. Và nó thấy mình ăn mặc quá lồi thối! Đẳng nào cũng thế rồi, nó quyết định tự đặt tên cho mình là "nghệ sĩ dương cầm mặc pyjama".

Nó gõ "Samson Francois" để cho nhà quay phim là bà nó xem vài đoạn quay cận cảnh đôi tay của vị nhạc công tài ba này.

- Thế này đòi hỏi phải có móng tay hoàn hảo nhỉ.

- Móng tay cháu lúc nào cũng thế mà bà.

- Còn bà, bà mới chỉ chập chững vào nghề quay phim thôi.

- Bà phải để ý sao cho máy quay đừng rung.

- Ở cửa hàng tin học có một khóa học đấy. Bà sẽ đăng ký.

Sam không nói gì nhưng thẳng bẻ nghĩ rằng, nếu một phụ nữ ở tuổi bà nó còn muốn học về kỹ thuật thì đây hẳn là một tín hiệu tốt đẹp cho loài người.

- Nhìn này Sam, hôm nay bà nhận được ngân này thư đấy, Martha khoe khoang không khác gì một đứa trẻ.

- Cháu xem nào, thằng bé đáp lời để làm bà vui. Nhưng cái gì thế này, "ngày 18 tháng Ba, ngày không di động". Đã mấy tháng rồi cháu đi chơi mà không mang theo điện thoại di động đấy!

Martha đọc to:

- "Ngày 18 tháng Ba, ngày không di động.

Trong khi ngày càng có nhiều bằng chứng về tính độc hại của sóng (bla bla bla), trong khi Quốc hội vừa phê chuẩn lần thứ nhất một dự luật nhằm giảm thiểu việc dân chúng bị phơi nhiễm sóng (bla bla bla), hãy hành động vì sức khỏe của chính chúng ta, và, vào ngày hôm đó, hãy tắt điện thoại di động, - và, tiện thể, tắt luôn máy tính bảng và các thiết bị kết nối khác. Hãy khám phá lại niềm vui khi quan tâm đến mọi người xung quanh, trực tiếp nói chuyện với mọi người, thực sự hiện hữu trong những việc mình làm và không dán mắt vào các thể loại màn hình."

- Thế có đúng không bà? Sam hỏi, giọng trách móc.

- Chính cháu là người khởi xướng cho bà đấy chứ, bà phản ứng. "Tìm lại niềm vui đọc một cuốn sách thực thụ, suy nghĩ và mộng mơ."

- Thế có đúng không bà? Cuốn sách cuối cùng bà đọc là gì?

- Hẳn phải là L'Arroseur arrosé^[9]. *"Hãy cười nhạo những kẻ điều khiển máy móc với tuyên bố rằng 'kiểu gì chúng ta cũng không thể sống thiếu nó nữa', để rồi bằng cách đó chấm dứt mọi tranh cãi, bởi tự chất vấn về sự nguy hiểm của một vật đã trở nên không thể thiếu để làm gì? Biết đâu ta lại khám phá ra rằng thực ra chúng ta hoàn toàn có thể không cần đến chúng..."*

- Đúng là như vậy, Sam nói.

- Thế tại sao chúng ta không làm luôn một ngày không xe hơi, không máy bay, không tàu hỏa cũng vì mục đích ấy? Mona hỏi. Hoặc một ngày không ăn các sản phẩm công nghiệp độc hại, hoặc một ngày không dùng điện...

- Một ngày không rượu!

- Một ngày không sex!

- Tình dục không làm hại ai cả, Martha kết luận.

- Với điều kiện cả hai cùng chấp thuận, Sam nói.

- Đúng, Martha đáp, và với một sự chín chắn tối thiểu.

- "Thế thì ngày 18 tháng Ba, hãy xem chúng ta có thể không cần đến chúng không, chỉ một ngày thôi!"

- Bà làm được không, bà?

Martha không trả lời. Nụ cười quen thuộc đã không còn trên gương mặt bà. Bà cho rằng việc này có lẽ quá khó.

CỐC GÁC

Thường thì Martha không mấy khi đi mua sắm, nhưng hôm nay, ngày báo hiệu mùa xuân đã đưa bà đến các cửa hiệu trong thành phố. Bà bước vào cửa hàng Những Giấc Mơ Đẹp và mua một bộ pyjama cho chàng nghệ sĩ dương cầm. Thêm một bộ giống hệt như thế cho Mona. Cô bé này sung sướng khi ở nhà bà, cùng lúc với việc xương cốt nó đang được nối liền và chắc khỏe trở lại. Mỗi ngày trôi qua cô bé lại tỏ ra chăm chỉ và tử tế hơn. "Không hiểu nó có chuyện gì nhỉ, bà giáo về hưu tự hỏi. Chắc là nó thấy hạnh phúc ở đây, đơn giản vậy thôi."

Mona chuẩn bị bữa trưa, bày biện bàn ăn, luôn ý thức làm bài tập qua mạng và tập đàn. Cô bé tự nỗ lực để trở nên mẫu mực. Nó muốn ở lại với Martha đến tận cuối năm học! Nó không muốn trở về căn hộ trống trải ở Paris. Nó biết người ta không được lựa chọn bố mẹ, nhưng nó cho rằng những thế lực vũ trụ đã trao cho nó một số phận ít ai muốn.

Martha có cảm giác đọc thấu được suy nghĩ của cô gái nhỏ đang tự mò mẫm tìm cách cứu mình.

- Cháu có ông bà không? bà hỏi.

- Ồ, gia đình cháu không thân thiết lắm đâu, ngay cả dịp Giáng sinh. Cháu không biết đã có chuyện gì xảy ra. Có lẽ cháu chỉ loáng thoáng gặp bà cháu một hoặc hai lần gì đó hồi còn bé thôi.

- Bà không thể tin được. Cháu không biết bà nội bà ngoại là ai ư? Họ còn sống không?

- Còn ạ. Thậm chí một bà của cháu hình như là sống gần đây, ở Cannes, cháu nghe nói vậy. Nhưng cháu coi bà như bà ngoại rồi, cháu không thể ước ao điều gì tuyệt hơn.

- Thế bà cháu ở Cannes tên là gì?

- Nicole Polanek.

- Nghệ sĩ dương cầm à?

- Vâng. Bà thấy không, piano ngấm vào gien của cháu rồi.

- Cháu chưa bao giờ tìm cách gặp lại bà sao?

- Chắc là có vấn đề gì đó. Cháu có nói chuyện này với mẹ, cháu vẫn đang đợi mẹ trả lời.

- Bà đã đi nghe nhiều buổi hòa nhạc của bà cháu. Bà ấy là nghệ sĩ piano xuất sắc.

- Vâng, cháu vẫn lén nghe đĩa CD của bà cháu. Dù sao thì bố mẹ cháu cũng chẳng bao giờ ở nhà.

- Cháu gặp bà ấy lần cuối cùng là khi nào?

- Đã mười hay mười một năm rồi. Hình như hồi ấy bà đến biểu diễn ở Paris.

- Thế còn người bà còn lại?

- Bà hỏi cháu nhiều quá rồi đấy. Cháu thậm chí không biết bà ấy còn sống không.

- Thế còn ông nội ông ngoại?

- Nicole Polanek đã ly dị, bà đã bỏ rơi ông cháu ở đâu không ai biết. Cháu không có kỷ niệm nào về ông cả. Người ông còn lại vẫn

hay gửi cho cháu một tờ một trăm euro vào mỗi dịp sinh nhật.

- Kèm một tờ gì chứ?

- Bốn tờ ạ: "Chúc mừng sinh nhật."

Về đến nhà, Sam ném món mì của Mona và khen cô bé:

- Mình sẽ cưới cậu.

- Ý hay đấy. Như thế, bà ngoại cậu cũng sẽ là bà mình.

- Sam của bà ơi, Martha nhận xét, cháu đã hỏi cưới bà rồi mà, cháu không thể cưới tất cả mọi người được.

- Bà từ hôn cháu rồi đấy thôi, nên cháu phải tìm người thay thế bà chứ.

- Bà có quà cho tuần trăng mật của hai đứa này.

Martha đưa cho mỗi đứa một gói quà. Chúng thử ngay bộ pyjama không chân chừ.

- Bà sẽ quay phim các cháu, trông các cháu xinh lắm.

- Khoan đã bà, bọn cháu sẽ đánh đàn khai trương tiết mục song tấu "Những nghệ sĩ dương cầm mặc pyjama".

Ngay cả Mozart cũng chưa từng được ăn mặc thoải mái như thế bao giờ.

ĐIỂM SỐ VÀ NỐT NHẠC

Điểm số của Sam tăng lên nhanh chóng, dường như nó đã bớt buồn khi đến trường.

Ở nhạc viện, mọi việc cũng ổn. Thăng bé đang vỡ bài một đoạn nhạc cho kỳ thi cuối năm. Nó bận tới mắt tới mũi đến mức quên luôn mấy cái màn hình. Cần gì gửi tin nhắn cho Mona vì cô bé đã ở ngay cạnh rồi. Còn những người khác ấy hả, Zack chưa có điện thoại di động và Sam thì không dành hân hạnh này cho bố mẹ, họ không xứng đáng nhận được tin tức từ Nice.

Từ khi không phải giấu giếm nữa, Martha đã chuyển hẳn máy tính xuống bếp và vừa nấu cơm vừa viết thư. Nếu đang gọt cà rốt mà nghe thấy tiếng "pingggggg" rất đổi thân yêu là bà vứt cả đấy, lau tay và đọc thư liền. Thậm chí bà còn tìm ra một chiến thuật lý tưởng để "nói chuyện" với đứa con gái hiếm khi gọi điện cho bà: bà gửi email, và con gái bà trả lời từng bức thư một, như chơi trò ném boomerang.

Hôm nay Martha nấu thịt hầm kiểu Nice, căn nhà ngào ngạt hương thơm từ các loại rau, nấm và thịt, và rồi Arthur, người viết thư cho bà ngày càng nhiều, thông báo rằng ba tuần nữa ông sẽ tới Nice.

Về phần mình, Mona nỗ lực tiến gần đến sự hoàn hảo. Mục tiêu của cô bé là không bao giờ đi khỏi Nice nữa. Nó yêu cách ánh sáng tràn vào khắp không gian. Giờ đây nó hiểu rằng nó sinh ra là để

sống dưới ánh nắng mặt trời. Ngày nào nó cũng nằm trên chiếc ghế dài để hấp thụ vitamin D. Nó đoán trước những ý muốn của Martha. Và vì nó biết bà không thích im lặng, nên nó chú ý nói chuyện ngày càng nhiều, vả lại việc này cũng tốt cho nó.

Lúc cả ba đang ở nhà thì có tiếng chuông cửa vang lên. Sam ra mở cửa rồi gọi với qua phòng khách:

- Một kiện hàng bà ơi! Bà phải ra đây ký.
- Bà có đặt gì đâu.
- Là một món quà.

Ý nghĩ về một món quà luôn khiến người ta hồi hộp. Một bó hoa, một hộp sô cô la, một chai rượu ngon hoặc có khi là một chiếc áo ngủ xinh xắn, để cảm ơn bà vì đã tặng pyjama cho chúng chẳng? Bà vừa chạy ra cửa vừa nói: "Không cần phải làm thế," mắt đã kịp đảo qua xem nếu nhận được một bó hoa thì sẽ cắm vào chiếc bình nào.

Người giao hàng chìa cho bà một chiếc máy tính bảng và bút để ký vào đó, rồi đẩy vào phòng một thùng các tông kích thước đủ để nhét một em bé khủng long.

- Bố mẹ cháu gửi đến đây, Mona thông báo. Cháu cần một thứ để hồi phục chức năng vận động.

Sam đánh vật với cái thùng các tông, bên trong là một chiếc xe đạp trong nhà. Martha không quá mừng vui. Hoạt động thể chất chưa bao giờ là thế mạnh của bà. Bà thích ngồi im một chỗ, ghét các chuyến du lịch, không thích gì khác ngoài ngồi một chỗ với một cuốn sách, và bây giờ là với món đồ chơi điện tử của mình.

- Ta để cái này ở đâu bây giờ? Trên xô pha chắc?
- Bọn cháu nghĩ đến góc kia kìa, Mona nói và chỉ tay vào góc trống duy nhất trong phòng khách. Bà có thể đạp xe trong lúc bọn

cháu chơi đàn, như thế bà sẽ có một không gian âm nhạc.

- Thế lúc nhóm tam tấu đến tập thì sao?

- Thì lại chuyển nó sang phòng ăn.

- Bà ơi, bà quên chưa nói câu thần chú rồi, Sam lên tiếng.

- Cảm ơn cháu, Martha ngập ngừng nói.

- Bà biết không, đọc sách và tra Google hay nấu nướng chưa đủ đâu. Còn phải chăm sóc cơ thể nữa.

- Ai nói với cháu thế?

- Thầy giáo thể dục ạ, thầy giỏi nhất trong số các thầy của cháu.

- Thầy ấy có gì đặc biệt?

- Thầy luôn tươi cười ạ.

- Thế các thầy cô khác không tươi cười sao?

- Không bao giờ. Bọn cháu gọi thầy bằng tên thân mật Raphael, như bạn bè ấy.

- Chỉ mỗi thế là đủ để truyền niềm đam mê thể thao ư?

- Không phải, nhưng nó giúp ích chứ. Thầy hiểu rõ từng cơ bắp, biết hàng nghìn bài tập. Thầy tập những bài ấy với bọn cháu. Có thể vấn đề là ở chỗ đó, một số thầy chỉ biết nói rồi giảng giải, ra vẽ này nọ, nhưng không LÀM bao giờ. Họ nhai đi nhai lại vẫn những thứ từ thời mới vào nghề mà không hề thay đổi. Với Raphael, một tiết học không bao giờ là sự lặp lại. Học xong là bọn cháu thấy sống động hơn cả khi bắt đầu.

- Vậy thì cái này hoạt động thể nào ấy nhỉ?

- Đơn giản thôi bà. Bà cứ ngồi lên rồi đạp, như ngồi lên xe đạp bình thường ấy.

- Bà đã bao giờ đi xe đạp đâu.

- Không thể tin được! Chúng cháu sẽ dạy bà. Vớ lại, bà ời (Sam chìa ra một chiếc phong bì), cháu đã đăng ký cho bà vào lớp dành cho người lớn tuổi của thầy Raphael rồi đây này.

- Ôi cháu yêu, cháu biết đấy... năm nay bà có khá nhiều việc phải làm, phải nuôi hai đứa cháu đang tuổi ăn tuổi lớn...

- Cháu sẽ nấu cơm những hôm bà đi học, Mona nói.

- Bà cứ tin bọn cháu đi. Việc này tốt cho bà đấy.

Martha cười lên chiếc xe rồi đạp. Nó tốt cho bà đến mức bà thấy sắp lên cơn đau tim.

TRÔNG ĐỢI

Martha chỉ lấy lại thứ gần giống như hơi thở của mình khi cuối cùng thì bà cũng có thể ngồi trước màn hình cái máy yêu quý. Bà tìm trang Facebook của Nicole Polanek, người bà bóng ma của Mona. Trong phần thông tin hiện tại của nghệ sĩ dương cầm, Martha thấy Nicole Polanek sắp có một buổi hòa nhạc với Dàn nhạc giao hưởng Cannes-Provence-Côte d'Azur. Bà đặt ba vé qua mạng, đúng nếp sống mới của bà.

Giờ thì Mona đã gần như hồi phục hoàn toàn. Hai nghệ sĩ dương cầm mặc pyjama ngồi lên ghế đủ chỗ cho cả hai và biểu diễn bốn tay, còn Martha thì quay phim. Lễ Phục sinh đang đến gần, chỉ còn hơn hai tuần nữa là kết thúc kỳ nghỉ của Mona. Martha biết rõ con bé muốn ở lại vùng đất ngập tràn ánh nắng này và bà rất muốn làm cho nó hạnh phúc. Nhưng bà muốn tìm lại sự riêng tư bên Sam và biết mình không thể thay thế gia đình của cô bé. Sam sẽ đưa cô bé lên Paris vào dịp nghỉ lễ, trong lúc đó Martha sẽ ở lại đây đợi Arthur đến thăm.

Lúc này, Martha chưa tiết lộ cho hai khách trọ về chương trình hòa nhạc cũng như tên của nghệ sĩ solo. Bà chở hai đứa trên ô tô và giờ đang đỗ xe trước Palais des Festivals^[10], ở Cannes, sau đó bà để hai đứa ngồi vào ghế, sát sân khấu.

Khi người nghệ sĩ dương cầm tiến về phía chiếc đàn, Mona khẽ thốt lên:

- À, cháu hiểu ra rồi!...

Buổi hòa nhạc kết thúc, hai bạn trẻ trở về am hiểu đưa ra những lời phân tích và bình luận với nhau, nhưng đặc biệt dành lời ca ngợi người nghệ sĩ. Theo kế hoạch, Martha đưa hai đứa đến phòng thay đồ.

- Cháu không muốn gặp bà ấy đâu, Mona làu bàu. Cháu biết nói gì với bà ấy chứ? Bà ấy sẽ không nhận ra cháu đâu. Lần cuối cùng gặp mặt, cháu mới năm tuổi. Cháu không biết gì về mối bất hòa của gia đình, nhưng cháu muốn đứng ngoài tất cả những chuyện đó.

- Cháu chỉ cần tự giới thiệu mình, và chúc mừng bà ấy thôi. Sau đó tính tiếp.

Đúng lúc Martha gõ cửa phòng thay đồ, Mona nấp rồi bỏ chạy. Sam chạy theo con bé nốt. Martha trở lại một mình. Nicole Polanek mở cửa.

- Gì vậy?

- Chào bà. Tôi đến để cho bà gặp Mona, cháu ngoại bà, nhưng nó vừa chạy đi mất rồi. Nên tôi chỉ còn biết chúc mừng bà đã biểu diễn vô cùng ấn tượng.

- Cảm ơn bà. Nhưng... cháu gái tôi làm gì với bà ở đây?

-Ồ... Mona bị tai nạn xe máy. Vì nó rất thân với cháu trai tôi và trước đó đã đến nhà tôi vài ngày nên bố mẹ con bé xin tôi cho nó được phục hồi chức năng vận động ở nhà tôi.

- Việc này không khiến tôi ngạc nhiên về chúng. Chúng luôn tìm mọi cách để không phải chăm sóc Mona. Tôi đã cãi nhau với con gái. Không thể chịu được khi thấy nó lặp lại những sai lầm mà tôi từng mắc phải.

- Ngay cả bà cũng không gặp Mona từ mười năm nay rồi đúng không? Có thể bà muốn chấm dứt tình trạng này.

Nicole Polanek nhìn Martha với ánh mắt lạnh băng.

- Đó không phải chuyện của bà.

Martha bối rối cúi đầu. Đoạn, bà ngẩng lên nở một nụ cười thật tươi.

- Bà nói đúng, việc này chẳng liên quan gì đến tôi, trừ mỗi việc là cháu gái bà là người bất hạnh, và nó khiến tôi động lòng. Xin bà thứ lỗi vì tôi đã đường đột. Cảm ơn bà về buổi tối. Bà là một nhạc công tuyệt vời.

Sau một hồi im lặng, đến lượt người nghệ sĩ dương cầm mỉm cười.

- Xin lỗi bà, tôi vẫn còn đang căng thẳng. Bà cho tôi xin số điện thoại được không? Mai tôi sẽ gọi cho bà. Và nếu bà cho phép, tôi sẽ đến nhà bà gặp cháu gái tôi.

GIẢI THÍCH

Vừa nghe thấy Nicole Polanek bấm chuông, ý nghĩ đầu tiên của Mona là chạy ra nắp sau cánh cửa. Nhưng Martha túm được vai cô bé và giữ không cho nó chạy thoát.

- Cháu gái bà đây. Chắc bà cũng thấy nó đang sợ.

Nicole tiến đến ôm ghì lấy Mona.

- Bà cũng thế mà Mona, trên đường đến đây bà cũng sợ: sợ cháu trách bà vì bà đã im lặng. Bà tin là trong gia đình ta, nó được truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác.

Mona mỉm cười, mắt ngấn lệ.

- Gần giống kiểu mắt nhà ta xanh màu hạnh nhân và ngón tay thì thon như nhau phải không?

- Đúng thế, một kiểu nhút nhát gia truyền xuất phát từ sự kiêu ngạo. Nhưng hai bà cháu mình sẽ cùng tìm cách vượt qua chuyện này nhé. Được không cháu?

- Ồ, được ạ... Nicole?

- Đúng rồi, đúng rồi, cứ gọi bà là Nicole thôi. "Bà yêu quý", có lẽ ta sẽ mất một hoặc hai năm!

Nicole ôm hôn Martha và Sam.

- Bà đã xem các tiết mục của hai cháu trên YouTube rồi, "Những nghệ sĩ dương cầm mặc pyjama". Martha gửi cho bà xem. Có thể

thấy rõ là hai cháu thích piano và các cháu đang tập luyện nghiêm túc. Đúng là khi đang yêu thì mọi việc đều dễ dàng hơn.

- Cảm ơn bà... ờ... Nicole, Mona nói. (Cô bé nhìn ra cửa sổ.) Thế vì sao bà và mẹ lại giận nhau?

- Bà quá say mê sự nghiệp và điều đó đã hủy hoại tất cả. Con gái bà tưởng là bà không yêu thương gì nó, ít ra là không yêu thương như nó mong đợi. Mà có lẽ nó nói đúng. Bà sẽ cố gắng chuộc lỗi với cháu gái bà.

Nicole quay sang nhìn Martha.

- Mấy bà cháu có muốn đến nhà tôi ăn tối không? Tôi không biết nấu ăn, nhưng lại có một nhà cung cấp thực phẩm tuyệt vời.

Dường như Nicole muốn bù đắp quãng thời gian đã mất, bởi lẽ trong hai hoặc ba tuần ngày nào bà cũng đến thăm cháu gái. Martha có thêm một khách trọ: Nicole không bao giờ từ chối khi người ta bày thêm một bộ đồ ăn cho bà. Bà cũng bắt đầu thích các món Martha nấu.

Thậm chí bà còn hăng hái luyện đàn cho hai nghệ sĩ dương cầm nhỏ tuổi. Thỉnh thoảng bà cũng tự kể về một vài trong số những người chồng của bà, trong đó có cả ông ngoại Mona. Hiện giờ bà chưa có người chồng mới nào, bà tỏ ra khá hài lòng về tình trạng độc thân của mình.

Mona đề nghị bà lên Paris cùng cô bé vào kỳ nghỉ.

- Bằng cách này hai bà cháu mình sẽ làm lành với mẹ!

- Mona, khổ thân cháu tôi, đáng tiếc là bà không thể đi được. Lịch của bà kín đến tận tháng Giêng cơ. Bà không thể hủy các số diễn được. Trừ trường hợp bất khả kháng.

- Nhưng đây là... bất khả kháng mà... Nicole...

- Để xem đã... Số điện thoại di động của bà đây. Gọi cho bà nếu cháu muốn nhé, cứ để lại lời nhắn, bà sẽ gọi lại cho cháu.

TẠM NGHỈ

Dịch vụ dọn dẹp kết thúc khi Mona đi khỏi, nhưng cái xe đạp trong nhà vẫn còn đó. Martha đạp xe, một bài tập tốt để sắp xếp lại ngôi nhà như trước. Nhiệm vụ này đâu phải không thể làm nổi. Mona không để lại thứ gì. Sam đi mang theo chiếc va li nhỏ của nó. Và một điều kỳ diệu đã tới! Chiếc xô pha từng có màu vàng đã được đội vận chuyển đồ đạc công kênh của thành phố mang đi. Chiếc piano còn đó, hẳn nhiên rồi, lặng lẽ, uy nghi.

Martha sắp xếp thêm một kế hoạch làm đẹp thần tốc: chăm sóc tóc để che đi những chân tóc điểm bạc, tẩy lông chân, chăm sóc da mặt và mua một chiếc váy nhả nhặn mặc được mọi dịp.

Ngày mai Arthur sẽ tới.

Martha đọc Le Monde^[11] trên mạng để lượm lặt các chủ đề trò chuyện. Bà chợt nhớ đã nhiều tháng rồi không hề đọc một quyển sách nào, thế là bà xếp vài tập Proust lên bàn đầu giường.

Bà nấu món gà hầm rượu pastis và làm một chiếc bánh tác hoa quả. Bà đọc một câu của Proust (dài ba trang!), đạp xe hai phút và tập gam đồ trên chiếc piano, bày biện bàn ăn, đi tới đi lui. Đã lâu rồi bà không được một người đàn ông yêu thương. Liệu bà còn có thể khiến cho một người ngây ngất nữa không?

Nếu như yêu có nghĩa là dọn dẹp nhà cửa và kỳ công nấu một món ăn thì tốt rồi. Nhưng bà lo ngại về chuyện động chạm cơ thể. Người ta làm cách nào ấy nhỉ? Hồi còn mười chín tuổi, Arthur là

người tán gái cực siêu. Giờ bảy mươi tuổi rồi ông ấy còn nhiều ham muốn như thế không nhỉ? Còn bà, liệu bà có biết làm theo cách người ta thường làm một cách tự nhiên không? Bằng cách nào để vẫn tự nhiên khi toàn bộ chuyện này dường như đã trở nên giả tạo đến nhường ấy. Cho đến tận lúc này, ngoài lần gặp khá xa cách ở Paris, quan hệ giữa hai người vẫn hoàn toàn diễn ra trên mạng.

Một đêm mất ngủ sẽ không tốt cho bà chút nào. Để buồn ngủ, bà đọc thêm vài trang Proust nữa và thiếp đi. Cuộc sống của bà đã cải thiện kể từ khi chiếc máy tính ra khỏi giường xuống dưới tầng. Giống như trong ăn uống ấy: bà lười xuống nhà kiếm thứ ăn vặt và thế là càng tốt. Kể từ nay, hễ tắt máy là tắt cả đêm luôn.

Buổi sáng đến không hề báo trước. Martha sung sướng tận hưởng bữa sáng một mình mà không phải lo đánh thức Sam hay Mona. Bà đi tắm và chải tóc cẩn thận. Bà ăn vận điệu đà, mở khóa ô tô rồi lái xe đến sân bay. Bà đỗ xe ở bãi ngầm - một trong những nỗi sợ mà bà vẫn thường phải tranh đấu.

Rồi bà đến gặp Arthur Tình Tứ Colombo.

LÀM HÒA

Sam trốn vào nhà vệ sinh để nói chuyện với Mona. Hai đứa kể cho nhau nghe việc trở về nhà bố mẹ như thế nào.

- Cậu thế nào? Mona hỏi.

- Bình thường. Mẹ mình nấu vịt hầm cam. Bố mình đi làm về muộn. Thế là lại cãi nhau. Zack nhảy múa quanh mình cứ như thể mình đoạt Quả bóng Vàng của năm. Mẹ mình dù cố gắng nhưng nấu vẫn còn thua xa bà. Nhưng dù sao mình vẫn cảm thấy được ở nhà mình.

- Đây là cậu có khả năng thích nghi đấy. Mình thì lại chẳng thấy thoải mái gì. Như kiểu bố mẹ sợ mình, còn mình thì sợ nỗi sợ của họ.

- Sao cậu lại khiến bố mẹ sợ?

- Bởi vì họ không biết cách làm cho mình vui. Họ tức nhau.

- Thế còn với bà ngoại cậu? Cuộc gặp mặt diễn ra thế nào?

- Dữ dội.

- Kể đi.

- Tất cả họ nên đi thực tập ở nhà bà cậu. Cãi nhau to lắm: "Mẹ chưa bao giờ nói như thế!" "Có, mẹ có nói, mẹ đã nói rằng con không biết nuôi dạy con gái con! Mẹ tưởng mẹ có quyền phán xét ư,

với mẹ các buổi hòa nhạc luôn quan trọng hơn con gái mẹ...", vân vân.

- Rồi kết thúc ra sao?

- Mẹ đóng sầm cửa bỏ đi. Bà ngoại thì mời hai bố con đi ăn ngoài tiệm. Rồi bà sẽ viết thư cho con gái bà, hy vọng cuộc trao đổi qua thư sẽ đỡ dữ dội hơn.

- Khi nào thì họ mới lớn lên được đây?

- Giữa bà và mẹ sẽ không bao giờ có tình yêu đâu. Nhưng mình rất yêu người bà mới toanh này. Bà đã mời mình ngủ lại ở khách sạn Ritz sau buổi biểu diễn tối nay ở phòng hòa nhạc Pleyel. Mình chưa bao giờ đặt chân vào một khách sạn hạng sang nào. Ôi, suýt nữa thì quên, bà còn gửi vé cho cả cậu nữa đấy.

NỖ LỰC

Người đàn ông bà đón ở sân bay vẫn gây cho bà cảm giác như năm mươi năm về trước. Martha thấy ông ấy quá đẹp trai so với mình, cao to, mảnh mai, lịch lãm, mái tóc tuy điểm bạc nhưng vẫn còn rậm, đôi mắt sáng, nụ cười thường trực nơi khóe môi.

Không có lấy một giây phút im lặng nào khi ở bên ông, ông quan tâm đến chính trị, môi trường, văn học, nghệ thuật, âm nhạc, kịch nói, khảo cổ học.

Thậm chí ông còn thể hiện mình là một thợ làm vườn khéo tay. Khi hai người vừa về đến nhà Martha, ông đã bắt tay ngay vào việc.

- Tôi không chịu được khi nhìn thấy cây cối héo khô.

Nếu như Martha phải thảo một thông báo nhỏ để tìm một người đàn ông lý tưởng, có lẽ bà chỉ cần lấy cảm hứng từ chính hình mẫu trước mặt: "Tìm một người đàn ông, từ sáu đến tám mươi tuổi, khỏe khoắn, nhiệt huyết, thích nói chuyện, biết làm vườn, yêu thích những đứa cháu của tôi, yêu cuộc sống không quá nhiều nuối tiếc, cay đắng, thù hận, bí mật và không từ chối sống hết mình cũng như cùng chia sẻ niềm vui từng giây từng phút."

Lúc này Arthur đã quay sang lau sạch bàn bóng bàn, căng tấm lưới mà ông mang theo rồi lôi vợt và bóng ra. Có những người như thế đấy, biết cách làm cho mình có ích và không nề hà bất cứ việc gì. Việc phân chia nhiệm vụ diễn ra một cách tự nhiên: Martha hâm nóng bữa trưa mà bà đã nấu xong từ trước.

Họ kê bàn ra vườn. Nice thường trao tặng những dịp như thế, với ánh mặt trời chan chứa rơi thẳng xuống hiên nhà. Martha hơi chạnh lòng khi thấy Arthur không phải là người phàm ăn. Khi đã cất công nhặt rau, xắt lát, chiên vàng, nướng chín, nấu nhừ, ninh kỹ suốt nhiều giờ, thì người ta sẽ phấn khởi khi sản phẩm làm ra khiến các thực khách thêm muốn. Arthur dùng miệng mình vào một việc khác: ông nói về những kẻ bất tài đang lãnh đạo thế giới.

- Là luật sư kiêm trưởng khoa Luật, sao ông không làm chính trị?

- Tôi là người lý thuyết chứ không phải người thực hành. Có lúc tôi đã thử, nhưng rồi tôi quá bận bịu ở văn phòng luật sư, ở trường đại học và gia đình nữa. Phải sắp xếp ngàn ấy việc mà.

- Và phải sống nữa.

- Với tôi, công việc và cuộc sống luôn gắn với nhau. Công việc là cuộc sống, cuộc sống là công việc. Thế còn bà thì sao?

- Tôi đã rất tận tụy với đám học trò nhỏ, nhưng tôi luôn tách biệt cuộc sống gia đình và công việc. Tôi tận hưởng cuộc sống từ khi nghỉ hưu đến giờ. Tôi đã có quá nhiều việc phiền toái, bài vở phải chữa, công việc hành chính, cả những đồng nghiệp khó tính nữa.

- Thế còn năm nay với cháu ngoại thì sao?

Martha kể cho ông nghe về sự phản bội bà gây ra, việc bà khám phá máy tính, nỗi thất vọng của Sam, sự xuất hiện từ trên trời rơi xuống của Mona; trong đầu bà gợi ra nhiều vấn đề mới mẻ nhờ có sự xuất hiện của bọn trẻ ở đây - và của cả những công nghệ mới nữa.

- Tôi chưa có cháu, Arthur nói, và chẳng biết liệu mình sẽ có không nữa. Dù sao thì đó cũng là một trải nghiệm đẹp.

- Năm vừa rồi thật tuyệt diệu, nhưng những năm trước cũng thế. Tôi cũng hiểu ra mình có thể sống với người khác cũng ổn như khi sống một mình.

Arthur có vài cuộc hẹn sau bữa trưa. Năng lượng ở ông là không giới hạn. Năng lượng ở Martha thì đáng để bàn cãi hơn. Arthur đi khỏi tạo cơ hội cho bà đánh một giấc trưa ngon lành, kiểm tra những bức email yêu quý và gọi điện cho Sam, bà nhớ thằng bé.

Sam là trên hết.

- Cháu khỏe không cưng?

- Ôi bà, cháu đang định gọi cho bà thì bà lại gọi trước.

- Già hơn ra tay trước.

- Đó là một câu tục ngữ hả bà?

- Bà vừa nghĩ ra đấy.

- Bà khỏe không? Bà biết tận hưởng khi không có bọn cháu ở nhà chứ?

- Ở nhà đang có người bạn qua Internet mà bà kể cho cháu rồi đấy. Một mối tình đầu.

- Một người đàn ông ở nhà với bà ư??

Martha biết bọn trẻ không muốn tưởng tượng ra đời sống tình dục của bố mẹ, càng không muốn nghĩ về việc này của ông bà chúng. Nhưng mà, nào bà đã có quan hệ gì đâu cơ chứ?

- Phải rồi, người đàn ông lý tưởng, Sam của bà ạ, giống như cháu ấy. Nhưng người này lại còn thích đọc sách nữa.

- Người đàn ông lý tưởng là thế nào hả bà?

- Đúng ra là không có đâu. Phải nói là "người đàn ông hoàn hảo của bà". Không phải người hoàn hảo tuyệt đối.

- Thế với bà, người đó có phải là ông không?

- Bà yêu ông nhưng ông cũng có nhiều khiếm khuyết. Ông có lẽ là người trầm tư, buồn rầu, khép kín và lặng lẽ...

- Nhưng bà đã ở lại với ông mà.

- Ông là người xuất sắc, hài hước, biết gây cười... luôn khiến người khác choáng ngợp!

- Giống Bác sĩ Jekyll và Ông Hyde^[12] phải không?

- Đúng rồi. Ai cũng có nhiều mặt. Cháu cũng thế, không phải lúc nào cháu cũng vui vẻ, cả bà nữa. Ông cháu đã có một tuổi thơ bị kịch, nó để lại di chứng. Nhưng khi ông bước vào căn phòng, ánh nắng bừng lên quanh bà.

NHƯỢC ĐIỂM

Arthur là người có học và kín đáo. Ngay lập tức ông biết chỗ lấy đĩa và dao đĩa để chuẩn bị bàn ăn. Ăn xong, ông lau chùi dọn dẹp, ông khen bữa ăn một cách đúng mực. Câu chuyện của ông phong phú và sống động. Ông chăm sóc vườn tược, thay bóng điện, làm việc lặt vặt trong nhà, cất gọn những gì vương vãi, dọn dẹp tủ dụng cụ, dạy Martha vài thủ thuật để khai thác máy tính tốt hơn, hào hứng nhận lời gợi ý đi chơi, mua cây và hoa, các loại quả hữu cơ và luôn mang về một bất ngờ mỗi khi ra khỏi nhà. Ông đúng là vị khách hoàn hảo.

Thật không may, ông không phải là người đàn ông hoàn hảo cho bà. Trong một tuần bên nhau thực sự, thì có đến sáu ngày thừa thãi đối với Martha, bà nóng lòng tìm lại người bạn đồng hành trên thế giới ảo. Người đàn ông trong trí tưởng tượng vui vẻ hơn nhiều so với con người bằng da bằng thịt. Tại sao lại thế? Martha tự hỏi. Ông ấy thông minh, hài hước và đẹp trai kia mà.

Nhưng ông không mấy may có ý định nắm lấy tay bà, trên phố, ở rạp chiếu phim hay trong nhà hàng. Đáng rằng, ở nhà hàng ông ấy còn phải cầm dao và đĩa. Nhưng khi đi trên phố, ông ấy thả bộ, đôi tay vung vẩy rảnh rang kia mà. Về phần mình, đáng ra bà đã liêu nắm lấy tay ông, nhưng thực lòng thì bà không muốn. Ông ấy cũng không thử ôm hôn bà hay chạm vào người bà. Còn bà, vốn âu yếm với tất cả mọi người là thế, bà cũng không hề có chút ý định động chạm vào người ông. Sức hấp dẫn khôn cưỡng ấy đâu cả rồi?

Bà vui vẻ tiễn ông ra sân bay. Bà sẽ rũ bỏ được gánh nặng mẫu mực không chê vào đâu được này. Thêm vài ngày thanh thoi một mình nữa là bà được gặp lại cái tàu há mồm mà bà hết mực yêu quý, mỗi bận tâm đáng yêu, kẻ quấy rầy thân thương, thằng cháu láu cá khó nhằn, thằng Sam tình cảm và thích được âu yếm của bà.

YÊN TĨNH

Sam có mọi thứ để sung sướng: ánh nắng, điện thoại di động, những món ăn ngon, máy tính, một căn phòng cho riêng mình, một chiếc đàn piano ba chân, một bộ pyjama để chơi nhạc, vài người bạn đáng tin cậy, bà ngoại kín đáo, bố mẹ thì ở xa hơn một nghìn ki lô mét, không quên thằng em trai đáng yêu chừng nào còn ở tí xa và... Mona ở cách Nice chưa đến ba mươi cây số! Mẹ và bà ngoại cô bé đã thống nhất về điểm này: cô bé sẽ ở lại nhà bà ngoại mới tìm thấy để học nốt năm học này qua mạng trong thời gian mẹ cô bé đi Trung Quốc.

Bà ngoại và Sam ngồi đối diện nhau ở hai đầu bàn trong phòng ăn, mỗi người một màn hình.

- Bà chưa kể với cháu về người đàn ông đã đến đây trong kỳ nghỉ.

- Arthur Colombo. Cao lớn, mảnh mai, đẹp trai, thông minh, ăn uống nhỏ nhẹ, trưởng khoa Luật và một người bạn đồng hành tuyệt vời.

- Bà sẽ kết hôn với ông ấy chứ?

- Ở tuổi bà không ai kết hôn nữa.

- Thì là một dịp ăn mừng cũng được.

- Chúng ta sẽ ăn mừng cho bằng tú tài của cháu. Bà cháu mình tắt máy và xem bài tập ngày mai đi.

Sam thích làm bài tập cùng bà ngoại. Việc này làm cho thằng bé nhớ lại hồi học tiểu học, lúc mẹ nó vẫn còn dư được một phút mỗi tối để giúp nó tập đọc và lúc nó đang bập bẹ đánh vần từng từ.

Bài tập! Nó những muốn được sống trên mây, nơi không có bài tập để làm. Nhưng ở trên mây, người ta có được ăn không nhỉ? Sam đã bắt đầu thích đọc, bởi nó khám phá ra rằng những quyển sách đưa nó đi xa khỏi thực tế, hoặc ngay gần kề với thực tế, nhưng qua những trang sách chồng lên nhau. Dù sao thì khi đọc sách, nó cảm thấy như đang ở một nơi khác, giống như khi nó chơi đàn. Giá mà người ta có thể đưa vào môn toán, vật lý, lịch sử khả năng siêu thoát như vậy, bơm vào đó khí hê li, lấp đầy bằng hài hước, nụ cười, bằng tất cả những gì có thể giúp quên đi nỗi sợ hãi tiềm tàng về một tương lai không chắc chắn...

ĂN CHUỐI BAN ĐÊM

Sam khó ngủ. Nó không thường xuyên mất ngủ. Không phải do đói: mà nó chỉ nghĩ được là mình đói. Nó không kể với Martha là nó lại bị phạt cấm túc ở trường vì đi học muộn. Điểm số giờ đã khá khảm hơn, nhưng sáng ra nó vẫn không tài nào ra đường được. Nó cảm thấy chẳng vẻ vang nổi gì khi đến sớm rồi lại phải chầu chực trước cổng trường. Nó cần để làm sao đến chuẩn giờ, nhưng khó bỏ xù. Có phải lúc nào xe điện và xe buýt cũng đúng giờ đâu.

Rồi sẽ xảy ra cảnh bố mẹ nó biết được điều này qua trang web của nhà trường - họ chỉ có tí tẹo thời gian để làm bố làm mẹ, nhưng lại đủ thời gian để canh chừng nó. Mẹ nó sẽ gào lên, còn bà ngoại sẽ thấy mình là thủ phạm. Nó biết có thể sẽ lại bị tịch thu điện thoại và cấm nghỉ hè một lần nữa. Nhưng điều làm nó phiền lòng hơn cả là gây thất vọng cho những người yêu thương nó và cả những người nó yêu thương bởi lẽ nó không thể sống cuộc đời của nó theo nguyên tắc CỦA HỌ được.

Thằng bé lần xuống bếp. Martha đã mua cả tấn chuối, thế là nó ăn quả chuối đầu tiên vào lúc nửa đêm. Nó vẫn luôn bị những quả chuối cám dỗ, ai cũng biết lợi ích của chuối là chống trầm cảm, căng thẳng, stress, thiếu máu, táo bón, viêm loét dạ dày, nhồi máu cơ tim. "Ăn chuối thì khỏi cần bác sĩ."

Nó bứt quả thứ hai, bóc vỏ, lột từng sợi tơ và thưởng thức cùng lúc ba loại đường tự nhiên chứa trong loại quả này: saccarozo,

fructozo và glucozo. Sam nhận thấy cơn trầm cảm vừa xuất hiện bỗng biến mất tiêu và những cơn nhồi máu cơ tim tương lai cũng bị đẩy lùi.

Đến quả chuối thứ ba, cả một thế giới protein, chất xơ, phốt pho, vitamin và khoáng chất mở ra trước mắt nó. Nó bèn ăn tiếp một quả nữa.

Giờ đây nó đã hiểu tại sao bọn khỉ luôn hạnh phúc: chúng ăn chuối mà.

Sam còn chén thêm một quả nữa. Bữa tiệc chuối thịnh soạn tạo cảm hứng cho thằng bé. Nó nhặt một chiếc bút trong số hàng tá bút mà Martha để trên tủ bếp và viết vào mặt sau một tờ quảng cáo:

"Cần chi xài ma túy

Để tìm kiếm hư vô

Chỉ cần ta đi ăn chuối

Là vĩnh biệt buồn lo.

Nếu bạn muốn hạnh phúc

Ăn đôi quả chuối thôi

Sẽ đương nhiên vui sống

Và sẽ vượt cấp ba."

Tiện đà sáng tạo, nó tiến đến bên cây đàn piano. Nhưng mà chơi đàn lúc này sẽ đánh thức bà ngoại, hàng xóm và cả cái thành phố này chứ chẳng chơi. Thế là nó lại tự an ủi bằng cách ăn thêm một quả chuối.

Martha hẳn đã nghe tiếng bước chân đi lại của con khỉ trong bếp. Bà đi xuống và thấy nó đang ở giữa một bữa tiệc chuối, và giờ đang định chén nốt quả cuối cùng.

- Còn quả nào phần bà không?

- Để bày tỏ lòng biết ơn và sự ngưỡng mộ của cháu đối với bà, cháu xin mời bà chia đôi một quả.

BÀI TẬP

Sam nhìn tờ giấy trắng. Đề bài đây, bút viết đây, giấy đủ để viết một bài luận dài những ba ki lô mét. Nó đọc lại trích đoạn. Lại đọc lại. Rồi lại đọc đi đọc lại.

Bà đã nhắc rằng phải làm như thể đó là kỳ thi tốt nghiệp và không được ra khỏi chỗ trước khi làm xong bài. Nhưng nó không nặn ra được từ nào. Chỉ một dấu chấm hỏi duy nhất: mình làm cái quái gì ở đây khi cứ nghĩ tới nghĩ lui và vật vờ với một bài tập chẳng để làm gì thế này?

Tệ hơn cả là thời gian ném vào cái bài tập đúng hay sai này làm nó không tập được đàn, không được gặp Mona hay đi dạo ngoài biển, hoặc nữa là chẳng làm gì sất. Đầu nó như đang bị kẹp giữa hai gọng kìm, suy nghĩ kẹt cứng trong não, không tồn tại, hoặc chết yểu. Nó sẵn sàng cho đi tất cả để ai đó thế chỗ cho nó.

Được khoảng một tiếng, Martha quyết định can thiệp.

- OK, Sam, đưa cho bà xem đề nào.

Bà cho nó vài gợi ý. Thằng bé chép lại: ít ra thì cũng được vài từ để làm đen tờ giấy.

Một lúc sau, thằng bé gọi bà, thông báo đã viết hết một trang.

- Cháu chọn chủ đề phóng tác.

- Cái đó hợp với cháu đấy.

- Cháu đọc bà nghe nhé?

- Đọc đi.

Không tồi. Sam viết tốt, khi nó tập trung - nó còn phải biết cách tập trung và không dợi đến thế kỷ sau để làm việc này. Bà động viên nó viết tiếp. Cần bao nhiêu pom-pom girl^[13] để thúc nó viết cho đủ ba trang nhỉ?

Bà phải tìm ra điều gì đó khác.

PYJAMA VÀ PIANO

Martha trả lời điện thoại. Sam không bao giờ nhắc máy, vì sợ bố mẹ nó hỏi những câu tọc mạch về trường học và điểm số.

Sam nghe được một tràng tiếng trả lời đúng rồi.

- Đúng rồi... Là cháu tôi đấy... Đúng rồi... Đúng rồi... Đúng rồi... Là vì tôi mua tặng cháu bộ pyjama... đúng rồi, nó bắt đầu chơi nhạc và tôi quay phim lại, đúng rồi... Đúng là thế... Ông có muốn nói chuyện với thằng bé không?... Hay ông gọi lại sau nửa tiếng nữa nhé?... Giờ ấy nó về rồi.

Martha gác máy.

- Cháu đang ở nhà mà bà.

- Bà biết cháu ở nhà chứ! Bà chỉ muốn chuẩn bị tính thần cho cháu thôi, để cháu không bị bất ngờ. Bởi vì, đây đúng là một bất ngờ lớn đấy!

- Cháu được tặng thêm một bộ pyjama ư?

- Là một ông đã xem clip của cháu trên YouTube, ông ấy rất thích.

- Thế thì ông ấy chỉ việc để một lời bình trên mạng thôi mà. Làm thế nào mà ông ấy biết được số điện thoại của bà?

- Bà không hỏi. Ông ấy điều hành một tổ chức... thanh niên yêu âm nhạc hay gì đấy bà cũng không biết nữa, dù gì thì ông ấy cũng là người say mê nhạc cổ điển.

- Thì sao?

- Ông ấy muốn cháu biểu diễn trước ba trăm bạn trẻ.

- Mặc pyjama?

- Phải rồi. Ông ấy muốn mang đến cho các bạn trẻ đó niềm yêu thích âm nhạc cổ điển. Ông ấy bảo tuổi đời trung bình của những người đi nghe nhạc thính phòng phải gần chạm mức tám mươi bảy đấy. Ông ấy đã thích cái mà ông ấy gọi là "góc" pyjama, dưới góc độ thư giãn, thiền tâm.

- Chúng ta sẽ làm gì?

- Cháu đi chứ?

- Có ạ, hay mà. Cùng Mona được không bà?

- Ông ấy nghĩ trước hết cháu cứ biểu diễn một mình đã.

- Thế còn trường học và kỳ thi tốt nghiệp? Cháu có ba quyển sách phải đọc.

- Đó đúng là vấn đề nhĩ. Cháu tự quyết xem có đủ sức để làm mọi việc cùng lúc hay không.

- Hay là bỏ học?

- Sam của bà, cháu buồn cười thật đấy!

Sam không đủ dũng cảm thú nhận với bà là nó không nói đùa chút nào.

BỎ HỌC

Sam nhận lời biểu diễn buổi hòa nhạc "tuổi trẻ". Nó được toàn quyền chọn lựa các bản nhạc. Nhà tài trợ muốn nó nói vài lời giữa các tiết mục để giới thiệu về bản nhạc và kể về chúng nhằm lôi cuốn được thính giả. Sam rất thích ý tưởng này, nhưng nó đâu phải nhà phê bình âm nhạc, với lại nó cũng chẳng có thời gian để mà tìm hiểu nữa. Người đàn ông trả nó một nghìn euro tiền cát xê. Ông ấy muốn một điều gì đó độc đáo và kích thích trí tò mò cũng như niềm mong muốn được nghe một thứ gì đó khác ở khán giả trẻ.

Sam tìm tòi, tập luyện. Martha giúp thằng bé tìm kiếm bằng hết khả năng của mình. Bà là người đầu tiên quên mất rằng Sam đang học trung học, và kỳ thi tú tài tiếng Pháp đang đến gần.

Ngày nào Sam cũng đang hoàng ra khỏi nhà, nhưng thay vì đi theo hướng Nam, nó ngoặt sang hướng Bắc và đến nơi có một chiếc Steinway khác, và một chiếc máy tính để bàn. Thực ra là nó đến thư viện của nhạc viện, đến với chiếc máy tính của nó và chiếc đàn piano dành cho học sinh. Đúng là không thể nói rằng nó bỏ học, bởi nó học hần hoi đấy thôi.

Ngày lại ngày, quyết tâm theo đuổi con đường của riêng nó càng được củng cố. Nó không muốn tuân theo những áp đặt: trường học, giáo viên, kỳ thi tú tài và một kiểu tương lai phụ thuộc vào bằng cấp.

Làm cách nào để thổ lộ điều này với bà đây? Nó không biết. Thế nên nó không hé nửa lời.

LỰA CHỌN

Hào hứng, phấn chấn, ngất ngây, làm thế nào để Sam truyền đến công chúng tình yêu của nó dành cho các tác phẩm hòa tấu, các tấu khúc, các biến tấu, các điệu valse, các bản sonate và giao hưởng đây?

Dù sao thì sự hào hứng xuất thần ấy cũng chẳng còn vào cái hôm từ nhạc viện về nhà, nó thấy bà ngoại hăm dọa giờ ra một chiếc phong bì của trường học yêu quý thông báo tới gia đình về điều mà nó quá rõ là gì: ấy là việc từ khi có lời đề nghị biểu diễn, nó không hề bước chân tới lớp.

- Là sao?

Martha bằng lòng với từ để hỏi này.

- Thì... thế.

- Gì nữa?

- Biết nói gì với bà đây?

- Thử nói sự thật đi.

- Cháu không muốn đi học nữa.

- Thế còn bằng tú tài?

- Ở đời còn nhiều lựa chọn khác.

- Ví dụ là gì?

- Tìm lấy một con đường thay thế.
- Liên quan đến cháu, cháu có đề nghị gì không?
- Âm nhạc.

- Phải rồi! Âm nhạc!... Bởi vì cháu đã gặp may khi người ta mời cháu đi biểu diễn một cách ngẫu nhiên nhất trên đời này. Cháu có ý thức được sự đua tranh trong lĩnh vực đó không? Cháu có hiểu được trình độ, kỷ luật thép, KHỔ LUYỆN, bên cạnh đó còn cả sự đấu đá và rất ít cơ hội để đến được đích không?

- Thì bà vẫn nói phải theo đuổi đam mê kia mà.

- Bà cũng nói phải thực tế nữa. Samsam của bà này, cháu là một chàng trai thông minh và nhạy cảm, có năng khiếu, cháu sẽ phải biểu diễn trước ba trăm người, đó là một cơ hội tốt mà cháu phải nắm lấy. Hãy nắm lấy cơ hội ấy, và đi đến tận cùng của chuyến phiêu lưu ấy, nhưng sau đó hãy trở lại trường. Năm nay cháu đã học hành chăm chỉ, chắc chắn kỳ thi tú tài tiếng Pháp sẽ không đến mức thê thảm đâu.

Sam thấy vui trong lòng khi đối diện với một người không sồn sồn như mẹ. Nó xoay xở không đến nỗi tệ đấy chứ. Tuy nhiên nó muốn bộc bạch bằng hết suy nghĩ của mình.

- Claudio Arrau, nghệ sĩ dương cầm trứ danh, không hề học thứ gì khác ở trường ngoại trừ âm nhạc, ông đã tự học và nói thành thạo bốn ngoại ngữ. Einstein mãi mười hai tuổi mới biết nói rồi biết viết. Léonard de Vinci và Gustave Eiffel hẳn nhiên không có bằng tú tài!

- Nếu cháu muốn trở thành Léonard de Vinci hay Einstein thì sang năm hãy bắt đầu, khi mà cháu về nhà với bố mẹ ấy.

- Ôi bà ơi... Bill Gates! Steve Jobs! Ngay cả Dickens yêu quý của bà nữa đấy!

- Bố ông ấy đã đi tù. Cháu nghĩ ông ấy sung sướng lắm sao khi phải bỏ học?

- Nhưng bà ơi...

- Không nhưng gì hết, không thương lượng gì hết!

Sam không kịp nói hết câu.

THÀNH CÔNG, THẤT HẠI

Sam đã hỏi xem liệu nó có được thêm bạn diễn trong buổi hòa nhạc không. Thằng bé sẽ cùng với Mona mặc pyjama biểu diễn hai tiết mục. Cô bé đến nhà bà ngoại Sam để luyện tập. Hai đứa sẽ cùng đánh đàn và hát bài *Somewhere* trong bộ phim ca nhạc *West Side story*. Thế rồi, thằng bé nhờ hai diễn viên múa cùng lớp dựng một màn múa lấy cảm hứng từ hip hop nhưng trên nền nhạc một tác phẩm của Bach.

Martha giúp Sam viết lời bình mà nó sẽ trình bày, sẽ là nửa ngẫu hứng, nửa thuộc lòng. Nó dốc sức tập luyện, lồng vào đó một chút ngẫu hứng. Nhưng ngẫu hứng cũng có cái giá của ngẫu hứng, đó chính là nó thấy sợ hãi hơn.

Sam chưa bao giờ thấy hồi hộp đến vậy. Hồi hộp từ trong bụng lên đến tận đỉnh đầu. Nó thấy như có hàng đàn bướm bướm, ếch nhái, bọ ngựa chui trong cổ, hàng đàn ong rúc trong đầu và hàng đàn kiến bò trên tay. Nó cởi đồ và mặc bộ pyjama, nó là nhạc công duy nhất trên thế gian này trút bỏ bộ cánh xinh đẹp trước khi bước lên sân khấu biểu diễn. Nó thấy mình yếu đuối và như thể khỏa thân. Quy tắc trang phục cũng có cái lý của nó. Nhiều thế hệ người chơi hòa nhạc đã hiểu rằng bộ lễ phục hẳn là một tấm áo giáp.

Mona ngấm nhìn nó, nó nhìn ngấm cô bé, cả hai cười phá lên. Vào đúng lúc lũ kiến, bướm và ong đang tấn công từ phía thì Sam bước lên sân khấu, trút bỏ được mớ lúc nhúc ấy. Nó không cúi chào,

chỉ nói duy nhất *Xin chào* và bắt đầu chơi bản *Fascinating Rhythm*, dừng lại, giải thích về hoàn cảnh Gershwin viết bản nhạc này. Rồi nó chơi tiếp một bản của Chopin.

- Cả hai nhà soạn nhạc đều mất sớm, gần như ở cùng độ tuổi, ba mươi tám và ba mươi chín tuổi. Họ có bị giày vò tâm can bởi nghệ thuật của họ không? Niềm đam mê nghệ thuật là một phép lành hay một tai họa? Thế còn các bạn, các bạn có niềm đam mê nào không? nó hỏi các thánh giả.

Chương trình có bố cục tốt, xen giữa là tiết mục của các diễn viên múa. Mona lên sân khấu cùng nó, chúng chơi hai bản cuối cùng bằng bốn tay, kết thúc bằng các khúc biến tấu *Ah, vous dirai-je maman* của Mozart, giống như Gershwin và Chopin, nhà soạn nhạc này cũng qua đời khi còn trẻ: ba mươi lăm tuổi.

- Điều này buộc chúng ta phải suy nghĩ rằng, Sam nói tiếp, cần phải sống gấp và sống tốt, bởi không ai biết mình còn bao nhiêu thời gian. Hãy tận hưởng cuộc đời và tạo nên thời gian bằng âm nhạc.

Tiếng vỗ tay vang lên như sấm. Sam hiểu được làm sao người ta có thể trở nên nghiện thành công.

Các thầy giáo dạy toán và lịch sử hiếm khi thể hiện với các bạn niềm hào hứng đến thế - phải thừa nhận rằng người ta không hề vỗ tay mỗi khi tiết học đó kết thúc. Tuy nhiên, Sam nghĩ, khi nào cần người ta vẫn nên vỗ tay.

Tan buổi hòa nhạc, một cô bé hỏi Sam xem nó chơi nhạc từ khi nào.

- Mình bắt đầu chơi khi lên năm. Mình không có tài như Mozart, ở tuổi đó ông ấy đã viết nhạc rồi, với lại không phải lúc nào mình cũng chơi nhạc nghiêm túc. Học piano là lựa chọn của bố mẹ mình, nhưng mình đã thích. Ngày càng thích.

- Thế cậu làm thế nào để tiến hành song song hai việc: học nhạc và học trên lớp?

Mất một lúc Sam mới trả lời được. Cuối cùng thì nó nói:

- Phải làm thôi.

Dù trong lòng vẫn còn hoài nghi...

CUỘC SỐNG TIẾP DIỄN

Sau không biết bao nhiêu lần nói chuyện, Sam đã chấp nhận dành toàn tâm toàn ý để kết thúc tốt đẹp năm học có một không hai này.

Nó đọc sách trên giường và tập piano, bởi nó còn phải tham gia một kỳ thi nữa. Nó ăn, nó ngủ. Kỷ luật, kỷ luật.

Lúc mẹ gọi điện thoại, nó trả lời vô hồn. Còn lâu mẹ nó mới hình dung được những cảm giác mạnh mẽ mà nó đã trải qua cách đó ít lâu trên sân khấu.

Thường thì người già, những người vốn từng là người trẻ, lại từ chối đặt mình vào vị trí của con cái. Họ cũng đã đi học cấp ba, họ đã lưu giữ những kỷ niệm đẹp và với họ thành công có được là nhờ vào sự chỉ bảo mà họ nhận được khi ở trường. Nhưng trí nhớ của họ có chọn lọc. Họ quên tiệt những lần bị xúc phạm, nỗi buồn chán, gánh nặng bài tập và nỗi sợ hãi các bài kiểm tra.

Martha đề nghị dẫn cháu đi ăn ngoài tiệm (là dịp để bà ra ngoài chơi). Bà đề xuất quán Ma yucca, một quán ăn Nhật sáng tạo và ngon tuyệt. Sam từ chối.

- Cháu làm gì có thời gian bà ơi.

Thằng bé đang lo lắng.

- Kể cả những lúc bận tới mắt tới mũi thì cũng vẫn phải dành thời gian ăn uống và giải trí chứ. Trời đang đẹp, chúng ta sẽ đi bộ, để

cháu hít thở không khí mùa xuân.

- OK bà, nếu bà đã nài nỉ như thế.

Tinh thần thẳng bé khá hơn sau mỗi lần nuốt một miếng, và lúc ăn xong bữa cũng là lúc nó trở lại là chính mình. Hai bà cháu đi dạo một vòng bên bờ biển và thẳng bé đưa ra một loạt những tuyên bố.

- Cháu không thể sống thiếu biển, cháu không thể sống thiếu mặt trời, cháu không thể sống thiếu chiếc piano của cháu...

Rồi, nghiêm trọng hơn:

- Cháu không thể sống thiếu bà, bà ạ.

- Các bà là một kho thực phẩm có thể cạn kiệt.

- Bà chỉ cần sống mãi thôi. Bà hứa với cháu đi!

- Có những lời hứa ta không thể giữ lời được.

- Bà phải thử nổi lại với ông Arthur đi. Các thống kê cho thấy người ta sống lâu hơn khi có đôi có cặp.

- Bà không nghi ngờ gì điều đó. Từ khi cháu ở đây với bà, bà thấy mình là người bất diệt.

- Cháu nói về một vị hôn phu, một người sống chung, một người chồng cơ mà.

- Đây, cháu có muốn bỏ tiết ôn tập và đi xem phim không? Martha khéo léo nói lảng.

- Bà tinh quái thật đấy.

Về đến nhà, Martha đi thẳng một mạch đến chỗ cái máy tính còn Sam chạy đến bên chiếc đàn piano. Đúng lúc định chơi đàn thì nó nghe thấy một tiếng kêu khẽ.

- Chuyện gì thế bà?

- Arthur đã nhận lời làm việc cho một vị trí danh dự ở New York rồi.

- Cháu rất lấy làm tiếc.

- Ôi, ông ấy chẳng có thời gian để chiếm được một vị trí trong tim bà đâu. Với lại, ông ấy không hẳn phát điên vì bà.

- Phải phát điên ư bà?

- Phải chấp nhận rủi ro, dám nghĩ dám làm. Valéry đã từng nói: "Gió ới nổi lên!... Phải chớp lấy cơ hội được sống!" Còn Gide thì: "Hãy dám trở thành chính con người bạn."

- Thế khi con người thật của mình là một kẻ vô cùng lười nhác thì sao?

- Thì người ta sẽ có một câu trích dẫn khác ra lệnh cho anh ta: "Tranh đấu đi! Đi nào! Tiến lên!"

- Tác giả là hãng Nike với khẩu hiệu "Just do it^[14]!" .

- Thương hiệu này chắc bắt chước ai đó thôi.

NIỀM TIN

Mona đến nhà Martha tuần cuối cùng trước kỳ khi tốt nghiệp. Tập trung và có phương pháp tốt hơn Sam, cô bé lôi kéo nó theo một kế hoạch được lập ra trước đó "Còn tám ngày, còn bảy ngày", từng tác giả, từng bài luận, lúc thì Martha ở dưới bếp, lúc thì Martha chạy ra giúp sức đối với một vài tác giả. Hai đứa học mười một tiếng mỗi ngày, chưa bao giờ Martha thấy Sam nghiêm túc đến thế, trừ khi học đàn.

Hai đứa trẻ còn lại mười ba tiếng đồng hồ để bôi tung các trang mạng với hy vọng tìm ra một ứng viên phù hợp với Martha. Thỉnh thoảng, bà lại nghe thấy: "Lại đây, xem ông này này!" Lần nào cũng như lần nào, mẫu người này quá già, quá xấu, quá thấp hoặc tệ nhất là lại hút thuốc.

- Các cháu không phải lo cho bà đâu, như thế này bà thấy rất ổn. Các chàng hoàng tử đẹp trai trong sách hào hoa phong nhã hơn ngoài đời rất nhiều. Học bài tiếp đi!

- Nhưng bà ơi, cháu không muốn để lại bà một mình khi năm học kết thúc đâu.

- Trước khi cháu đến đây bà vẫn ở một mình và rất hạnh phúc mà. Bà sẽ vẫn hạnh phúc sau khi cháu đi. Việc nào cũng có thời điểm của nó. Còn việc của lúc này là đi học thêm một giờ nữa rồi ăn trưa.

- Có khi bà đi quán nô lệ được đấy.

- Phải rồi, ở với bà, ít ra nô lệ còn có cơ hội được đến trường.

Sam rên rỉ. Thằng bé đau lưng, đau mắt, đau đầu, đau toàn thân. Nhưng lạ lắm, mọi nỗi đau đều biến mất tiêu khi nó ngồi vào đàn.

CHỦ NGHĨA XU THỜI

Kỳ thi tốt nghiệp càng đến gần, Sam càng ngủ ít đi.

Và trong lúc ngủ, nó thường mơ thấy ác mộng. Nó mơ thấy mình lang thang dọc hành lang trong một tòa nhà bí hiểm mà không tìm thấy phòng thi, nó đến quá muộn và nhầm ngày, hoặc nghe thấy "Tôi thu bài" khi mà nó còn chưa kịp viết gì, hoặc nhận được một đề thi mà nó bỏ không học một tí nào, hoặc vừa thoải mái viết xong một bài có lập luận chặt chẽ thì một đám cháy xảy ra: mọi người ai cũng bỏ chạy rồi bị triệu tập lại sau đó. Nó còn mơ mình bị liệt tay, bị mù tạm thời hay bị nổi mề đay cấp tính.

Martha đã ở trong bếp khi Sam đi xuống, lúc 6 giờ, mặc nghiêm chỉnh bộ... pyjama.

- Bà... bà nghĩ là không được phép mặc pyjama đi thi tốt nghiệp tú tài đâu cháu ạ.

- Nó sẽ mang lại may mắn cho cháu.

- Nhất là khi họ đuổi cổ cháu về chứ gì!

- Cháu sẽ mặc áo khoác ra ngoài.

- Trời nóng 30 độ đấy.

- Cháu sẽ cởi áo khoác khi nào bắt đầu viết bài.

- Rủi ro lắm.

- Thì bà đã bảo phải chấp nhận rủi ro mà.

- Không phải với những rủi ro ngu ngốc.

- Nếu một nghệ sĩ dương cầm có thể mặc pyjama biểu diễn được thì một anh chàng sắp đỗ tú tài cũng làm được mà. Pyjama chứ có phải khăn trùm đầu đâu.

- Như thế là khiêu khích đấy.

- Bà ơi, cháu đảm bảo với bà, cháu thấy vô cùng thoải mái khi mặc bộ pyjama này, cháu có linh cảm là mọi chuyện sẽ ổn mà.

- Bà không tin. Điều mang lại may mắn cho cháu không phải một bộ pyjama, mà là trí óc cháu, là quá trình học tập đã nuôi dưỡng trí óc cháu.

- Để cháu mặc thế đi bà. Cháu muốn được bao bọc trong món quà của bà.

- Bà sẽ thấy mình có lỗi. Hay là bỏ vào cặp thôi cũng được, giống như một vật bất ly thân ấy.

- Chẳng có quy định nào cấm mặc pyjama hết. Nó có khác gì so với áo thể thao hay quần jean nào? Mà bà ơi, bà làm bánh mì kẹp cho cháu nhé?

- Bài thi kéo dài bốn tiếng, cháu sẽ ăn khi ra khỏi phòng.

- Chỉ vài cái bánh mì kẹp bé bé thôi mà, để đề phòng...

- Thôi được, bà đồng ý.

- Thêm ít khoai tây nữa nhé bà?

- Sam! Nó sẽ làm cháu mất tập trung đấy. Đi thi tốt nghiệp chứ có phải đi picnic đâu.

- Có thể cháu không ăn đâu, nhưng cháu yên tâm hơn khi mang theo chúng.

- Cháu muốn một quả dưa hấu nữa không?
- Nặng quá.
- Thôi, mặc quần áo vào đi, bà sẽ chuẩn bị tất cả những thứ ấy.
- Nhưng cháu mặc quần áo rồi mà bà.

SỐ PHẬN

Chỉ sau khi nghe thấy tiếng đóng cửa thì Martha mới bắt đầu thấy sợ hãi. Bà leo bốn bậc một lao lên phòng Sam, vớ lấy chiếc quần jean ném dưới đất, chiếc áo phông vắt trên ghế, chạy ù xuống, băng qua đường và lao về phía trạm xe buýt số 4, chẳng kịp chải đầu và chân vẫn đi giày vải trong nhà. Vậy là một kẻ mặc pyjama, một bà già xỏ giày vải. Nhưng ít ra thì bà không phải đi thi tốt nghiệp.

Bà chạy hết cả hơi rồi cũng đến được cổng trường. Không thấy Sam đâu. Bà đi vào không khác gì giáo viên hoặc giám thị rồi hỏi một cậu học sinh mà bà gặp:

- Phòng thi tốt nghiệp môn tiếng Pháp ở đâu nhỉ?
- Tầng bốn.

Bà leo lên. Đây sẽ là nhiệm vụ cuối cùng, bà chỉ muốn không chết trước khi hoàn thành nhiệm vụ ấy. Bà đã quên không kiểm tra xem nó có mang theo giấy báo thi, thẻ căn cước, bút viết, đồng hồ đeo tay. Nó không mang đồng hồ bao giờ, vì nó tin vào điện thoại, mà điện thoại thì đương nhiên bị cấm trong khi làm bài thi rồi. Bà quên không nhắc nó để ý cách trình bày, dặn nó không viết như gà bới, mách nó vài mẹo hay ho cuối cùng. Cứ leo được một bước bà lại nhắc lại một câu như đọc thần chú: "Ôi giờ ơi, ái ái ái!" Đây rồi: Phòng thi môn tiếng Pháp.

Sam đứng đó, giấy báo thi và thẻ căn cước trên tay, đang xếp hàng để vào phòng, trên người mặc áo khoác, chiếc quần pyjama lộ

hắn ra.

Martha quan sát thằng bé từ xa. Khi nó đã vào trong mà không gặp vấn đề gì, bà thở phào nhẹ nhõm. Bà thậm chí còn nhìn thấy thằng bé ngồi vào bàn mà không cởi chiếc áo khoác xông hơi của mình, lấy bút mực, vài cái bút chì, tẩy và bánh mì kẹp ra khỏi cặp. Kể từ lúc này thằng bé đã sẵn sàng đương đầu với số phận. Cửa đóng lại.

Tóc tai bù xù, người mệt lử, chân xỏ giày vải, bà quay lại bên xe buýt số 4 và nghe thấy tiếng gọi to "Martha".

Xe buýt chỉ còn cách vài bước chân. Một giọng quen thuộc gọi bà:

- Martha?
- Sylvain?
- Bà bị đau chân à?
- Ồ không, chuyện hơi dài. Lucette khỏe không?
- Bà không biết gì sao?
- Chuyện gì cơ?
- Bà ấy mất hai năm nay rồi.
- Tôi xin lỗi, Sylvain. Chúng ta đã mất liên lạc một cách ngớ ngẩn. Từ khi chồng mất, tôi đã sống như ẩn sĩ.
- Bà có thời gian đi uống cà phê chứ?
- Với đôi giày vải trong nhà này ư?
- Chân đất, đi ủng hay đi cà kheo, bà muốn gì cũng được.
- Rất sẵn lòng. Nhưng không ngồi lâu được đâu, tôi phải về chuẩn bị bữa trưa cho thằng cháu hôm nay đi thi tốt nghiệp tú tài

tiếng Pháp.

- Bà đưa nó đi thi đấy à?
- Gần như thế.
- Tôi cũng vậy, tôi đưa cháu gái đi thi.
- Nó không mặc pyjama đấy chứ?

CHIẾN THẮNG HAY THẤT BẠI

Sylvain trước kia là bạn thân của Martha, hồi còn học trường sư phạm. Hai người đã làm việc cùng nhau trong nhiều dự án. Hồi đó không có áp lực yêu đương gì vì ông ấy đã đính hôn với cô gái Lucette xinh đẹp, còn Martha đã gặp được người đàn ông của đời mình. Sáng nay, tình bạn ấy nổi lại, cứ như thể nó chưa hề bị chia cắt trong suốt bốn mươi năm qua. Chỉ những vết nhăn là hằn lên gương mặt họ, nhưng cả hai đều nhận ra nhau ngay từ ánh mắt đầu tiên và đều hơi dối lòng khi nói rằng: "Ông/bà chẳng thay đổi gì cả!"

Sau khi uống cà phê xong, ông đưa bà về bằng ô tô "để bà không làm hỏng đôi giày vải".

Bà không hề nghĩ đến Sam trong suốt quãng thời gian ngồi ở quán cà phê tên là Kỳ nghỉ tuyệt vời.

Có vẻ như Coralie, mẹ của chàng tú tài tương lai cũng chẳng nghĩ đến nó nốt. Không một tín hiệu gì. Martha lấy làm bất ngờ vì con gái bà có thể quên tiết ngày thi tú tài. Bà bèn nghĩ thay cho cả hai vậy. Bà nhặt rau, thái rau, rồi trộn, và đúng lúc bà hồi hộp muốn chết thì Sam xuất hiện... vẫn mặc nguyên bộ pyjama.

- Xong rồi bà ơi. Ván đã đóng thuyền.

- Gì nữa?

- Cháu viết mấy trang liền. Cháu lại chọn chủ đề phát minh. Cháu có cảm giác tự do hơn. Cháu tập trung tuyệt đối, trong bộ pyjama.

Không ai nhận xét gì cháu cả. Trên đường về, cháu đã ăn bánh mì kẹp trên xe buýt rồi nên giờ không đói lắm. Cháu muốn gọi cho Mona xem tình hình bạn ấy thế nào, sau đó gọi cho vài đứa bạn nữa.

- Thế còn mẹ cháu.
- Để tối.
- Cháu trình bày cẩn thận chứ?
- Cháu có quá nhiều điều để nói nên cứ cầm đầu viết thôi.
- Một lúc nữa ta lại ôn tập cho bài thi nói nhé?
- Mai đi bà. Bây giờ đầu cháu đang trống rỗng.

LO LẮNG

- Cháu thích học với bà. Giống như giải trí hơn là học ấy. Nhưng mà cháu không có khiếu với môn văn. Cháu sẽ không bao giờ có thể dành cả đời để chúí mũi vào sách được.

- Thế cháu có thể dành cả đời để chúí mũi vào màn hình được không?

- Hai việc khác nhau mà. Người ta trao đổi được với màn hình.

Giữa hai lần phân tích bài luận và trong bữa ăn, Martha cố thuyết phục Sam không mặc pyjama đi thi nói.

- Được ạ, lần này cháu sẽ nghe theo lời bà khuyên. Cháu sẽ để dành bộ pyjama diện trong đám cưới của cháu.

Ngay trước hôm thứ Hai ngày thi nói, Martha mời Sylvain và cháu gái ông đến nhà. Hai đứa trẻ bàn tán rôm rả về bài thi và kể cho nhau nghe những câu chuyện đang được truyền tai: trong lúc một thí sinh lục tung túi quần để tìm thẻ căn cước thì cả đồng bao cao su rơi ra; một đứa khác bị tào tháo đuổi phải ra ngoài những ba lần; một thí sinh nữ cứ khóc liên tục suốt bốn tiếng đồng hồ; một thằng bé khác thì không tài nào nhìn được và cứ cười sằng sặc như điên.

Hai người lớn tìm về những kỷ niệm hồi thi tú tài, nhưng không nhớ được nhiều lắm.

- Các cháu đừng lo, mọi chuyện sẽ diễn ra tốt đẹp thôi, Sylvain nói. Ngày mai là xong hết.

Hai đứa trẻ đầy hoài nghi, còn hai ông bà già lại đầy tin tưởng, mọi người ai cũng lo lắng.

Bố mẹ Sam gọi điện, gây thêm căng thẳng, thêm những lời khuyên đáng ngờ và cả những lời động viên chẳng được tích sự gì. Liệu có kỳ thi nào để người ta trở thành những ông bố bà mẹ vừa được việc vừa hữu ích không nhỉ?

SIÊU PHẨM

Mọi người đều nói đúng. Bài thi nói đã xong xuôi.

Mọi người đều nói sai, nó diễn ra không tốt đẹp.

Sam mất đến vài phút không nói được một lời: cảm vĩnh viễn chẳng? May là nó đã trả lời được, nhưng không cảm thấy thoải mái trong người cho lắm. Nó nhớ bộ pyjama.

Thằng bé lao vào luyện tập cật lực để chuẩn bị cho kỳ kiểm tra piano. về khoản này, ít ra nó đã tập luyện và có nhiều kinh nghiệm. Cứ hễ nhìn thấy cây đàn piano là mọi sự lười nhác trong nó bốc hơi sạch bách.

Ngày lại ngày trôi qua một cách dễ chịu. Mọi cửa sổ trong nhà đều được mở tung hết, chim chóc líu lo hát theo nhịp của Chopin. Cuộc đời gần như tươi đẹp. Martha ngày càng sáng tạo hơn trong bếp. Sylvain, người bạn cũ của bà, thỉnh thoảng ghé chơi, mang theo khi thì bánh bao củ cải, khi thì một bó hoa hái ngoài vườn, khi lại một chai rượu ngon lấy từ hầm rượu của nhà. Ông có vẻ thích âm nhạc.

Kết quả chấm thi của giám khảo kỳ thi tú tài tiếng Pháp được công bố vào lúc bầu trời tương đối trong xanh: 13 điểm viết, 15 điểm nói. Martha rất mừng cho Sam, còn Sam mừng khi thấy Martha vui. Bà có cảm giác đã cứu rồi một linh hồn.

Bài thi piano kết thúc thành công vang dội hơn nhiều: nó nhận được lời khen của ban giám khảo.

Vậy là một năm hẳn nhiên thành công ngoài mong đợi.

Tuy vậy, nỗi buồn xuất hiện khi Sam bắt đầu sửa soạn va li. Martha tìm trên mạng Internet yêu quý xem ở đâu có lớp tập gym cho người già. Bà dự định đăng ký xem kịch trở lại. Và ai mà biết được, có khi bà sẽ trở lại với kế hoạch nung nấu đã từ lâu là viết một cuốn tiểu thuyết cũng nên.

Bây giờ là bữa cơm cuối cùng hai bà cháu ngồi bên nhau. Hết rồi nhé món khoai tây. Hết rồi nhé các loại tinh bột. Bà sẽ quay lại chế độ ăn uống điều độ. Bà nuôi dưỡng một tham vọng nhất định để giữ dáng cho thời gian tới.

- Sam, có chuyện gì thế cháu?

- Ô không bà ạ, chỉ là một ý nghĩ thôi mà.

- Nói bà nghe đi.

- Không đâu, đây là khu vườn bí mật của cháu.

- Cháu có thể vừa nói vừa đào xới khu vườn bí mật mà. Cháu muốn nói về Mona không?

- Xong rồi, quyết định rồi: sang năm Mona sẽ học nốt lớp mười hai ở nhà bà ngoại bạn ấy. Thế còn bà, bà có muốn nói với cháu về ông Sylvain không?

- Ô, đó là một bất ngờ thú vị, một món quà của cuộc đời. Ông bà đã nói lại tình bạn xưa cách đây bốn mươi năm.

- Chỉ là tình bạn thôi ư bà, không có gì hơn à?

- Khu vườn bí mật!

- Bà, cháu sẽ mở cửa khu vườn của cháu.

- Để đổi lấy việc sang thăm vườn của bà ư?
- Không, hoàn toàn miễn phí.
- Nói đi, bà đang hỏi hộp đây này.
- Cháu không dám đâu.
- Phải dám chứ.
- Thế này nhé, bà thấy không, cháu yêu cuộc sống ở đây. Cháu đã kết bạn, cháu rất quý thầy giáo dạy piano và chiếc piano của cháu, nhưng hơn tất cả mọi thứ, cháu yêu bà vô cùng.
- Có thể nói giữa hai bà cháu mình, mọi chuyện đã diễn ra tốt đẹp.
- Hai bà cháu mình thật hợp nhau.
- Xem nào! Cháu lại xin cưới bà lần nữa phải không?
- Cháu sẽ hỏi xin bà giữ cháu thêm một năm nữa. Bà có muốn thế không bà?
- Liệu bố mẹ cháu có đồng ý không?
- Ôi bà biết đấy, bố mẹ cháu đồng ý quá đi ấy chứ.
- Thế thì, thêm một năm nữa... Nhưng nhớ là bà sẽ ép cháu học đấy, chàng trai ạ.
- Bà cũng thế, bà cũng sẽ phải làm việc mà.

HẾT

Chú Thích

[1]andiamo: Đi thôi!

[2]Món ăn có nguồn gốc từ châu Phi làm từ lúa mạch

[3]Bài thơ của nhà thơ Pháp Arthur Rimbaud (1854-1891)

[4]Một vị hoàng đế, cha đẻ của trường học.

[5]Nhà soạn nhạc người Pháp (1862-1918)

[6]Nồi đất chuyên dụng để người Hồi giáo nấu món thịt hầm.

[7]Tiếng Anh, nghĩa là: “Hôm nay là ngày gì?” Pooh hỏi. “Là hôm nay” Piglet thở thở. “Ngày tốt thích nhất đấy,” Pooh nói. Đoạn hội thoại ngắn giữa hai nhân vật nổi tiếng trong xê ri truyện Gấu Pooh và Những người bạn...

[8]Tiếng Anh, nghĩa là: Chuông giục yêu.

[9]Tên một bộ phim nhựa dài 49 giây của Louis Lumière (Pháp) sản xuất năm 1895. Sau này tên phim được dùng như một thành ngữ để ám chỉ những ai nói đùa và bị chính câu đùa đó vận vào mình, tương đương với thành ngữ ‘Cười người hôm trước, hôm sau người cười’.

[10]Cung điện lễ hội.

[11]Thế giới, tờ nhật báo lớn nhất nước Pháp.

[12]Tác phẩm văn học của nhà văn Anh Robert Louis Stevenson phác họa rất thành công tính hai mặt ở một con người.

[13]Các cô gái cổ vũ

[14]Có nghĩa là “Cứ làm đi!”